

BEGROTING 2021

DOELSTELLINGEN & MAATREGELEN

Inhoud

Inleiding.....	4
Bestuur en ondersteuning - Hoofdtakveld 0.....	6
0.1 Bestuur.....	6
0.2 Burgerzaken (Dienstverlening).....	7
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden.....	9
0.4 Overhead (Ondersteuning organisatie).....	10
Personeel en Organisatie.....	10
ICT.....	11
0.5 Treasury.....	13
0.61 OZB woningen.....	14
0.62 OZB niet-woningen.....	14
0.63 Parkeerbelasting.....	14
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds.....	15
0.8 Overige baten en lasten.....	15
0.10 Mutatie reserves.....	16
0.11 Resultaat van de rekening van de baten en lasten.....	17
Veiligheid - Hoofdtakveld 1.....	18
1.1 Crisisbeheersing en brandweer.....	18
1.2 Openbare orde en veiligheid.....	19
Verkeer, vervoer en waterstaat – Hoofdtakveld 2.....	21
2.1 Verkeer en vervoer.....	21
2.2 Parkeren.....	22
2.3 Recreatieve havens.....	22
2.4 Economische havens en waterwegen.....	23
2.5 Openbaar vervoer.....	24
Economie - Hoofdtakveld 3.....	25
3.1 Economische ontwikkeling.....	25
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur.....	26
3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen.....	27
3.4 Economisch promotie.....	27
Onderwijs - Hoofdtakveld 4.....	28
4.1 Openbaar basisonderwijs.....	28

4.2	Onderwijshuisvesting.....	28
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken.....	29
Sport, cultuur en recreatie - Hoofdtakveld 5.....		31
5.1	Sportbeleid en activering.....	31
5.2	Sportaccommodaties.....	32
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie.....	33
5.4	Musea.....	34
5.5	Cultureel erfgoed.....	34
5.6	Media.....	35
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie.....	36
Sociaal Domein - Hoofdtakveld 6.....		38
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie.....	38
6.2	Wijkteams.....	41
6.3	Inkomensregelingen.....	43
6.4	Begeleide participatie.....	44
6.5	Arbeidsparticipatie.....	45
6.6	Maatwerkvoorzieningen (Wmo).....	46
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+.....	46
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-.....	47
6.81	Geëscaleerde zorg 18+.....	47
6.82	Geëscaleerde zorg 18-.....	48
Volksgezondheid en milieu - Hoofdtakveld 7.....		49
7.1	Volksgezondheid.....	49
7.2	Riolering.....	50
7.3	Afval.....	52
7.4	Milieubeheer.....	53
7.5	Begraafplaatsen/crematoria.....	54
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Hoofdtakveld 8...55		55
8.1	Ruimtelijke ordening.....	55
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen).....	56
8.3	Wonen en bouwen.....	58
PARAGRAFEN 2021.....		60
1.	Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	62
2.	Onderhoud kapitaalgoederen.....	67
3.	Financiering.....	81

4. Lokale heffingen.....	86
5. Grondbeleid.....	95
6. Verbonden partijen.....	98
7. Bedrijfsvoering.....	115
FINANCIËLE BEGROTING 2021.....	124
Inleiding op de financiële begroting.....	126
Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting.....	127
Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves	130
Specificatie Overhead.....	132
Opgenomen stelposten met toelichting.....	132
Stand en verloop van de reserves.....	134
Financiële positie.....	135
Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves.....	138
Structureel begrotingsresultaat.....	138
Stand en verloop van de voorzieningen.....	139
Leningenportefeuille.....	139
Investeringsprogramma 2021-2024.....	140
Geprognosticeerde balans.....	142
EMU-saldo.....	143
Indicatoren en streefwaarden.....	144
Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld.....	148
Bijlage gepresenteerde ombuigingsmaatregelen Kaderbrief 2021-2025.....	152

Inleiding

Begroten is vooruitkijken. In onze begroting kijken we zelfs meerdere jaren vooruit, met de focus op het eerstvolgende begrotingsjaar. In dit geval 2021. Vooruitkijken is dit keer complex door onzekerheden omtrent de uitkering uit het gemeentefonds, de effecten en mate van doorwerking van de coronamaatregelen en de economische ontwikkeling. Naast de hiervoor genoemde thema's gaan wij verder in op de ombuigingen, een proces dat de komende jaren naar verwachting de aandacht vraagt.

Economische ontwikkeling

Volgens de MEV (Macro Economische Verkenningen) 2021 verwacht het Centraal Plan Bureau (CPB) dat de economie in 2020 5% krimpt. Na een forse terugval in het tweede kwartaal 2020 zal de economie vanaf het derde kwartaal weer groeien. Voor 2021 wordt een economische groei van ruim 3% verwacht. Men gaat dan uit van het opheffen van de beperkende coronamaatregelen. Als er een nieuwe lockdown komt, verwacht men ook een krimp van de economie in 2021. Het volgende overzicht geeft duidelijk de belangrijkste kerncijfers weer:

Basisraming	2019	2020	2021
Ongekende daling bbp, gevolgd door onvolledig herstel	1,7	-5,0	3,5
Werkloosheid loopt in 2021 verder op	3,4	4,3	5,9
Statische koopkracht volgend jaar lager	1,0	2,2	0,8
Ook volgend jaar nog groot begrotingstekort overheid (%bbp)	1,7	-7,6	-5,1
Schuldquote vlakt af op fors hoger niveau (%bbp)	48,7	59,9	62,0

Financiële onzekerheid gemeente

Alle gemeenten, zo ook Papendrecht, hebben te maken met financiële onzekerheid. Die onzekerheid wordt veroorzaakt door een complex samenspel van diverse onderwerpen. Denk daarbij aan de gevolgen van de coronamaatregelen (wereldwijd) voor de economie, de mogelijke compensatie vanuit het rijk voor de oplopende tekorten in het sociaal domein, de uitgestelde wijziging van de financiële verdeling tussen gemeenten, de gevolgen van de septembercirculaire en de ombuigingen. Wij anticiperen op die onzekerheid, maar zijn tegelijkertijd terughoudend in het doen van voorspellingen voor de latere jaren in de planperiode. Er kan in de tussentijd veel veranderen. De omvang van de oplopende tekorten maakt dat we naar alle waarschijnlijkheid niet kunnen vasthouden aan onze vaste gebruiken. We moeten onze (financiële) denkwereld, over wat kan in Papendrecht, oprekken. Daarbij is het van belang bij ombuigingen niet alleen te denken in termen van korten van budgetten, maar ook te denken in kansen.

Ombuigingen

De begroting 2021 sluit met een overschot van ruim een half miljoen euro. In de financiële begroting is de opbouw van het overschot aangegeven. Dit overschot wordt bereikt door ombuigingen door te voeren die zo min mogelijk effect hebben in de samenleving. Door de coronamaatregelen en de beperkte mogelijkheden om goed met elkaar te overleggen is de bij de kaderbrief 2021-2025 aangegeven werkwijze uitgevoerd. Inmiddels is het ombuigingsproces in gang gezet en zijn de middellange en lange termijn ombuigingen onderwerp van gesprek. Gezien de omvang van de aangegeven ombuigingsmogelijkheden en de effecten daarvan in de samenleving zien wij een getrappt proces als meest logische en gewenste variant. We richten ons in eerste instantie vooral op de middellange termijn, de jaren 2022 en 2023, en zetten de koers uit voor de ombuigingen in de jaren daarna. Wij ondersteunen een sterke lobby richting het rijk om de financiële tekorten bij gemeenten te beperken door extra structurele gelden.

Participatie van en met betrokkenen en belanghebbenden maakt deel uit van het ombuigingsproces.

Wij moeten alert zijn en goed de vinger aan de pols houden bij stakeholders om signalen uit de samenleving te krijgen. Daarbij hoort ook het in beeld brengen en beoordelen van de effecten van ons handelen.

De uitwerking van de gekozen ombuigingsmogelijkheden en de businesscases vragen veel ambtelijke inzet. Daarnaast zijn er nieuwe taken en thema's die extra inzet vragen. Het is te verwachten dat de uitwerking en invoering van maatregelen onder druk komt te staan als de inzet zich teveel concentreert binnen teams of personen. Voor (externe) ondersteuning denken wij (een deel van) de gelden voor nieuw beleid te gebruiken (als andere budgetten geen mogelijkheden bieden).

Indicatoren en streefwaarden

Naast de verplichte indicatoren, geven we naast algemene tabellen gebaseerd op de gegevens in 'waar staat je gemeente' op onderdelen in de begroting 2021 streefwaarden. We hadden die indicatoren en streefwaarden graag opgenomen na overleg met een kleine vertegenwoordiging vanuit de gemeenteraad. Dit is helaas niet gelukt. Wij gaan in de aanloop naar de begroting 2022 graag in overleg met een vertegenwoordiging uit de gemeenteraad over indicatoren en streefwaarden. Wij hebben nu indicatoren opgenomen waarbij we vaak de gewenste ontwikkelrichting hebben aangegeven.

Bestuur en ondersteuning - Hoofdtakveld 0

0.1 Bestuur

Doelstelling(en)

1. Doorontwikkelen regionale samenwerking
2. Samenleving meer betrekken bij het besturen

Maatregelen

1a.	Werken aan een toekomstbestendig kader voor samenwerking	
1b.	Samenwerken met de regio op basis van de inhoudelijke thema's. Het accent ligt op bereikbaarheid en openbaar vervoer, onderwijs en arbeidsmarkt, sociaal domein, ketenvorming en innovatie in de economische speerpuntsectoren en energietransitie	
1c.	Werken op basis van een regionale opgave-agenda waarin we keuzes maken en acties prioriteren (verdeling korte en lange termijn). De lange termijn acties worden periodiek met de raad besproken	
2a.	Het formuleren van PvA volgens op aanbevelingen Foto van de Democratie.	
2b.	Opstellen van een participatiekalender	
2c.	Participatie is een integraal onderdeel bij beleidsopgaven	
2d.	Vormgeven aan participatie bij grote programma's of projecten zoals de warmtetransitie, de omgevingsvisie en de ombuigingen	

Samenwerkingspartners

- Regiogemeenten
- Inwoners, bedrijven en instellingen

0.2 Burgerzaken (Dienstverlening)

Doelstelling(en)

1. Inzetten op digitalisering en maatwerk om de kwaliteit, snelheid en betrouwbaarheid van de dienstverlening te borgen
2. Vergroten van de dienstverlening via meerdere kanalen, waaronder social media
3. Verbeteren van de informatievoorziening in de aanpak van laaggeletterdheid
4. Consolideren van de kwaliteit van de Basisregistratie Personen

Maatregelen

1a.	Verder werken aan de digitalisering van de aanvraag (en waar mogelijk afhandelen) van producten en diensten (ook met e-diensten)	
1b.	Leveren van maatwerk en verbeteren en uitbreiden van onze dienstverlening voor kwetsbare doelgroepen	
1c.	Inzetten op het blijven van een 'warme' laagdrempelige gemeente met aandacht voor maatwerk (ook voor mensen in een probleemsituatie, zoals bijvoorbeeld dementie) door training van medewerkers	
1d.	Sturen op tijdige en duidelijke afhandeling van mails, brieven, telefoontjes en social mediaberichten conform het kwaliteitshandvest	
1e.	Met meer informatie vanuit de vakdomeinen nog meer eerstelijns vragen afhandelen bij de telefooncentrale	
1f.	Uitwerken laatste processen op het gebied van digitalisering om processen zaakgericht af te handelen en introduceren van verschillende E-diensten	
2a.	Afhandelen van binnenkomende vragen van inwoners, bedrijven en instellingen via social media conform het kwaliteitshandvest	
2b.	Leveren van hoogwaardige kwaliteit van de LiveChat op de website voor vragen van inwoners en ondernemers	
2c.	In 2021 streven naar verdere aansluiting op MijnOverheid. In het begin worden de brieven ook per post aangeboden	
3a.	In het kader van de aanpak van laaggeletterdheid gebruikmaken van middelen om teksten leesbaarder te maken (automatisch omzetten van taal in leesbare taal en waar mogelijk inzet van andere hulpmiddelen)	
3b.	Verduidelijken van onze producten en diensten met behulp van tekeningen	

4a.	Participeren in de Landelijke Aanpak Adresfraude en Identiteitsfraude en ondermijning van het ministerie (BZK) en controleren van de feitelijke situatie	
4b.	Controleren van panden met de BRP als basis, zelfstandig en in samenwerking met ketenpartners	

Samenwerkingspartners

- Drechtsteden
- Sterk Papendrecht
- Politie
- Woningbouwvereniging
- ICTU (Landelijke Aanpak Adreskwaliteit)
- Ministerie van BZK
- (Software) leveranciers

0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Doelstelling(en)

1. Verkleinen van de voorraad niet-strategisch vastgoed
2. Verduurzamen maatschappelijke accommodaties

Maatregelen

1a.	Zoveel mogelijk afstoten van niet-strategisch vastgoed	
2a.	Komen tot samenvoeging van maatschappelijke accommodaties in een gemeenschappelijke huisvesting	
2b.	Opleveren actieplan voor een klimaat-neutrale gemeentelijke organisatie inclusief een plan voor het gefaseerd verduurzamen van gemeentelijk vastgoed	
2c.	Bij onderhoud in het kader van het MOP nemen we een energieadvies mee (en geven aan welke investering en aanpassingen op basis van het advies nodig zijn)	

0.4 Overhead (Ondersteuning organisatie)

Personeel en Organisatie

Doelstelling(en)

Vanuit organisatieperspectief

1. Ontwikkelen van een divers en evenwichtig samengestelde organisatie, die eigentijds en integraal verbinding maakt met de samenleving
2. Een flexibele organisatie die snel gevraagde actuele kwantitatieve en kwalitatieve inzet kan leveren

Vanuit medewerkersperspectief

3. Duurzaam inzetbare medewerkers (gezond, vitaal, competent en wendbaar)

Maatregelen

1a.	Nadruk leggen op de rol van medewerkers gericht op de samenwerking met 'buiten' via specifieke opleidingen en leertrajecten	
1b.	Voorrang geven aan het werven, behouden en benutten van (jong) talent o.a. door continuering traineeprogramma	
1c.	Mogelijkheden benutten om de formatie in schalen 11 en 12 om te zetten in schalen 9 en 10 (minder beleid naar meer beheer en uitvoering)	
1d.	Vernieuwen van het werving- en selectiebeleid door de inzet van vernieuwde communicatiemiddelen binnen de arbeidsmarktcommunicatie	
2a.	Langere termijn inzicht in consequenties van organisatieontwikkeling op teamformatie (kwalitatief/kwantitatief)	
2b.	Teamleiders faciliteren in de toepassing van bestaand instrumentarium strategische personeelsplanning (SPP)	
2c.	Zoeken naar een passend evenwicht tussen interne en externe flexibiliteit (vergroten van de interne flexibiliteit door vergroten van arbeidspotentieel van medewerkers en wegnemen van eventuele rechtspositionele beperkingen)	
2d.	Continueren inzet op de 'lerende organisatie', bevorderen/verbreden van werkvermogen	
3a.	Faciliteren van P-bevoegdheid van teamleiders waardoor medewerkers met toepassing van bestaand HRM-instrumentarium goed ondersteund en gecoacht kunnen worden	

3b.	Implementatie en uitvoering van nieuwe Cao-afspraken met betrekking tot vitaliteitsbeleid (op te nemen in nieuwe cao 2021 op basis van advies landelijke werkgroep)	
3c.	Uitvoering geven aan SPP waarbij met medewerkers gekeken wordt waar talenten het best ingezet kunnen worden. Stimuleren initiatieven van medewerkers	
3d.	Benutten en faciliteren van ambities/loopbaankansen voor medewerkers	

Samenwerkingspartners

- Service Centrum Drechtsteden
- Andere gemeenten

ICT

Doelstelling(en)

1. Faciliteren van maatschappij en gemeentelijke organisatie met juiste en actuele Geo-data.
2. Voorbereid zijn op nieuwe (wettelijke) ontwikkelingen van de Geo-informatievoorziening.
3. Klaar zijn voor de invoering van de Omgevingswet/Digitale Stelsel Omgevingswet
4. Faciliteren van digitale beschikbaarheid van onze producten en dienstverlening en een toekomstbestendige en toegankelijke digitale werkplek
5. Kanteling van bewustzijn naar daadwerkelijk bewust handelen van medewerkers op het gebied van informatieveiligheid
6. Versterken van de positie en zichtbaarheid van informatiemanagement en informatiebeleid, zowel lokaal als regionaal

Maatregelen

1a.	Beschikbaar stellen van geo-informatie in de vorm van data-analyses en dashboards, in samenwerking met andere vakgebieden in de organisatie. Inclusief het inrichten van een Geo-portaal waarop geo-data verzameld beschikbaar wordt gesteld.	
1b.	Uitfaseren oude beheersysteem, Papendrecht fungeert als pilotgemeente voor het regionale beheersysteem openbare ruimte Drechtsteden.	
1c.	Toepassen van de in 2020 uitgevoerde pilot (met Ministerie BZK) voor het in 3D in kaart brengen van de ondergrond, zoals bij de voorbereiding van reconstructies.	
2a.	Invulling geven aan wettelijke taken rondom geo-informatie, in samenhang met eigen actieplan (Geo-informatieplan).	
2b.	Organiseren van voorzieningen voor het (wettelijk) beheer van de bodem en bodemgebruik, zoals de BRO (Basisregistratie Ondergrond) en WIBON (Wet omtrent kabels en leidingen).	

3a.	Inrichting en ingebruikname van nieuwe software waarmee ervaring wordt opgedaan om klaar te zijn voor de invoering van de omgevingswet per 1/1/2022	
4a.	Uitrollen van nieuwe digitale producten en diensten die door de leverancier (Centric) beschikbaar zijn gemaakt	
4b.	Onderzoeken en faciliteren van een toekomstbestendige werkplek met de mogelijkheid om te videobellen	
4c.	Leveren van een bijdrage aan de regionale uitrol van Office 365	
5a.	Verantwoorden van de informatiebeveiliging over 2020	
5b.	Uitvoeren van risicoanalyses over de (nieuwe) processen en systemen	
5c.	Implementeren en evalueren van de verplichte BIO-normen	
5d.	Uitvoeren van bewustzijns campagnes	
5e.	Bepalen en vastleggen van de risicobereidheid	
6a.	Aansluiten op de nieuwe regionale werkwijze door het opstellen van een lokaal jaarplan 2021 als input voor het regionaal jaaroverzicht informatievoorziening van 2021	
6b.	Uitdragen, promoten en toelichten van de rol en taken van het Informatie Beleids Team ten aanzien van de lokale informatievoorziening	
6c.	Uitdragen, promoten en toelichten van de mogelijkheid en werkwijze om verbeteringen in de informatievoorziening naar het SCD aan te dragen via storyboards	
6d.	Aanjagen van datagestuurd werken door het opzetten van een pilotproject	

Samenwerkingspartners

- Service Centrum Drechtsteden
- GBD
- Andere gemeenten
- IBD
- Gemeente Dordrecht

0.5 Treasury

Voor specifieke informatie over treasury zie treasuryparagraaf

Doelstelling(en)

1. Optimaliseren en beperken schuldpositie en renterisico

Maatregelen

1a.	Monitoren economische ontwikkelingen en marktontwikkelingen	
1b.	Opereren binnen de Wet Financiering Decentrale Overheden (FIDO) en kader gemeenteraad	

Samenwerkingspartners

- Treasury SCD
- Huisbankier

0.61 OZB woningen

Voor specifieke informatie over lokale lasten zie paragraaf lokale heffingen

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten

Maatregelen

1a.	Lokale lasten realistisch benaderen door het niveau van de voorzieningen en de hoogte van de lokale lasten aan elkaar te relateren	
-----	--	--

Samenwerkingspartners

- Gemeentebelastingen Drechtsteden

0.62 OZB niet-woningen

Voor specifieke informatie over lokale lasten zie paragraaf lokale heffingen

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten

Maatregelen

1a.	Lokale lasten realistisch benaderen door het niveau van de voorzieningen en de hoogte van de lokale lasten aan elkaar te relateren	
-----	--	--

Samenwerkingspartners

- Gemeentebelastingen Drechtsteden

0.63 Parkeerbelasting

Doelstelling(en)

1. Reguleren van de parkeerdruk in het centrum

Maatregelen

1a.	Handhaven van de blauwe zone	
-----	------------------------------	--

0.64 Belasting en overig

Doelstelling(en)

1. Toepassen van reële tarieven voor lokale lasten
2. Streven naar kostendekkende tarieven

Maatregelen

1a.	Efficiency in processen	
2a.	Efficiency in processen	

Samenwerkingspartners

- Gemeentebelastingen Drechtsteden

0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

Doelstelling(en)

1. Beperken van de invloed van fluctuaties in de algemene uitkering voor gemeentelijk beleid

Maatregelen

1a.	Monitoren ontwikkelingen in de circulaire	
1b.	Herverdelingseffecten samen met regio proberen te beperken en kritisch kijken naar de regionale samenwerkingsverbanden	

Samenwerkingspartners

- Frontin PAUW kennispartner op gebied algemene uitkering
- Regionaal in regionaal controllers overleg (rco) kennis gedeeld

0.8 Overige baten en lasten

Doelstelling(en)

1. Presenteren van een reële meerjarenbegroting

Maatregelen

1a.	Inzichtelijk maken van volumeontwikkelingen en loon- en prijscompensatie	
-----	--	--

0.9 Vennootschapsbelasting

Doelstelling(en)

1. Beperken van administratieve lasten

Maatregelen

1a.	Bij nieuwe activiteiten in de afweging de Vennootschapsbelastingplicht (vpb-plicht) betrekken	
-----	---	--

Samenwerkingspartners

- Externe fiscalisten

0.10 Mutatie reserves

Doelstelling(en)

1. Goed inzicht in de reservepositie
2. Solide reserve positie (solvabiliteit tussen de 30% en 70%)
3. Voldoende weerstandsvermogen (weerstandsratio van 1)

Maatregelen

1a.	Beperken aantal reserves	
2a.	Sparen voor grote uitgaven daar waar dat kan gezien de financiële positie	
3a.	Monitoren en beperken van risico's	

0.11 Resultaat van de rekening van de baten en lasten

Doelstelling(en)

1. Sluitende begroting voor het begrotingsjaar
2. Structureel sluitende begroting

Maatregelen

1a.	Behoedzaam financieel beleid	
2a.	Gezien de verslechterde financiële positie organiseren van een ombuigingsproces met als inzet de jaren na het begrotingsjaar 2021 financieel sluitend te krijgen	

Veiligheid - Hoofdtakveld 1

1.1 Crisisbeheersing en brandweer

Doelstelling(en)

1. Voorkomen, beperken en bestrijden van rampen, crisis en incidenten

Maatregelen

1a.	Opleiden en trainen van de lokale crisisorganisatie in samenwerking met de Veiligheidsregio ZHZ (VRZHZ)	
1b.	Aandacht geven aan preventie door het geven van voorlichting en het houden van toezicht (uitvoeren van periodiek en thematisch toezicht)	
1c.	Organiseren van een grootschalige vaccinatie tegen het COVID-19 virus (als er een antivirus beschikbaar is)	

Samenwerkingspartners

- Veiligheidsregio ZHZ (VRZHZ)
- Brandweer
- Politie
- OZHZ (Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid)

1.2 Openbare orde en veiligheid

Doelstelling(en)

1. Van Papendrecht een nog veiligere gemeente maken
2. Beperken en bestrijden van criminaliteit en verbeteren veiligheidsbeleving
3. Voorkomen en bestrijden van (georganiseerde) ondermijnende criminaliteit
4. Voorkomen van complexe gezinssituaties en bijbehorende veiligheidsrisico

Maatregelen

1a.	Uitvoeren 'Uitvoeringsplan Leefbaarheid & Veiligheid 2020 – 2024'	
1b.	Onderzoeken van mogelijkheden om de veiligheid en de veiligheidsbeleving te verbeteren	
2a.	Handhaving met name inzetten tegen overlast en uitvoering geven aan de prioriteiten uit het 'Uitvoeringsplan Leefbaarheid & Veiligheid 2020 – 2024'	
2b.	Participeren in overleggen veiligheidshuis en uitvoeren van de HIT (High impact targets)-aanpak	
2c.	Meewerken aan campagnes en organiseren van bijeenkomsten om inwoners te attenderen op veiligheidsthema's	
2d.	Gezamenlijke inzet professionals om jeugd uit de criminaliteit te houden/krijgen	
2e.	Toezicht uitvoeren op het gebruik door ondernemers van het Digitaal Opkopers Register (DOR) om heling te voorkomen en te bestrijden	
2f.	Uitvoeren van adresonderzoeken op grond van de Basisregistratie Personen (BRP) om de leefbaarheid in de wijken goed te houden	
2g.	Samen met partners uitvoeren van een integrale horecacontrole in het kader van de openbare orde beheersing, wijkveiligheid, gezondheid en controle op naleving van diverse wettelijke en gemeentelijke bepalingen	
2h.	Aanpakken illegale verhuur en tegengaan woonoverlast om leefbaarheid te vergroten is een speerpunt. Door recente jurisprudentie is eerst aanpassing van de huidige regeling nodig. Hierna zal verder gegaan worden met handhaving onzelfstandige huisvesting en woonoverlast.	

3a.	Participeren in ondermijningsonderzoeken geïnitieerd door het RIEC (Regionaal Informatie en Expertise Centrum) en uitvoering geven aan de resultaten	
3b.	Uitvoeren van het Plan van Aanpak ondermijning door een lokaal meldpunt ondermijning in te richten, de APV 'ondermijning-proof' te maken en de in het ondermijningsonderzoek geconstateerde signalen nader te onderzoeken	
4a.	Samen met partners in beeld brengen en bespreken van complexe gezinssituaties en afspraken maken over het plan van aanpak	
4b.	Optreden bij strafbaar gedrag	
4c.	Via preventie en vroegtijdig signaleren van problemen (verdere) escalatie voorkomen	

Samenwerkingspartners

- Politie
- Riec
- Veiligheidshuizen
- STERK Papendrecht
- Woonkracht10
- Buro Halt
- Omgevingsdienst OZHZ
- NVWA
- Vreemdelingendienst
- Belastingdienst

Verkeer, vervoer en waterstaat – Hoofdtakveld 2

2.1 Verkeer en vervoer

Doelstelling(en)

1. Optimaliseren van de verkeersveiligheid voor alle verkeersdeelnemers
2. Waarborgen van bereikbaarheid voor alle verkeersdeelnemers
3. Kwaliteit en functie van de wegen en alle civiele objecten in stand houden
4. Stimuleren van het fietsgebruik
5. Elektrische mobiliteit bevorderen

Maatregelen

1a.	(Grootschalig) onderhouden van voet- en fietspaden en openbare verlichting	
1b.	Afspraken maken via de Regionale Projectgroep Verkeersveiligheid over subsidieaanvragen en uitvoering van maatregelen en projecten	
1c.	Creëren van meer bewustzijn bij verkeersdeelnemers door middel van gedragsbeïnvloeding en verkeerseducatie zoals School op seef en de Mono-campagne	
1d.	Uitvoeren van projecten uit het uitvoeringsprogramma 'Bereikbaar Papendrecht', dat betrekking heeft op het verbeteren van de bereikbaarheid, verkeersveiligheid en leefbaarheid	
1e.	In overleg met scholen inzetten op verbetering parkeergedrag en evalueren van eerder doorgevoerde fysieke maatregelen om de verkeersveiligheid rond scholen te verbeteren	
2a.	Deelnemen aan regionale lobby gericht op verbeterde doorstroming op het hoofdwegenet (A15/A16/N3)	
2b.	Monitoren van sluipverkeer (vooral van vrachtwagens) over de Burgemeester Keijzerweg en onder de aandacht brengen van Rijkswaterstaat onder de noemer van 'verkeersdrukte'	

2c.	Aantrekkelijk houden of verbeteren van de leefomgeving van de inwoners van Papendrecht door middel van onderhoud van wegen	
3a.	Openbare ruimte beheren en onderhouden volgens het Civiel Technisch Beheerplan.	
3b.	Toepassen klimaat adaptieve maatregelen in de openbare ruimte waarbij groen beeldbepalend is	
4a.	Uitvoering geven aan maatregelen en projecten komend uit de Fietsstructuur Papendrecht om fietsgebruik te stimuleren	
5a.	In het najaar 2020 de basis leggen voor een concessie voor een laadpaal infrastructuur en deze zo mogelijk in 2021 implementeren	

Samenwerkingspartners

- Drechtsteden gemeenten
- Fietsersbond
- Provincie
- Andere overheidsinstanties
- Marktpartijen rond elektrische auto's en infrastructuur deelauto's

2.2 Parkeren

Doelstelling(en)

1. Bevorderen gebruik parkeergarages

Maatregelen

1a.	Onderzoeken van de mogelijkheden om ook in parkeergarage De Meent abonnementen voor werknemers toe te staan	
-----	---	---

2.3 Recreatieve havens

Doelstelling(en)

1. Waarborgen van de bereikbaarheid van de Jachthaven

Maatregelen

1a.	Uitvoeren beheer en onderhoud haven (baggeren e.d.) in samenwerking met de gemeente Dordrecht	
-----	---	---

Samenwerkingspartners

- Gemeente Dordrecht en Watersportvereniging Papendrecht

2.4 Economische havens en waterwegen

Doelstelling(en)

- Waarborgen van de bereikbaarheid van de havens (Kooihaven, Ketelhaven, Schaarhaven en Johannahaven)

Maatregelen

1a.	Uitvoeren beheer en onderhoud havens (baggeren e.d.) in samenwerking met de gemeente Dordrecht	
1b.	Nader verkennen en uitwerken van de (structurele) vervanging van de kademuur bij de Loswal in de Kooihaven	
1c.	Uitvoeren nautisch beheer voor de Kooihaven, Ketelhaven en Schaarhaven in samenwerking met het Havenbedrijf Rotterdam. De Johannahaven is een particuliere haven	

Samenwerkingspartners

- Gemeente Dordrecht
- Havenbedrijf Rotterdam

2.5 Openbaar vervoer

Doelstelling(en)

1. Verbeteren van het openbaar vervoer

Maatregelen

1a.	Uitvoering geven aan het uitvoeringsprogramma Bereikbaar Papendrecht	
1b.	Met de provincie meedenken, ontwerpen en toezicht houden op de uitvoering van nieuwe R-net bushaltes in de gemeente	
1c.	Stimuleren van het gebruik maken van aanvullende systemen openbaar vervoer zoals o.a. e-wheels en zorglijn	
1d.	Stimuleren van overleg over versterking van het openbaar vervoer, zoals een lightrail verbinding met Rotterdam	

Samenwerkingspartners

- Regio gemeenten
- Provincie
- Openbaar vervoer aanbieders

3.1 Economische ontwikkeling

Doelstelling(en)

1. Voeren van accountmanagement
2. Verbeteren lokaal ondernemersklimaat
3. Stimuleren van de regionale economie
4. Stimuleren van onderwijs & arbeidsmarktontwikkeling

Maatregelen

1a.	Op regelmatige basis afleggen van bedrijfsbezoeken al dan niet in het bijzijn van wethouder en/of burgemeester	
1b.	Periodiek overleggen met ondernemersverenigingen (minimaal twee keer per jaar, met sommige vaker)	
1c.	Stimuleren van onderlinge contacten tussen ondernemers door het organiseren van netwerkevenementen	
1d.	Positioneren van de accountmanagers als centrale aanspreekpunt voor ondernemers op diverse media	
1e.	Actief opdrachtgeverschap "Papendrecht verrast"	
2a.	Faciliteren van op samenwerking berustende versterkende initiatieven zoals Keurmerk veilig ondernemen	
2b.	Deelnemen in en faciliteren van de coöperatie Papendrecht Centrum	
2c.	Deelnemen aan (winkel)centra versterkende initiatieven	
2d.	Stimuleren en aanjagen van duurzame (innovatieve) ontwikkelingen op bedrijventerreinen, zoals circulaire economie (een voorbeeld is project circulair in samenwerking met Cirkellab)	
3a.	Samenwerken met regionaal economische instrumentaria om bedrijvigheid in de regio te promoten, werkgelegenheid en onderlinge samenwerking te bevorderen (b.v. Deal Drehtcities)	

3b.	Actualiseren uitvoeringsprogramma 'Verbinden en zichtbaar inspireren' in lijn met ambities Groeiagenda	
3c.	Stimuleren, promoten en waar mogelijk faciliteren van innovatie versterkende en aanjagende initiatieven	
3d.	Lokaal uitvoering geven aan regionaal vastgestelde ambities (mits passend binnen de doelstellingen van Papendrecht)	
3e.	Deelnemen aan het ondernemersplein	
4a.	Stimuleren van verbindende activiteiten voor zover de coronamaatregelen dat mogelijk maken	

Samenwerkingspartners

- Inwoners, bedrijven en instellingen
- Provincie
- Regiogemeenten en andere gemeenten
- Economische instrumentarium Drechtsteden

3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur

Doelstelling(en)

1. Aantrekkelijke bedrijvenlocaties

Maatregelen

1a.	Ontwikkeling bedrijvenstrook Land van Matena	
1b.	Blijven investeren in winkelgebieden en industrieterreinen	

Samenwerkingspartners

- Ondernemers, bedrijven en instellingen

3.3 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen

Doelstelling(en)

1. Invulling geven aan online en offline bedrijvenloket

Maatregelen

1a.	Up to date houden van informatie (online en offline) en het centraal positioneren van de accountmanager		
-----	---	---	---

3.4 Economisch promotie

Doelstelling(en)

1. Succes en diversiteit van Papendrechts bedrijfsleven voor het voetlicht brengen
2. Versterking aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt en innovatie

Maatregelen

1a.	Papendrecht in business in de markt zetten	
1b.	Papendrecht en de Drechtsteden promoten als vestigingslocatie	
2a.	Uitvoeren van het activiteitenprogramma Onderwijs en Arbeidsmarkt 2021	
2b.	Via de regeling Sterk Techniekonderwijs verbeteren van de aansluiting tussen onderwijs en (regionale) arbeidsmarkt	
2c.	De scholen VO uit de Drechtsteden werken samen als platform Bèta Scholen	
2d.	De VO-scholen nemen deel aan het Jaarprogramma Jet-Net scholen	
2e.	Leerlijn Aerospace en Maritiem	
2f.	Het primair onderwijs neemt deel aan Techniekdock, een techniekroute door de Duurzaamheidsfabriek	

4.1 Openbaar basisonderwijs

Doelstelling(en)

1. Waarborgen van de continuïteit van het openbaar basisonderwijs

Maatregelen

1a.	Wettelijk toezicht houden op het openbaar basisonderwijs gericht op de continuïteit van het onderwijs door het beoordelen van statutenwijziging en het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht	
-----	---	---

Samenwerkingspartners

- Onderwijsinspectie
- Scholen

4.2 Onderwijshuisvesting

Doelstelling(en)

1. Passende huisvesting voor scholen basis en voortgezet onderwijs
2. Realiseren van een nieuw huisvestingsconcept voor het voortgezet onderwijs

Maatregelen

1a.	Spreading van vestigingen voor het basisonderwijs over de wijken	
1b.	Afronden van het Integraal Huisvestingsplan 2013-2022	
2a.	Uitvoering geven aan de gemeentelijke visie en routekaart Huisvesting VO	
2b.	Wettelijk toezicht houden op het openbaar voortgezet onderwijs gericht op de continuïteit van het onderwijs door het beoordelen van statutenwijziging en het benoemen van de leden van de Raad van Toezicht	

Samenwerkingspartners

- Onderwijsinspectie
- Scholen
- Kinderopvang

4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Doelstelling(en)

1. Iedereen moet zijn of haar talenten kunnen ontwikkelen
2. Versterken van de aansluiting onderwijs en arbeidsmarkt (met de focus op technologie)

Maatregelen

1a.	Realiseren van een voldoende en toegankelijk voorschools aanbod voor kinderen van ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag en kinderen met een (risico op) (taal)achterstand	
1b.	Streven om een kindvriendelijke gemeente te zijn door het realiseren van structurele participatie van kinderen en jongeren in het gemeentelijk beleid en het verbeteren van de communicatie met kinderen en jongeren	
1c.	Uitvoeren van de wettelijke taken op het gebied van leerlingenvervoer, leerplicht en voortijdig schoolverlaten, en toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang Ten aanzien van het absoluut verzuim en het vroegtijdig schoolverlaten streven wij naar waarden (in absolute aantallen) onder het landelijk gemiddelde. In 2018 was het landelijk gemiddelde absoluut verzuim 1,8 per 1.000 leerlingen (Papendrecht 1,6). Het relatief verzuim was 23 per 1.000 leerlingen (Papendrecht 13).	
1d.	Uitvoeren van regionale aanpak laaggeletterdheid om inwoners die moeite hebben met basisvaardigheden (taal, rekenen, digitale vaardigheden) te ondersteunen door middel van les- en leeractiviteiten.	
1e.	Versterken van de verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp via het uitvoeren van de regionale samenwerkingsagenda passend verbinden	
2a.	Uitvoeren van het Programma Onderwijs en Arbeidsmarkt met specifieke focus op het monitoren van de effecten en resultaten	

2b.	Stimuleren van de maatschappelijke stages die worden georganiseerd vanuit het onderwijs	
-----	---	---

Samenwerkingspartners

- Onderwijsinstellingen
- Kinderopvang
- Samenwerkingsverband PO/VO
- Bedrijfsleven
- Sterk Papendrecht
- Taalpartners
- Kinderen, jongeren en opvoeders
- Laaggeletterden

Sport, cultuur en recreatie - Hoofdtakveld 5

5.1 Sportbeleid en activering

Doelstelling(en)

1. Sociale ontwikkeling bevorderen, overgewicht voorkomen en mentale en fysieke gezondheid bevorderen

Maatregelen

1a.	Sportverenigingen en scholen faciliteren bij hun educatieve taak om zoveel mogelijk mensen met sport in aanraking te brengen, zoals verwoord in de beleidsnota 'Sport op Koers', onderdeel Sportstimulering: • Verdere uitvoering sportmodule op Puur Papendrecht • Uitvoeren 'Stapje fitter': activeren van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt door middel van sport en bewegen • Stimuleren sport-, beweeg- en cultuuractiviteiten met behulp van buurtsportcoaches	
1b.	Stimuleren van de organisatie van sportactiviteiten door verenigingen door uitvoering te geven aan de regeling jeugdsportsubsidie	
1c.	De in 2020 in gang gezette actualisering van 'Sport op Koers' verder vormgeven	
1d.	Met betrekking tot de Omgevingswet en klimaatadaptatie adviseren over de mogelijkheden om te bewegen in de omgeving	
1e.	Vanuit sportstimulering in samenwerking met andere beleidsterreinen zoals onderwijs, economie en volksgezondheid werken aan het bevorderen van de sociale ontwikkeling, het voorkomen van overgewicht en het bevorderen van de mentale en fysieke gezondheid	

Samenwerkingspartners

- Sportverenigingen
- Scholen
- Regiogemeenten
- Maatschappelijke partners
- SDD
- DG&J
- Sterk Papendrecht
- Sportcentrum
- Ondernemers

5.2 Sportaccommodaties

Doelstelling(en)

1. Behouden van goede sportvoorzieningen in Papendrecht

Maatregelen

1a.	In gesprek blijven met de sportverenigingen over vraag naar en aanbod van buitensportaccommodaties met inachtneming van een ieders rol en verantwoordelijkheid en van daaruit versterken van de accounthoudersrol	
1b.	Afhankelijk van de locatiebestemming van de scholen voor Voortgezet Onderwijs aanvullend onderzoek doen naar de behoefte aan binnensportaccommodaties	
1c.	Invullen gemeentelijke accounthoudersrol binnen het verzelfstandigde sportcentrum. Focus op nakomen afspraken op het gebied van betaalbaarheid en toegankelijkheid (check op continuering bestaand beleid)	

Samenwerkingspartners

- Sportverenigingen
- Sportcentrum
- Scholen
- Externe adviseurs

5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie

Doelstelling(en)

1. Bevorderen van verbinding en stimuleren van ontmoeting door cultuur
2. Bevorderen samenwerking lokale cultuuraanbieders
3. Cultuur en cultuureducatie vraaggericht vormgeven
4. Faciliteren van evenementen

Maatregelen

1a.	In samenwerking met Stichting Cultuureducatie ZHZ een modern cultuuraanbod en cultuureducatie tot stand brengen	
1b.	Cultuur inzetten om kinderen de taal goed te leren (Interactief Theater Anne Frank school en De Kameleon: liedjes en theater gebruiken om taal te leren)	
1c.	Cultuur(uitingen) gebruiken ter ondersteuning binnen het sociaal domein, zoals bijvoorbeeld cultuur inzetten bij demente mensen ter verbetering van hun situatie	
1d.	Ondersteunen van het cultuurprogramma 'Cultuur Dichtbij' voor kwetsbare ouderen. Het gaat om het organiseren van professionele culturele activiteiten bij mensen thuis, in een wijkcentrum of op een dagbestedingslocatie. Hierbij ligt de focus op de positieve gezondheid	
2a.	Gezamenlijk met lokale aanbieders een cultuur-educatieprogramma aanbieden voor scholen en peuterspeelzalen	
3a.	De vraag naar en behoefte aan cultuur (bv. bij het onderwijs) inventariseren via de cultuurmakelaar in samenwerking met de cultuuraanbieders. Een voorbeeld daarvan is het organiseren van de kunst- en muziekcarrousels per wijk	
4a.	Stimuleren van culturele activiteiten en evenementen door maatschappelijke instellingen, ondernemers en anderen (onder andere op het Marktpllein)	
4b.	Op gang brengen van het gesprek om maatschappelijke partners te enthousiasmeren met een ondersteunende houding. De insteek is om jaarlijks culturele activiteiten en evenementen te organiseren (bijvoorbeeld het zomerfeest)	
4c.	Op gang brengen van het gesprek om maatschappelijke partners te stimuleren om zelf een jaarlijks zomerfeest te organiseren (als de coronacrisis voorbij is)	

Samenwerkingspartners

- Stichting cultuureducatie ZHZ
- Excelsior
- Cultuurmakelaar
- Scholen
- Sociale partners
- Volksuniversiteit
- Stichting Dorpsbehoud
- Theater De Willem
- Lokale partners, ondernemers en ondernemersverenigingen

5.4 Musea

Doelstelling(en)

1. Borgen van de culturele identiteit van Papendrecht

Maatregelen

1a.	Ondersteunen van de activiteiten van diverse instanties om de culturele identiteit vorm te geven	
-----	--	---

Samenwerkingspartners

- Stichting Dorpsbehoud
- Volksuniversiteit
- Historische Vereniging West-Alblasserwaard

5.5 Cultureel erfgoed

Doelstelling(en)

1. Behoud van het dijklint en de historische structuren die bijdragen aan de identiteit van Papendrecht

Maatregelen

1a.	Inspelen op behoud en versterking van de karakteristieken van het dijklint bij ontwikkelingen	
-----	---	---

1b.	Ondersteunen onderhoudsmaatregelen voorgevels van beeldbepalende panden Dijklint door verstrekken subsidie	
1c.	Perspectievennota A5H verankeren in de Omgevingsvisie. Het rapport Bouwsteen kwaliteit dijk en oevers, vastgesteld door Gebiedsraad A5H, maakt deel uit van die Perspectievennota. Bewaken behoud cultuurhistorische identiteit van het dijklint bij ontwikkelingen rond waterveiligheid (toekomstige dijkversterkingen)	

Samenwerkingspartners

- Waterschap
- Provincie
- Andere gemeenten

5.6 Media

Doelstelling(en)

1. Aansluiting van de informatieconcepten van de Bibliotheek AanZet en de Volksuniversiteit op elkaars programmering binnen het kader van de KennisMarkt
2. Verder concretiseren en uitvoeren van het beheer van de Rietgorscollectie

Maatregelen

1a.	Monitoring van de samenwerking van de Bibliotheek AanZet en de Volksuniversiteit	
2a.	Onderzoeken wat de beste wijze is van beheer van de kunstcollectie De Rietgors en kunst in de openbare ruimte en het uitwerken van een plan daarvoor	

Samenwerkingspartners

- Bibliotheek Aanzet
- Dordrechts Museum

5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Doelstelling(en)

1. Behouden en versterken van het groen karakter van Papendrecht (diverser, aantrekkelijker groen en meer groen)
2. Versterken ecologische functie
3. Voldoende speelgelegenheden aanbieden
4. Versterken recreatieve functie
5. Versterken kwaliteit watergangen

Maatregelen

1a.	Het beheer en onderhoud aan het groen wordt uitgevoerd vanuit het Groen Beleidsplan 2014-2024 en het Groenbeheerplan binnen de beschikbare middelen. Uitgangspunt is meer, diverser en aantrekkelijker groen binnen de gemeente, zodat mensen zich hier prettig voelen	
1b.	Ruimte geven aan maatschappelijk initiatief en samenwerken aan natuurbehoud met inwoners en maatschappelijke partners, zoals het vergroenen van de Stellingmolen in 2020	
1c.	Het stimuleren van een klimaat adaptieve inrichting op publiek- en privaat terrein. Hierbij wordt, vanuit Operatie Steenbreek, zo mogelijk de samenwerking gezocht met initiatieven van bewoners, organisaties of bedrijven. Groen en biodiversiteit vormen daarbij het uitgangspunt. (Communicatie)activiteiten richten zich op kennisoverdracht, educatie en het versterken van initiatieven. Denkbaar zijn zaai- of plant acties/challenges	
2a.	Het verder versterken van de biodiversiteit langs de A15 en aanleggen van ecologische verbindingen bij de N3 met ondersteuning van Rijkswaterstaat (subsidie). Dit traject heeft een looptijd tot en met 2022	
2b.	In 2021 zetten we het natuurvriendelijk maaibeleid voort. Zo zorgen we voor voedsel, schuilgelegenheid en huisvesting voor fauna en voor afwisselende flora. De ontwikkeling van de bloemrijke vegetaties heeft een aantal jaren nodig	
2c.	Samen met een ecooloog de ecologische ontwikkeling van natuurvriendelijk gras en bosplantsoen volgen, eventueel bijstellen en hierover communiceren	
2d.	Natuurvriendelijk onderhoud van bosplantsoen wordt op 30% van het onderhouden areaal uitgevoerd. Dit doen we vooral in de hiervoor geschikte grootschalige vakken	

2e.	We betrekken ecologische experts bij omvangrijke projecten in de openbare ruimte	
3a.	Buitenspeelruimtes inspecteren, onderhouden en indien nodig en mogelijk vervangen. Het streven is een veelzijdig speelaanbod in stand te houden	
3b.	In aansluiting op het bijgestelde investeringskrediet wordt bij de vervanging van speeltoestellen ook aandacht geschonken aan andere vormen van buiten spelen als natuurlijk spelen en speelaanleidingen	
4a.	Aanleggen trap naar viaduct N3-A15 ten behoeve van wandelverbinding (verbeterde aansluiting op Vriesenpolder). Deze wordt gelijktijdig uitgevoerd door RWS met de reconstructie N3 in 2021 (was oorspronkelijk eerder gepland)	
5a.	Uitvoering pilots met ander wateronderhoud ter versterking van de natuurwaarde van water (zoals bij lange watergang Alver), waarbij minder verstoring optreedt in de ecologie. We onderzoeken mogelijkheden voor natuurvriendelijk beheer.	

Samenwerkingspartners

- Inwoners en ondernemers
- Maatschappelijke organisaties zoals de Stichting Educatie Stal BIJ de Heerlijkheid van Papendrecht en de Natuur- en Vogelwacht "De Alblasserwaard"
- Gemeenten
- Provincie
- Landschapstafel AV
- Rijk
- Woningcorporaties
- Natuur Wetenschappelijk Centrum
- Waterschap

6.1 Samenkracht en burgerparticipatie

Doelstelling(en)

1. Ophalen van goede ideeën en initiatieven die bijdragen aan versterking van de sociale samenhang en prettige woonomgeving. De gemeente verbindt, ondersteunt, verlaagt drempels en stimuleert
2. Bewerkstelligen van een sfeer, cultuur en omgeving die uitnodigt om te participeren en bevorderen van het luisterend vermogen
3. Inzetten op een sterke lokale ondersteuningsstructuur om de deelname van inwoners van jong tot oud aan de samenleving en hun eigen kracht te bevorderen
4. Bieden van passende ondersteuning en waardering aan mantelzorgers
5. Stimuleren van vrijwilligerswerk en het bieden van passende ondersteuning en waardering aan vrijwilligers
6. Integratie en participatie van statushouders

Maatregelen

1a.	Stimuleren maatschappelijke initiatieven, concrete ideeën aansporen en daar waar mogelijk enthousiasmeren en faciliteren. Deze ideeën moeten een bijdrage leveren aan de sociale samenhang of de kwaliteit van de leefomgeving of ten dienste staan van een doelgroep (o.a. jong volwassenen)	
1b.	Initiatieven integraal bekijken en maximaal mogelijk maken door het bestaan van en de wisselwerking tussen het MIT (Maatschappelijke initiatieventeam) en het PIT (Papendrechts initiatieventeam)	
1c.	Ondersteunen bestaande en nieuwe activiteiten (zoals buitenspeeldag, seniorenmiddag, projecten om zwerfafval te verminderen (ZAPpers), klimaatadaptatie, duurzaamheid, het wereldfeest en PUP), indien deze mogelijk zijn in het kader van de coronamaatregelen	
1d.	Ondersteunen PuurPapendrecht als online en offline buurtplatform. Toelichting: Het digitale dorpsplein waarop inwoners, organisaties en bedrijven zelf hun activiteiten plaatsen en waar inwoners kunnen inschrijven op activiteiten. Vrijwilligers beheren deze site en verbinden online en 'op straat' inwoners met elkaar. Totaal aanbod van sociale en	

	welzijnsvoorzieningen is vindbaar op PuurPapendrecht	
1e.	Stimuleren van de vindbaarheid van Papendrechtse voorzieningen door middel van communicatiecampagnes op verschillende communicatiekanalen	
2a.	Vergroten van kennis en transparantie door scholing van ambtenaren op het gebied van samenspraak met onze inwoners	
2b.	Vooraf bedenken, bij elk onderwerp, vraag of wens, op welk niveau participatie mogelijk is	
2c.	De wijken in gaan en communiceren over verbeteringen en veranderingen in de samenleving	
3a.	Uitvoeren van de visie en het werkplan Jeugd- en Jongerenwerk Papendrecht door Suppod gericht op vroegtijdige signalering, versterken doelgroep, voorkomen duurdere zorg en goede samenwerking met Sterk Papendrecht en het onderwijs. In 2020 wordt extra aandacht besteed aan social media gebruik en gedrag onder jongeren	
3b.	Versterken en aanjagen van het zogeheten 'voorliggend veld' van algemene voorzieningen (zoals ouderenbonden, Bij Bosshardt-huis en Odensehuis) die mogelijkheden bieden tot ontmoeting, tegengaan van eenzaamheid, preventie, vroegsignalering en laagdrempelige ondersteuning. Dit zijn activiteiten ter versterking van de onderlinge verbinding in de lokale infrastructuur	
3c.	Invulling en uitvoering geven aan de programmatische aanpak 'Ouderen en Wonen' in samenwerking met maatschappelijke instellingen	
3d.	In co-creatie met maatschappelijke partners de preventiemogelijkheden versterken en bestendigen op het gebied van opgroei- en opvoedhulp aan de hand van een Uitvoeringsagenda Jeugd(hulp)	
3e.	Verder vorm en invulling geven aan het Adviespunt scheiden, kind en ouderschap op basis van de samenwerkingsovereenkomst 2020-2021 in samenwerking met de gemeenten Dordrecht en Zwijndrecht	
4a.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke instellingen uiting geven aan de waardering richting mantelzorgers voor hun inzet	
4b.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke instellingen mantelzorgers attenderen op ondersteuningsmogelijkheden en het verder vormgeven van het ondersteuningsaanbod om hen adequaat te steunen bij hun zorgtaken	

5a.	Promoten, stimuleren en aanjagen van vrijwilligerswerk via het platform PuurPapendrecht en via activiteiten georganiseerd door Sterk Papendrecht	
5b.	Samen met Sterk Papendrecht en andere maatschappelijke partners uiting geven aan de waardering richting vrijwilligers als stimulans voor hun inzet	
5c.	Ondersteunen van vrijwilligers en vrijwilligersorganisaties onder meer via de inzet van Sterk Papendrecht, het platform PuurPapendrecht en de vrijwilligersverzekering	
6a.	Invulling en vanaf 1 juli 2021 uitvoering geven aan de nieuwe taken in het kader van de nieuwe Wet inburgering (in samenwerking met de SDD, Vluchtelingenwerk en Sterk Papendrecht)	

Samenwerkingspartners

- Inwoners, bedrijven en maatschappelijke instellingen
- Iedereen die wil samenwerken
- Sterk Papendrecht
- Zorgaanbieders
- Vluchtelingenwerk
- Odensehuis

6.2 Wijkteams

Doelstelling(en)

1. Versterken van de zelfstandigheid en zelfredzaamheid van inwoners en hun sociale omgeving (familie, vrienden, kennissen en buurtgenoten) om te participeren in de samenleving, waarbij we streven om zo min mogelijk inwoners afhankelijk te laten zijn van zwaardere zorg en ondersteuning
2. Doorontwikkelen van Sterk Papendrecht tot het eerste (centrale) punt voor alle inwoners van 0 tot 100 jaar met een ondersteuningsvraag op alle levensgebieden met de gedachte: zo dichtbij mogelijk, zo vroeg mogelijk en zo zwaar als nodig

Maatregelen

1a.	Vanuit het Beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024 worden verschillende acties geïnitieerd om een zorgzaam en veerkrachtig Papendrecht te blijven en waar mogelijk te versterken. Dit met als doel dat inwoners zelfredzaam zijn en dat waar nodig vroegtijdige ondersteuning geboden kan worden waarmee mogelijk zwaardere zorg en ondersteuning wordt voorkomen	
2a.	Stapsgewijs doorontwikkelen van de prestatiegerichte (subsidie)afspraken met Sterk Papendrecht als één strategische partner. De afspraken zijn gericht op maatschappelijke relevantie met aandacht voor kwaliteit, inhoudelijke effecten, procesresultaten en doorontwikkeling collectief aanbod	
2b.	Nadere prestatiegerichte (subsidie)afspraken met Sterk Papendrecht worden gemaakt rondom jeugdhulp (o.a. de beweging van lichtere vormen van jeugdhulp naar de "voorkant" en de inzet van jeugdhulpprofessionals bij en rondom de huisartsenzorg)	
2c.	Uitvoering geven aan het Convenant Preventiehuisuitzetting waarbij Sterk Papendrecht, Woonkracht10 en de SDD gezamenlijk inzetten op het voorkomen van huisuitzettingen vanwege betalingsachterstanden	
2d.	Invulling geven aan Buurtbemiddeling om burenoverlast te beperken vanuit de afspraken met Sterk Papendrecht en Woonkracht10	
2e.	Samen met Sterk Papendrecht, de scholen en andere gelieerde instellingen die professioneel actief zijn met jeugdigen, inzetten op een stevige samenwerking op het gebied van onderwijs en jeugd(hulp) aan de hand van nieuwe lokale samenwerkingsafspraken	
2f.	Samen met Sterk Papendrecht, zorgaanbieders, huisartsen, SDD en andere gelieerde instellingen bestendigen van een stevigere verbinding tussen het	

	sociale en het medische domein. Dit gebeurt onder andere door de inzet van Sterk Papendrecht met een wijkverpleegkundige en jeugdhulp bij en rondom de huisartsenzorg	
2g.	Een doorontwikkeling van Sterk Papendrecht op het thema OGGZ, in samenwerking met o.a. de DG&J (procescoördinatie) en Yulius (ambulant specialistisch verpleegkundige), waardoor Sterk Papendrecht beter toegerust is om lokaal invulling/ondersteuning te geven aan: • de transformatie van Beschermd Wonen naar een Beschermd thuis • de sluitende aanpak personen met verward gedrag • een Multidisciplinair overleg waarbij ook de politie en Woonkracht10 betrokken zijn.	

Samenwerkingspartners

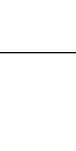
- Sterk Papendrecht
- Verschillende maatschappelijke instellingen
- SDD
- SOJ
- Zorgaanbieders en huisartsen
- Woonkracht10

6.3 Inkomensregelingen

Doelstelling(en)

1. Inwoners met een laag inkomen en/of schulden ondersteunen, waar mogelijk preventief

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet, de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD ondersteuning biedt (o.a. bijzondere bijstand, Leergeld en budgetbeheer)	
1b.	In het kader van het meerjarige collegeactieprogramma en de Actieagenda gezinnen en kinderen in armoede (t/m 2021) wordt samen met maatschappelijke instellingen vorm gegeven aan een Papendrechtse schuldenroute om financiële problematiek onder inwoners verder te bestrijden	
1c.	Samen met SDD, Sterk Papendrecht, Schuldhulpmaatje en andere maatschappelijke partners lokaal invulling geven aan de nieuwe Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (inclusief de vroegsignalering bij betalingsachterstanden)	

Samenwerkingspartners

- Algemeen Sociaal Fonds Papendrecht (ASFP)
- Schuldhulpmaatje
- Voedselbank
- Sterk Papendrecht
- SDD
- Stichting Leergeld
- Stichting Present
- Stichting Anders
- Stichting Vluchtelingen Werk

6.4 Begeleide participatie

Doelstelling(en)

1. Bieden van beschut werk voor aangewezen personen op basis van de Participatiewet

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD en Drechtwerk invulling geven aan beschut werk	
-----	---	---

Samenwerkingspartners

- SDD
- DrechtStedenActief
- UWV
- Drechtwerk
- Sterk Papendrecht

6.5 Arbeidsparticipatie

Doelstelling(en)

1. Inwoners stimuleren van werk naar werk en van uitkering naar werk
2. Stimuleren van zelfstandig ondernemerschap
3. Verminderen van werkloosheid, met name onder de jeugd

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de Participatiewet en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de SDD uitvoering geeft aan de wet	
2a.	Uitvoeren van de actiepunten uit het uitvoeringsprogramma economie	
3a.	Aanpak (jeugd)werkloosheid vanuit het regionaal programma Arbeidsmarkt Drechtsteden via de Sociale Dienst Drechtsteden en centrumgemeente Dordrecht met het onderwijs en Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten	
3b.	Stimuleren van leerwerkplaatsen en participatieplekken (bij lokale bedrijven en organisaties)	

Samenwerkingspartners

- SDD
- UWV
- Bedrijven en organisaties
- Onderwijs

6.6 Maatwerkvoorzieningen (Wmo)

Doelstelling(en)

1. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven waar nodig met de inzet van maatwerkvoorzieningen

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van het Wmo-beleid en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de Maatwerkvoorzieningen Wmo worden verzorgd door de SDD	
1b.	Versterken van de verbinding tussen de algemene en maatwerkvoorzieningen door een samenwerkingsagenda met de SDD en Sterk Papendrecht	

Samenwerkingspartners

- SDD
- Aanbieders maatwerkvoorzieningen Wmo
- Sterk Papendrecht

6.71 Maatwerkdienstverlening 18+

Doelstelling(en)

1. Inwoners kunnen zo lang mogelijk zelfstandig blijven wonen en deelnemen aan het maatschappelijk leven, waar nodig met de inzet van maatwerkvoorzieningen

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van het Wmo-beleid en de regionale visie sociaal domein Drechtsteden op basis waarvan de Maatwerkvoorzieningen Wmo worden verzorgd door de SDD	
1b.	Versterken van de verbinding tussen de algemene en maatwerkvoorzieningen door een samenwerkingsagenda met de SDD en Sterk Papendrecht	

Samenwerkingspartners

- SDD
- Wmo-aanbieders
- Sterk Papendrecht

6.72 Maatwerkdienstverlening 18-

Doelstelling(en)

1. Jeugdigen groeien gezond en veilig op en krijgen kansen om zich te ontwikkelen en om naar vermogen mee te kunnen doen

Maatregelen

1a.	Uitvoering geven aan beleidskaders en de regionale samenwerking op basis waarvan de maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp worden verzorgd door de Serviceorganisatie Jeugd (SOJ)	
-----	--	---

Samenwerkingspartners

- SOJ
- Jeugdhulpaanbieders
- Sterk Papendrecht
- Andere maatschappelijke organisaties

6.81 Geëscaleerde zorg 18+

Doelstelling(en)

1. Bieden van voldoende Opvang en Beschermd wonen voorzieningen binnen de regio Drechtsteden, Alblasserwaard & Vijfheerenlanden waar mensen met psychische of psychosociale problemen, verslavingsproblematiek, daklozen en mensen die opvang nodig hebben vanwege huiselijk geweld terecht kunnen

Maatregelen

1a.	Op basis van een regionale samenwerkingsovereenkomst wordt door Dordrecht (als centrumgemeente) invulling gegeven aan de maatwerkvoorzieningen op het gebied van Beschermd Wonen en Opvang	
1b.	Op basis van een regionale samenwerkingsagenda met aanbieders wordt inhoud gegeven aan de beweging beschermd thuis waarbij mensen zo lang mogelijk, met de nodige ondersteuning, zelfstandig in hun eigen wijk kunnen blijven wonen. Lokale aandachtspunten hierbij zijn huisvesting, adequate algemene voorzieningen (6.1 – 3b) en een goed toegerust Sterk Papendrecht (6.2 – 2g)	

Samenwerkingspartners

- Regio Drechtsteden, Alblasserwaard & Vijfheerenlanden
- Gemeente Dordrecht als centrumgemeente
- SDD

- DG&J
- Sterk Papendrecht
- Zorgaanbieders

6.82 Geëscaleerde zorg 18-

Doelstelling(en)

1. Bieden van voldoende opvang aan en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen die zwaardere hulpverlening nodig hebben

Maatregelen

1a.	Uitvoering geven aan de beleidskaders en de regionale samenwerking op basis waarvan de maatwerkvoorzieningen Jeugdhulp worden verzorgd door de SOJ (inzet Veilig thuis, jeugdbescherming en jeugdreclassering)	
-----	--	---

Samenwerkingspartners

- DG&J
- SOJ
- Sterk Papendrecht
- Jeugdhulpaanbieders

Volksgezondheid en milieu - Hoofdtakveld 7

7.1 Volksgezondheid

Doelstelling(en)

1. Het versterken van de gezondheid en welzijn van onze inwoners

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van een preventief gezondheidsbeleid, de nieuwe nota lokaal gezondheidsbeleid, in samenwerking met de DG&J en andere partners gericht op o.a. het versterken van de mentale weerbaarheid, stimuleren van een gezonde leefstijl en bevorderen van de vitaliteit, onder de noemer 'Alles is gezondheid' (onderdeel van Nationaal Programma Preventie)	
1b.	Regie voeren op de uitvoering van de basistaken van de wettelijke jeugdgezondheidszorg (JGZ) die via de regionale samenwerking worden georganiseerd door de DG&J en Jong JGZ/Careyn	
1c.	Bestendigen van de samenwerking binnen het sociaal domein om vroegtijdig problemen te signaleren en maatregelen te kunnen nemen onder andere door de inzet van Jong JGZ binnen Sterk Papendrecht en het onderwijs (o.a. de maatwerktrajecten Voorzorg en de indicatiestelling t.b.v. de voor- en vroegschoolse educatie)	

Samenwerkingspartners

- DG&J
- Careyn JGZ
- Sterk Papendrecht
- Onderwijs
- Zorgaanbieders
- Maatschappelijke instellingen

7.2 Riolering

Doelstelling

1. Uitvoering geven aan het Gemeentelijk Rioleringsplan 2019-2023 door te zorgen voor inzameling en transport van stedelijk afvalwater, voor inzameling en verwerking van hemelwater en voor het in het openbaar gebied treffen van maatregelen om de grondwaterstand te reguleren
2. Uitvoering geven aan de nota "Strategie Klimaatadaptatie Papendrecht 2017" om de negatieve gevolgen van klimaatsverandering te beperken (wateroverlast, hitte, droogte en overstromingen)

Maatregelen

1a.	Vervanging van riolering wordt integraal opgepakt samen met wegen, groen en klimaat adaptieve maatregelen. Adaptieve maatregelen zijn regenwater bovengronds afvoeren naar de sloten, regenwater tijdelijk bergen in groen en daarna langzaam afvoeren, regenwater bergen in de funderingen van de wegen en het vergroenen van tuinen	
1b.	Uitvoeren van onderhoud en beheer aan de riolering en gemalen	
1c.	Bij nieuwe bouwontwikkelingen 20 mm regenwater bergen op eigen terrein	
2a.	Zowel regionaal (Alblasserwaard- Vijfheerenlanden) als voor het Papendrechts grondgebied risicodialogen voeren met professionele stakeholders. In de regionale dialogen wordt een Regionale Adaptatie Strategie (RAS) opgesteld. In Papendrecht wordt de lokale strategie 2017 aangevuld. Dit is de tweede stap voor een klimaatbestendig Nederland in het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie. In dit programma hebben alle overheden afgesproken om tot een samenhangende werkwijze voor een gebiedsgewijze aanpak te komen. In het Bestuursakkoord klimaatadaptatie 2018 is afgesproken dat vanuit het Rijk vanaf 2020 extra middelen beschikbaar komen voor lokale en regionale klimaatadaptatieprojecten. De strategieën en uitvoeringsplanningen zijn basis voor aanvragen voor deze middelen	
2b.	Uitvoeren van klimaat adaptieve maatregelen zoals waterberging bij reconstructies in wegen, groen en groene daken	
2c.	Vanuit Operatie Steenbreek Papendrecht zo veel mogelijk in samenwerking met partners als Waterschap Rivierenland, Woonkracht10 en andere gemeenten stimuleren van een klimaat adaptieve inrichting op privaat- (en publiek-) terrein. Activiteiten zijn gericht op voorlichting, het wegnemen van barrières zoals eerder bij de groene dak actie, acties voor vergroenen tuinen, aandacht voor zuinig omgaan met water en als gemeente het goede voorbeeld geven in de openbare ruimte	

2d.	Effecten van hevige regenbuien inzichtelijk maken in een samenhangend model voor watergangen (van Waterschap) en riolering (van Papendrecht). Dit met als doel scherper zicht op de locatie, vorming en mate van ernst van knelpunten. Deze resultaten worden ingebracht in de lokale risicodialoog Papendrecht (2a) en kunnen tot uitvoeringsmaatregelen aanleiding geven	

Samenwerkingspartners:

- Inwoners
- Bedrijven
- Instellingen
- Waterschap Rivierenland
- Provincie Zuid-Holland
- Werkregio A5H
- Drechtsteden
- Via operatie Steenbreek

7.3 Afval

Doelstelling

1. Inzamelen van huishoudelijk afval door HVC en op het afvalbrengstation
2. Stimuleren van hergebruik of recycling door gescheiden afvalinzameling
3. Zorgen voor een toekomstbestendig afvalinzamelsysteem

Maatregelen

1a.	Het inzamelen van huisvuil, afkomstig van bewoners aan huis, van verzamelpunten in de wijken en van het afvalbrengstation	
1b.	Uitvoeren van de gemeentelijke afvaltaak en andere daarmee samenhangende taken zoals straatreiniging en rattenbestrijding en ontwikkelingen zo mogelijk regionaal afstemmen met gemeenten en afvalverwerkers	
1c.	Onderhouden, beheren en vervangen van de inzamelvoorzieningen	
2a.	Voorlichting blijven geven aan bewoners over huishoudelijk afval, stimuleren hergebruik en faciliteren van het gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval. In de voorlichting afval wordt een meer gestructureerde aanpak voorgestaan met aandacht voor de verschillende doelgroepen, op verschillende momenten door het jaar. Daarnaast is voorlichting / stimulering ook in de gemeentelijke organisatie een wens. Hierbij kunnen beperken afvalproductie, beperken gebruik nieuwe grondstoffen en bevorderen hergebruik grondstoffen onderwerp zijn	
2b.	Afhankelijk van de behoefte samen met scholen kijken naar mogelijkheden voor voorlichting over afvalscheiding en stimuleren gescheiden afvalinzameling op basisscholen. Daarnaast wordt navraag bij de deelnemende scholen uitgezet over de voorlichting, effecten, werkwijze en eventuele verbeterpunten	
3a.	Afronden pilot omgekeerd inzamelen in de wijk Oostpolder. Presentatie resultaten pilot in de raad. Vorbereiding raadsbesluit voor een voor Papendrecht goed passende afvalinzameling, in samenhang met 3b onderzoek nascheiding	
3b.	Afronden onderzoek naar de mogelijkheden van nascheiding van huishoudelijk afval. Presentatie resultaten onderzoek in de raad. In samenhang met 3a pilot voorbereiden raadsbesluit	

Samenwerkingspartners

- Inwoners, bedrijven en instellingen
- HVC

7.4 Milieubeheer

Doelstelling(en)

1. Een veilige omgeving en een prettig woon-, werk- en leefklimaat

Maatregelen

1a.	Regie voeren op de uitvoering van 'Jaarprogramma 2021 uitvoering milieutaken door OZHZ', waarin lokale prioriteiten zijn opgenomen. Samen met OZHZ een plan uitwerken om asbestdaken binnen de gemeente substantieel te verminderen	
1b.	Monitoren afspraken met Chemours/DuPont. De nadruk ligt op het verlagen en waar mogelijk naar nul terugbrengen van emissies naar lucht, water en bodem en op de aanpak van de gevolgen van eerdere emissies	
1c.	Uitvoeren rapport 'Ambities gemeente Papendrecht vermindering fijnstof en NO2 en vermindering van geluidhinder 2016'. Hier onder valt ook het bevorderen van de bewustwording van inwoners	
1d.	Uitvoeren van maatregelen uit het Schone Lucht Akkoord (SLA) en het op te stellen 'maatwerkplan'	
1e.	Uitvoeren 'Actieplan omgevingslawaaï gemeente Papendrecht 2018 - 2023'	
1f.	Ontwikkelingen rondom beleid in relatie tot stikstofemissies en Natura 2000-gebieden actief volgen en hierop zo veel mogelijk anticiperen bij ruimtelijke planvorming	
1g.	In overleg met projectleider Omgevingswet uitwerken van milieuthema's ten behoeve van het Omgevingsplan	
1h.	Vorbereiding overdracht taken Wet bodembescherming vanuit provincie naar gemeente op het moment van de invoering van de Omgevingswet, vooralsnog 1 januari 2022	
1i.	De gevolgen van het nieuwe beleid met betrekking tot omgevingsveiligheid (per 1-1-2022) in beeld brengen	
1j.	In overleg met betrokken gemeenten en TenneT verder uitwerken wat de mogelijkheden zijn om de magneetveldzones van de 380 kV	

	hoogspanningsverbinding te verkleinen	
1k.	Uitbreiden RVMK (regionaal verkeersmodel) naar een multimodaal model	17 PARTNERORGANISATIE DOELSTELLINGEN BEGRIPPELEN

Samenwerkingspartners:

- Ministerie van IenW, LNV & EZK
- Provincie Zuid-Holland
- Drechtstedelijke gemeenten
- Milieudienst Rijnmond (DCMR)
- Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (OZHZ)
- Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
- Dienst Gezondheid en Jeugd (DG &J)
- Inwoners, bedrijven en instellingen

7.5 Begraafplaatsen/crematoria

Doelstelling(en)

1. Het bieden van een begraafplaats aan de Admiraal de Ruyterweg 23 met een hoog kwaliteitsniveau van onderhoud en inrichting

Maatregelen

1a.	Zorgdragen voor een schone, goed verzorgde en begaanbare begraafplaats	11 DUURZAME STEEDEN EN GEWESCHAPPTEN
1b.	Creëren van een parkachtige sfeer en rust. Uitvoeren van integraal beheer van de openbare ruimte (IBOR) op A-niveau	11 DUURZAME STEEDEN EN GEWESCHAPPTEN
1c.	Invoeren en/of toepassen van gedifferentieerde tarieven (in relatie tot termijnen) voor begraven op basis van eerdere externe onderzoeksresultaten	10 DUURZAME VERMOEDEN

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing - Hoofdtakveld 8

8.1 Ruimtelijke ordening

Doelstelling(en)

1. Borging van de ruimtelijke kwaliteit en zorgen voor een veilige en gezonde leefomgeving door het bevorderen van de kwaliteit en samenwerking bij de uitvoering en handhaving van het omgevingsrecht
2. Stimuleren en bijdragen aan voldoende, kwalitatief hoogwaardige woningen. Uitvoeren Woonplan Papendrecht (naar rato bijdragen aan Drechtstedelijke woningopgave)
3. Bieden van een verbindend ruimtelijk kader voor de toekomst door in gezamenlijkheid te werken aan een integrale omgevingsvisie die gebiedsdekkend is voor Papendrecht

Maatregelen

1a.	Waar nodig bestemmingsplannen opstellen om gewenste ontwikkelingen mogelijk te maken en actueel houden van beheersverordeningen/bestemmingsplannen om de uniformiteit van de regels te behouden dan wel te vergroten	
1b.	Gelet op het overgangsrecht van de Omgevingswet, aan initiatiefnemers vragen ruim voor 1-1-2022 hun verzoek voor een bestemmingsplan in te dienen	
1c.	Snel en klantvriendelijk afhandelen van aanvragen/meldingen omgevingsvergunning	
1d.	In beeld brengen wat de consequenties zijn van de invoering Wet Kwaliteitsborging voor het Bouwen (waarschijnlijk gelijk met Omgevingswet) waarbij (private) kwaliteitsborgers de bouwkwaliteit (Bouwbesluit) gaan toetsen en toezicht op de bouw gaan houden	
1e.	Zorgvuldig en efficiënt handhaven van vergunningsvoorschriften en andere wet- en regelgeving. Ook met het oog op de PAS-problematiek	
2a.	Het leveren van een actieve bijdrage aan de planontwikkeling van nieuwbouwprojecten, herstructureringsprojecten of investeringen in de openbare ruimte van derden en het initiëren en mogelijk maken van nieuwe ontwikkelingen.	
2b.	Beeldbepalende locaties (indien aan de orde) herontwikkelen op een manier die past bij de groeistrategie, rekening houdend met een hogere omgevingskwaliteit, duurzaamheid en klimaatadaptatie. A.d.h.v. het volgen van 4 processtappen (bepalen nieuwe functie, globale verkenning, borging ontwikkeling en voorbereiding realisatie) ontstaat een transparant	

	en helder ontwikkelproces waarin de raad wordt meegenomen	
3a.	In 2021 vaststellen van de omgevingsvisie	
3b.	In 2021 start maken met een omgevingsplan en aanbieden van een voorontwerp	
3c.	In samenhang met het te maken omgevingsplan in beeld brengen hoe het nieuwe omgevingsloket zal worden gevuld met het oog op de toekomstige dienstverlening	
3d.	Betrekken van de samenleving, college, raad en ambtelijk apparaat vanuit de participatiedachte	
3e.	Voorbereiden en aanbieden van de voor de invoering van de Omgevingswet wettelijk minimaal vereiste besluiten over onder andere participatie, welstand, delegatie en adviesrecht voor bepaalde typen aanvragen	

Samenwerkingspartners

- Inwoners, bedrijven en instellingen
- Provincie
- Waterschap
- Andere gemeenten
- VRZH
- OZH
- DG&J

8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)

Doelstelling(en)

1. Verbeteren van de structuur en het functioneren van het centrum
2. Bevorderen van het functioneren van het winkelcentrum, de horeca en de parkeergarages
3. Versterken van de ruimtelijke kwaliteit vanuit de lokale en regionale doelstellingen (groeiafstand)

Maatregelen

1a.	Herziening planontwikkeling locatie Veerpromenade met keuze op basis van scenario ontwikkeling	
-----	--	---

1b.	Opnemen van de locatie PC Hooftlaan 180 in de grondexploitatie Centrum	
2a.	Vergroten aantrekkelijkheid, economische aantrekkingskracht en promotie van het centrum	
3a.	Realisatie woningbouw Eiland Kombuis. Start bouw door Vorm BV voorzien in 2021	
3b.	Afronden van woongebied Land van Matena	
3c.	Ontwikkeling Tiendzone Oostpolder (Land van Matena). Werkzaamheden zijn onder andere de verkoop van enkele resterende kavels, het entree gebouw (Van Wanrooij) en de buitenruimte	

Samenwerkingspartners

- Projectontwikkelaars
- Provincie

8.3 Wonen en bouwen

Doelstelling(en)

1. Geschikte woningen voor alle inwoners en waar mogelijk een passende bijdrage leveren aan de regionale groeiambitie
2. Duurzaam Papendrecht: voorbereiden van en inspelen op de energietransitie

Maatregelen

1a.	Afronden gebied Land van Matena en Tiendzone als rustig, groen woonmilieu	
1b.	Onderzoeken waar kansen liggen voor verantwoord verdichten / herontwikkelen met als doel het toevoegen van kwaliteit in de leefomgeving en onderscheidende woonmilieus	
1c.	Ook in 2021 voeren we het Papendrechts Woonplan uit	
1d.	Actualiseren van de lokale PALT behorend bij regionale PALT (in derde en vierde kwartaal 2021 opstellen en ondertekenen PALT 2022)	
1e.	Uitvoering geven aan de Agenda huisvesting kwetsbare groepen	
1f.	Ruimte bieden voor alternatieve samenlevingsvormen	
1g.	Verder uitvoeren van de motie Ouderen en Wonen om in 2021 te komen tot een programmatische aanpak voor ouderen en wonen vanuit de leidraad van de landelijke Taskforce voor Wonen en Zorg	
2a.	Samen met inwoners en stakeholders vanuit de participatiegedachte de concept Regionale Energiestrategie 1.0 invullen met aandacht voor grootschalige energie-opwek langs de A15 en duurzame warmtebronnen (oplevering juli 2021)	
2b.	Samen met inwoners, ondernemers en stakeholders vanuit de participatiegedachte de Transitievisie Warmte 1.0 (TVW 1.0) updaten naar TVW 2021 met een tijdspad en plan van aanpak per wijk voor het uitschakelen van aardgas (oplevering juli 2021)	
2c.	Samen met stakeholders als HVC, Stedin en WK10 starten met het opstellen van wijkaanpakken voor wijken die, zoals opgenomen in de TVW 2021 voor 2030 van het aardgas gaan	
2d.	Haalbaarheid van een wijk als proeftuin aardgasvrije wijken onderzoeken en bij positief resultaat een subsidieaanvraag bij BZK indienen (1 ^e Q 2021)	

2e.	Promoten van het Energieloket Papendrecht voor woningeigenaren en extra promoten van het in 2020 opgerichte loket Zakelijk Drechtsteden	
2f.	Handelingsperspectief bieden aan inwoners en zo besparen en verduurzamen van energie te stimuleren, onder meer door gerichte communicatie en wijkgerichte aanpakken 'energie besparen en verduurzamen'.	
2g.	Vergroten betrokkenheid inwoners bij de voorfase van de energietransitie (bijvoorbeeld aansluiting op het warmtenet) door gerichte communicatie, informatieavonden en door in gesprek te gaan	
2h.	Maken van een plan om het gemeentelijk vastgoed te verduurzamen	
2i.	Handelingsperspectief bieden aan ondernemers en eigenaren van maatschappelijk vastgoed en zo het verduurzamen van o.a. hun panden te stimuleren.	
1j.	Bevorderen van de duurzaamheid van nieuwbouwwoningen door het toepassen van GPR (Gemeentelijke Praktijk Richtlijn, een meetinstrument voor de duurzaamheid van gebouwen)	

Samenwerkingspartners

- Inwoners, bedrijven en instellingen
- Provincie
- Regiogemeenten
- Woningcorporatie
- Combiraad
- Ontwikkende partijen
- Partners Energieakkoord Drechtsteden
- Het Rijk

PARAGRAFEN 2021

Inhoud

PARAGRAFEN 2021	59
1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing	61
2. Onderhoud kapitaalgoederen	66
3. Financiering	77
4. Lokale heffingen	82
5. Grondbeleid	91
6. Verbonden partijen	94
7. Bedrijfsvoering	111

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In deze paragraaf wordt beschreven hoe wij omgaan met risico's en hoe groot het weerstandsvermogen moet zijn om deze op te kunnen vangen. Weerstandsvermogen geeft aan of het vermogen van de gemeente Papendrecht toereikend is om financiële tegenvallers op te vangen zonder dat het beleid moet worden aangepast.

Het weerstandsvermogen bestaat uit een incidenteel en een structureel deel. Het incidentele deel is het vermogen om onverwachte incidentele tegenvallers op te vangen, het structurele deel om onverwachte tegenvallers structureel op te vangen.

Het weerstandsvermogen wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat van het lopende jaar. Het weerstandsvermogen op termijn wordt berekend door gecalculeerde risico's in mindering te brengen op de vrij besteedbare middelen en/of reserves en het begrotingsresultaat op termijn. Het weerstandsvermogen geeft het volgende beeld:

Weerstandsvermogen	incidenteel	structureel
Direct beschikbaar 1-1-2021	55.000.000	254.000
Op termijn (na 2023) beschikbaar	58.000.000	1.800.000

Structureel weerstandsvermogen

Het structureel weerstandsvermogen is bestemd voor tegenvallers als gevolg van autonome ontwikkelingen en calamiteiten waarvoor geen budget aanwezig is. Het is toegestaan om gedurende een aantal jaren een bestemmingsreserve in te zetten. Structurele tegenvallers dienen uiteindelijk structureel uit het begrotingsresultaat te worden gefinancierd. Het structureel weerstandsvermogen van de gemeente Papendrecht is:

Structureel weerstandsvermogen	2021	op termijn
Budget voor onvoorziene uitgaven	100.000	100.000
Onbenutte belastingcapaciteit	154.000	1.900.000
Subtotaal	254.000	2.000.000
Rente-effect aanwending van alle reserves	-	-200.000
Weerstandsvermogen	254.000	1.800.000

Toelichting:

1. Budget onvoorziene uitgaven

Voor onvoorziene uitgaven is jaarlijks € 100.000 beschikbaar.

2. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit (het gat tussen de 1,7% en de macronorm is structureel € 154.000. Op termijn is sprake van een onbenutte belastingcapaciteit (cf. artikel 12 van de Financiële verhoudingswet) van € 1.900.000. Overige belastingen zijn 100% kostendekkend.

3. Rente-effect aanwending van alle reserves

De gemeente Papendrecht heeft ultimo 2024 voor naar verwachting € 58 miljoen aan reserves. Het aanwenden van reserves heeft een ongunstig effect op het renteresultaat. Bij aanwending neemt de financieringsbehoefte toe en stijgen de rentelasten, dit kan leiden tot een nadeel van € 0,2 miljoen.

Incidenteel weerstandsvermogen

De stand van de reserves per 1-1-2021 wordt geraamd op € 61 miljoen. Hiervan is € 55 miljoen vrij besteedbaar. Dit betreft de algemene reserve en specifieke risico reserve grondexploitaties. Het risico

wordt gecalculeerd op afgerond € 19 miljoen. Het incidenteel beschikbaar weerstandsvermogen komt hiermee uit op € 36 miljoen (voor de berekening zie tabel).

Het college kiest ervoor, gezien de forse financiële opgave, nu geen bestedingsdoelen aan de geoormerkte Enecogelden te koppelen. We kiezen ervoor eerst te focussen op het ombuigingstraject. Mogelijk dat deze reserve hier nog aan kan bijdragen. Het nu oormerken van de Enecogelden is niet opportuun.

Incidenteel weerstandsvermogen	1-1-2021
Algemene reserve	52.996.000
Vrije reserve	0
Algemene bestemmingsreserve	0
Reserve frictie personeel	0
Risicoreserve grondexploitaties	2.000.000
Risicoreserve deelnemingen	0
Risicoreserve sociaal domein	0
Beschikbare reserves	54.996.000
Risico's frictie personeel	367.000
Risico's grondexploitaties	2.000.000
Risico's deelnemingen	356.000
Risico's verbonden partijen GRD	3.330.000
Risico's overige verbonden partijen	260.000
Risico's afgegeven gemeentegaranties	158.417
Risico's overig	12.500.000
Totaal risico's	18.971.417
Incidenteel weerstandsvermogen	36.025.000

Toelichting van de risico's

Risico frictie personeel

Dit betreft het risico op frictiekosten bij (re)organisaties als gevolg van lokale en regionale ontwikkelingen. De gemeente is bij aangaande ww-verplichtingen eigen risicodragers. Daarnaast brengt de begeleiding van medewerkers van werk naar werk ook kosten met zich mee.

Risico grondexploitaties

Voor de beheersing van het risico op de grondexploitaties wordt een reserve aangehouden ter grootte van het financiële risico. Dit wordt jaarlijks bij de jaarrekening geactualiseerd.

Risico deelnemingen

De gemeente loopt bij de deelneming en verstrekte lening aan de Fabriek Slobbengors CV en bij de verstrekte lening aan Rivas een financieringsrisico. Het risico is bepaald aan de hand van de jaarlijkse rentebaten.

Risico's verbonden partijen

Dit betreft het risico dat de gemeente loopt op de diverse verbonden partijen. Verbonden partijen hebben zelf beperkt weerstandsvermogen, omdat de gemeenten als achtervang dienen. Gemeenten zullen voor het overige deel in het lokale weerstandsvermogen middelen moeten reserveren. Voor bepaling van het gemeentelijke risico is uitgegaan van de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing uit de begroting 2021 van deze verbonden partijen.

Daarnaast is rekening gehouden met het risico, dat verbonden partijen opgenomen taakstellingen niet halen of in tegenstelling tot voorgaande jaren geen sprake is van onderuitputting van budgetten. Deze risico's zijn vermeld in onderstaand overzicht.

Risico verbonden partijen	waarschijn- lijkheid	Ingeschat risico periode 2020- 2025	Aandeel	Risico gemeente
SDD				
Vangnetregeling	klein	-	7,1%	-
Bestandsontwikkeling ink ondersteuning	klein	4.800.000	7,1%	340.000
Intensivering participatiewet	middel	2.400.000	7,1%	170.000
WMO huishoudelijke ondersteuning	groot	9.000.000	7,1%	640.000
Wijkhopper	klein	600.000	7,1%	40.000
WMO begeleiding	middel	2.400.000	7,1%	170.000
Apparaatskosten	middel	4.800.000	7,1%	340.000
Bedrijfsvoering	middel	600.000	7,1%	40.000
Bewindvoering	middel	1.200.000	7,1%	90.000
SCD				
Realisatie taakstelling	middel	3.600.000	7,1%	260.000
Invoer KZA systeem	groot	1.200.000	7,1%	90.000
GRD				
Huisvestingslasten	groot	2.100.000	7,1%	150.000
VPB - aanvullend opgenomen	klein	600.000	7,1%	40.000
GBD				
Vergoeding bezwaarschriften WOZ	middel	4.200.000	7,1%	300.000
Loonkosten	groot	1.200.000	7,1%	90.000
Kwaliteitseisen GEO-data	klein	600.000	7,1%	40.000
Smart Data Center	groot	600.000	7,1%	40.000
SoJ -10% gemeentelijke bijdrage (€ 5,6 mln.)	middel	3.300.000	5,9%	190.000
DG&J	middel	4.500.000	5,9%	270.000
Drechtwerk	middel			30.000
Subtotaal GRD		47.700.000		3.330.000
Bureau Openbare verlichting		-		-
Gevudo (behartigen aandeelhoudersbelangen in NV HVC)		-		-
VRZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	2.250.000	6,1%	140.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	3.060.000	6,1%	190.000
ODZHZ				
Risico obv risicoparagraaf	n.v.t.	6.000.000	2,0%	120.000
Beschikbaar weerstandsvermogen	n.v.t.	5.520.000	2,0%	110.000
Dividenden	middel	300.000	100,0%	300.000
Subtotaal overige verbonden partijen		270.000		260.000
Totaal				3.590.000

Risico's afgegeven gemeentegaranties

De gemeente staat voor in totaal € 82 miljoen garant. Hiervan heeft € 72 miljoen betrekking op de achtervangpositie in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (indirecte borgstelling). Gezien de zekerheidsstructuur van dat fonds is hieraan een relatief laag risico verbonden. De directe borgstellingen (exclusief de borgstelling voor de gemeenschappelijke regelingen) is € 10 miljoen. Ook hier zijn voldoende zekerheden gesteld, waardoor het risico beperkt is.

Risico's overig

Dit betreft onder andere negatieve bijstelling van het gemeentefonds, schadeclaims, hogere inflatie en wijziging in (fiscale)wetgeving.

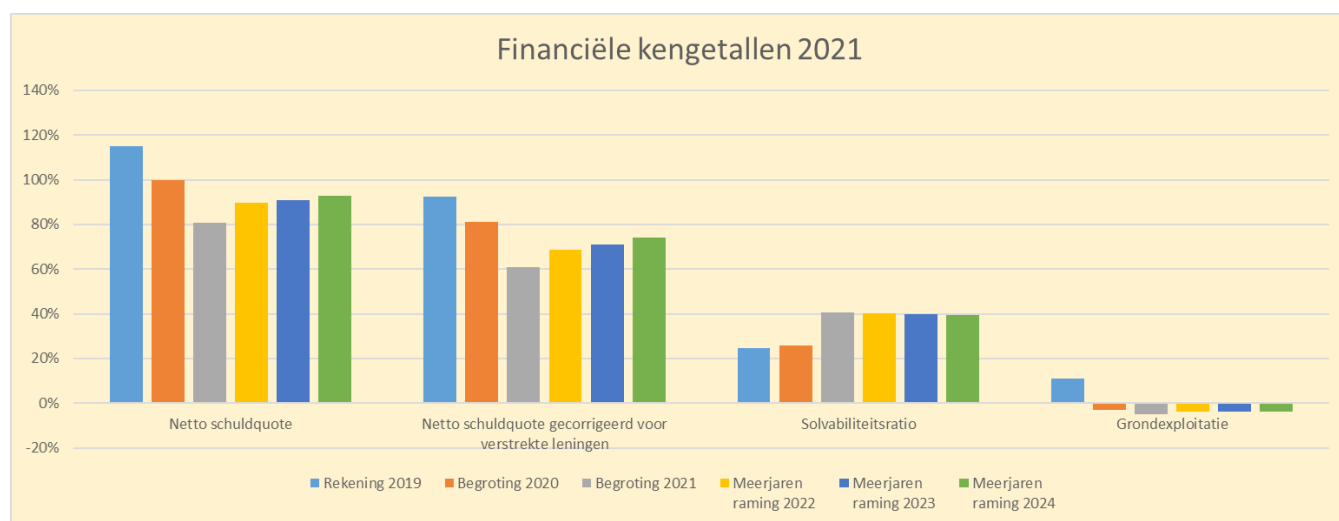
Beoordeling weerstandscapaciteit

Voor de beoordeling van de weerstandscapaciteit gaat het om een beoordeling van de relatie tussen het beschikbare weerstandsvermogen en het, aan de risico's gerelateerde, benodigde weerstandsvermogen. Voor de hoogte en samenstelling van het weerstandsvermogen zijn geen landelijke normen en richtlijnen vastgesteld. Een gangbare norm is het hanteren van een beoogde weerstandsratio (= weerstandsvermogen gedeeld door risico's) van tussen de 1 en 1,5. Met een weerstandsratio van 2 of hoger is het weerstandsvermogen goed tot uitstekend te noemen. De norm voor het weerstandsvermogen is door de raad vastgesteld op 1. De gemeentelijke weerstandsratio is momenteel 2,9. De stand van de vrij besteedbare reserves is hiermee ruim voldoende om de risico's op te vangen. In onderstaande tabel is de berekening opgenomen.

Berekening weerstandsratio		1-1-2021
Totaal risico		18.971.417
Totaal weerstandsvermogen		54.996.000
Weerstandsratio		2,9

Financiële kengetallen

De kengetallen geven zicht op de financiële positie van de gemeente en bieden de mogelijkheid om gemeenten onderling te vergelijken. Daarmee dragen deze kengetallen bij aan de controlerende en kaderstellende taak van de gemeenteraad.

Overige financiële kengetallen

Papendrecht	Begroting 2021	Begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Netto schuldquote	81%	90%	91%	93%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen	61%	69%	71%	74%
Solvabiliteitsratio	41%	40%	40%	40%
Grondexploitatie	-5%	-4%	-4%	-4%
Structurele exploitatieruimte	0,80%	-2,12%	-4,15%	-5,74%
Belastingcapaciteit	92%	92%	92%	92%
	Voldoende			
	Matig			
	Onvoldoende			

Netto schuldquote

Met de netto schuldquote worden de totale schulden afgezet tegen het totaal aan baten van de gemeente. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de gemeentelijke jaaromzet (<100%) dit als voldoende kan worden beschouwd. Tussen de 100% en 130% is matig, meer dan 130% is onvoldoende.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor verstrekte leningen

De verstrekte leningen betreffen o.a. leningen aan Rivas en Fokker. Hiervoor wordt een rentevergoeding ontvangen.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio laat zien welk deel van het bezit van de gemeente wordt bekostigd met eigen vermogen. In de VNG-uitgave "Houdbare Gemeentefinanciën" is aangegeven dat een solvabiliteitsratio tussen 30% en 70% als voldoende wordt gekwalificeerd. Bij een solvabiliteitsratio tussen 20% en 30% is het matig en bij een percentage van <20% heeft een gemeente zijn bezit te zwaar belast met schuld.

Kengetal grondexploitatie

Met het aandeel grondexploitaties wordt aangegeven hoe de boekwaarde van de in exploitatie genomen gronden zich verhoudt tot de totale baten van de gemeente. De norm is maximaal 25%, meer dan 35% is onvoldoende.

Structurele exploitatieruimte

Het financiële kengetal structurele begrotingsruimte geeft aan hoe groot de structurele vrije ruimte is binnen de vastgestelde begroting of rekening en geeft daarmee aan of de gemeente in staat is structurele tegenvallers op te vangen dan wel of er nog ruimte is voor nieuw beleid. De artikel 12-norm is 0,5%, de structurele ruimte is matig als deze tussen de 0,0% en 0,5% ligt.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien hoe de woonlasten zich verhouden ten opzichte van het landelijk gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en de reinigingsheffing voor een woning met gemiddelde WOZ-waarde in die gemeente. Meer dan 110% is matig, meer dan 130% onvoldoende.

2. Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

In deze paragraaf is aangegeven hoe omgegaan wordt met gemeentelijke kapitaalgoederen. De gemeente heeft op haar grondgebied kapitaalgoederen in de vorm van wegen, civiele constructies, riolering, openbare verlichting, water, groen, speelruimten, sportvelden en vastgoed. Deze kapitaalgoederen zijn afgestemd op de functie (nu en in de toekomst) en zijn van belang voor onder andere de volksgezondheid, handel, verkeer & vervoer en recreatie. De gemeente Papendrecht wil haar kapitaalgoederen goed onderhouden en in een goede staat houden. Deze paragraaf geeft inzicht in de wijze van onderhoud & vervanging en de benodigde financiële middelen.

De ambitie is om de technische kwaliteit en de leefbaarheid in Papendrecht verder te versterken, passend in een gezond financieel kader, waarbij het in Papendrecht goed vertoeven is met het oog op biodiversiteit en circulariteit. We gaan zorgvuldig om met onze kapitaalgoederen, waarbij de voorzieningen binnen een goed rentmeesterschap worden beheerd. Vooral in samenspraak met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties gaan we Papendrecht de komende periode nog mooier, prettiger, veiliger en leefbaarder maken.

Het beheer, onderhoud en vervanging van de kapitaalgoederen is vastgelegd in het Uitvoeringsplan IBOR, de individuele beleids-/beheerplannen en/of meerjarige onderhoudsplannen, waarbij aandacht is voor de komende energietransitie, klimaatadaptatie, verminderen afvalproductie, duurzaamheid en circulariteit. Bij riolering is dit vastgelegd in het Gemeentelijk Rioleringsplan. Bij wegen is dit het Civiel Technisch Beheerplan en bij groen het Groenbeleids- en beheerplan. In 2021 wordt gestart met de actualisatie van het Civiel Technisch beheerplan en het groenbeheerplan.

Kerncijfers (in beheer) van Papendrecht

Verharding	1.770.000	m2	77% elementen, 21% asfalt en 2% overige verharding
Groen	1.712.000	m2	Incl. sportvelden, begraafplaats
Water	370.000	m2	Excl. onderhoud derden

Het beheerareaal omvat verder:

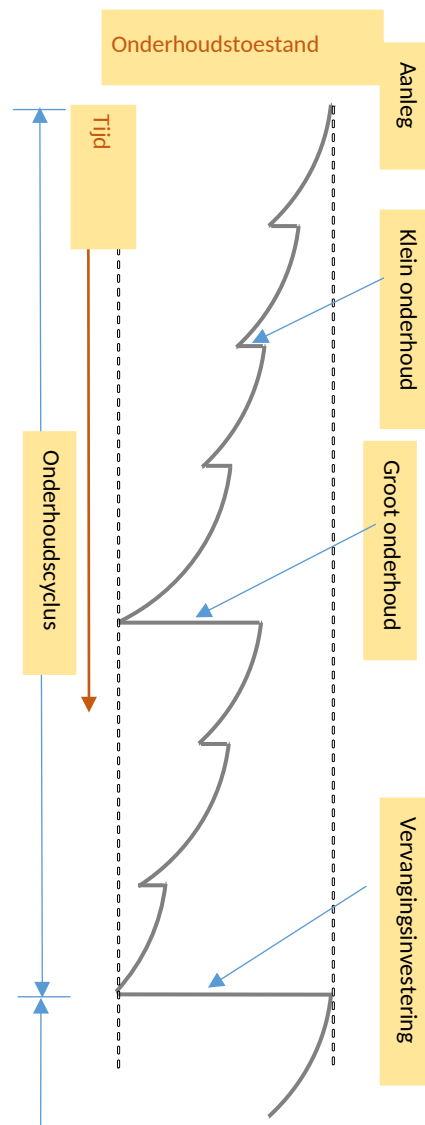
Riolering (vrij verval riolering)	157	km
Riolering (persleiding)	13	km
Gemalen	84	stuks
Bomen (excl. Waterschap en derden)	14.000	stuks
Beschoeiing en oevers	80	km
Lichtmasten	6.385	stuks
Speeltoestellen (incl. scholen)	727	stuks
Bruggen	201	stuks
Waterbushaltes	3	stuks
Damwanden en (wal)muren	1.891	m1
Geluidsschermen	4.100	m1
Buiten sportlocaties	8	stuks
Verkeersregelinstallaties	5	stuks

Beheervisie

De openbare ruimte wordt en onderhoud in stand onderlinge samenhang voor effectief gebruik van de onderhoud, groot integraal worden hand van de levenscyclus gebracht.

Figuur 1: Onderhoudscyclus

Beheer wordt kort waarmee de openbare Naast het uitvoeren van betekent dit ook sturing het optimaliseren van de aanpassing door nieuwe onderhoud onderscheiden ruimte) en het technisch Voorbeelden van deze bestrijding van onkruid, het graffiti. Het technisch onderhouden van de onderhoudsmaatregelen, wegen, vervangen van hierbij is dat zowel het klein onderhoud en tijdige voldoende technische staat levensduur van een

door middel van integraal beheer gehouden. Belangrijk is de een goed financieel beheer en maatregelen waarbij klein onderhoud en vervanging uitgevoerd. Dit proces is, aan de van de weg, onderstaand in beeld

gedefinieerd als alle maatregelen ruimte in stand wordt gehouden. fysieke onderhoudsmaatregelen, geven aan beleidsontwikkeling, bedrijfsvoering, maar ook (functie) ontwikkelingen. Bij het fysieke we verzorging (van de openbare onderhoud van de objecten. verzorging zijn bijvoorbeeld de verwijderen van zwerfvuil en onderhoud omvat het objecten door middel bijvoorbeeld het herstraten van brugdekdelen, etc. Belangrijk onderhoud als het planmatig groot vervanging bijdragen aan een gedurende de technische voorziening.

Beleidskaders

Algemeen

Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, inclusief doorkijk naar 2025

Het Uitvoeringsplan IBOR 2015-2020 met de doorkijk naar 2025 gaat over het beheer en de kwaliteit van de openbare ruimte en de hierbij horende inzet van financiële middelen. Het uitvoeringsplan biedt een kader voor integraal beheer en samenwerking en leidt tot samenhangende planvorming, logische en efficiënte uitvoering en een financieel beheersbaar geheel.

Binnen de heroverwegingen 2020 zijn de financiële kaders geactualiseerd, en met een separate analyse beschouwd waarmee het Uitvoeringsplan de komende jaren nog steeds relevant is. Mede omdat in het Uitvoeringsplan een doorkijk tot 2025 is opgenomen. De doorwerkingen van de heroverwegingen kunnen aanleiding zijn om in de komende jaren de separate beleids- en beheerplannen te herzien.

Riolering

Beleidskader

- Gemeentelijk Rioleringsplan Papendrecht (GRP) 2019-2023.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Gemeentelijke begroting 2021.
- Klimaatstrategie nota

De Wet milieubeheer (binnenkort onderdeel Omgevingswet) bepaalt dat gemeenten verplicht zijn een geldig gemeentelijk rioleringsplan (GRP) te hebben. Een GRP wil zeggen dat de gemeente een

zorgplicht voor afvalwater, hemelwater en grondwater heeft. Naast deze zorgplichten zijn de kosten van de activiteiten en de gevolgen voor de rioolheffing op korte en lange termijn in beeld gebracht. In 2020 is het GRP door de Gemeenteraad vastgesteld.

In het GRP zijn de maatschappelijke opgaves, zoals klimaatadaptatie en (technische) tendensen opgenomen. Het gaat hierbij om een rechtvaardiger kostenverdeling tussen riolering en wegen/groen bij integrale vervanging, het vervangingstempo van de riolering en de inzet op klimaatadaptatieve maatregelen bij reconstructies en stimuleringsmaatregelen voor derden.

Gemeente Papendrecht heeft gezamenlijk met Waterschap Rivierenland een Stedelijk Waterplan (SWP) vastgesteld. In 2017 is het Stedelijk Waterplan verder uitgewerkt en aangevuld met het streefbeeld waterplan. Het doel is het bevorderen van de flora & fauna in en rond de watergangen in de gemeente en het verbeteren van waterkwaliteit. Het huidige Waterplan blijft zijn geldigheid behouden.

De riolering is leidend in vervangingsprojecten, waarbij bij de vakdisciplines wegen en groen nadrukkelijk wordt gestuurd naar dit integrale vervangingsmoment. In de wijk Kraaihoek vindt specifieke afstemming plaats met Woonkracht 10 vanwege de komende vervanging van de woningen, inclusief de aanleg van een warmtenet. In de meerjarenplanning van het GRP wordt hierop gestuurd, waarbij het integrale vervangingsproject Weteringsingel/Boomgaardstraat als eerste project is opgenomen in de programmering.

De klimaatverandering heeft grote gevolgen voor het leefmilieu op de korte en langere termijn. Een belangrijk gevolg waarmee gemeenten op korte termijn te maken kunnen krijgen is het optreden lange droge periodes en van extreme neerslag, waarbij in relatief korte tijd veel neerslag valt. Veel rioolstelsels, afwateringssystemen en het oppervlaktewatersysteem zijn onvoldoende berekend op deze extremen waardoor wateroverlast ontstaat. Vanwege de klimaatveranderingen en bijbehorende droogte en wateroverlast wordt bij integrale vervangingsprojecten klimaatadaptatieve maatregelen uitgewerkt en toegepast met extra waterberging en waar mogelijk aanvulling van het grondwater. Een structurele aanpak voor het omgaan met klimaatverandering is opgenomen in de strategienota die in 2018 door het college is vastgesteld. In deze strategie is het omgaan met klimaatverandering breder geïmplementeerd in de organisatie.

Klimaatadaptatie vergt op een andere blik kijken naar de inrichting van de openbare ruimte. Gazon kan hierbij worden ingezet voor tijdelijk bergen van water of het vertraagd afvoeren van hemelwater. Bij renovatieplannen van woningbouwcorporaties of nieuwbouw wordt 20 mm water op eigen terrein vastgehouden en vertraagd afgevoerd. Hierdoor kan het water op particulier terrein tijdelijk worden opgevangen zodat er extra capaciteit in de openbare ruimte beschikbaar is om neerslag op te vangen. Vanuit het thema hitte worden er lichtere kleuren bestrating toegepast en meer groen (beplanting/bomen) aangebracht.

Om op particulier terrein water te bergen speelt Operatie Steenbreek een belangrijke rol om bewoners en bedrijven te bewegen om hun tuin klimaatbestendig in te richten. Droogte, en daarmee samenhangend de verdeling van het water, vormt hierin een belangrijk onderdeel in zowel de plaatselijke als de regionale samenwerking. Het oppervlaktewaterpeil en grondwaterpeil wordt gemonitord. Beide zijn belangrijk vanwege de volksgezondheid en waterkwaliteit (botulisme/blauwalg) en de houten paalfunderingen van woningen.

Regionale klimaat strategie A5H (RAS)

Een risicodialoog is het voornaamste middel om vanuit een brede samenstelling te komen tot de doelen voor de klimaatadaptatie en bodemdaling A5H. Tijdens de risicodialoog komen de kwetsbaarheden aan bod voor wateroverlast, hittestress, droogte en overstromingsrisico's. Op deze wijze wordt co- creërend gewerkt aan een resultaatgerichte Regionale Klimaatadaptatie Strategie.

Vanuit 4 omgevingsthema's waarbinnen op hitte, droogte, wateroverlast en overstroming op samenhangende wijze kan worden ingespeeld:

- 1) Verstedelijking en gezonde leefomgeving
- 2) Landbouw en natuur (toekomstbestendig landelijk gebied)
- 3) Landschap en recreatie

4) Veilige infrastructuur en vitale objecten

De RAS is een samenwerking vanuit de deelnemende gemeenten en het Waterschap en kent een provinciale betrokkenheid. Een kopgroep van betrokken wethouders faciliteert het proces en de bestuurlijk afstemming in de regio.

Wegen

Beleidskader

- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Gemeentelijke begroting 2021.

In 2017 is het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2026) vastgesteld. Vanuit analyse in het ombuigingsproces komt naar voren dat dit beheerplan nog steeds actueel is. Het Civiel Technisch Beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en omvat naast de wegen, ook de onderdelen civiele kunstwerken, openbare verlichting, baggeren havens, de VRI's en het straatmeubilair. Hierdoor wordt integraliteit bereikt tussen de verschillende onderdelen (zoals de aansturing in de uitvoering). Het beheerplan maakt inzichtelijk hoe, waar, wanneer en tegen welke kosten de verschillende civieltechnische beheeronderdelen in Papendrecht worden beheerd en onderhouden om de kwaliteit en functie in stand te houden.

Het uitgangspunt is om de leefomgeving voor de inwoners van Papendrecht aantrekkelijk te houden of te verbeteren. Bij grootschalige projecten worden de bewoners uitgenodigd om actief mee te doen, en mee te denken. In 2020 is een pilot gerealiseerd bij het integrale vervangingsproject Da Costastraat, waarbij intensieve bewonersparticipatie heeft plaatsgevonden voor de (landschapelijke) inrichting van de openbare ruimte. In 2021 krijgt deze pilot een structurele inbedding in de voorbereiding van het vervangingsproject Grondmolen e.o. Voor de vervanging aan de wegen vindt hierin intensieve afstemming plaats met het Gemeentelijk Rioleringsplan en het Groenbeheerplan 2017-2021.

De begroting voorziet in de toename van grootschalig onderhoud van de wegen. Deze toename is vastgesteld in het Civiel Technisch Beheerplan, en omvat het gedeeltelijk ophogen van de verharding, en het grootschalig herstraten van rijbanen en fietspaden. Waar in de afgelopen jaren veelal gericht was op een hogere urgentie aan fiets- en voetpaden, is het nu noodzakelijk ook de wegen en parkeerterreinen op een gedegen wijze aan te pakken. Hierdoor is het mogelijk de kwaliteit van de verharding op peil te houden.

De leidraad voor het inrichten van wegen zijn de principes van Duurzaam Veilig. De technische kwaliteit van de wegen wordt gebaseerd op de landelijke erkende CROW – systematiek. Een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 is de Leidraad Inrichting Openbare Ruimte (LIOR). Deze LIOR geeft aan op welke gestandaardiseerde wijze in Papendrecht invulling gegeven wordt aan werkvoorbereiding, uitvoering en onderhoud van de openbare ruimte.

Groen

Beleidskader

- Groenbeleidsplan 2015-2024.
- Programma Groen
- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Bomenverordening
- Groenbeheerplan 2017-2021
- Gemeentelijke begroting 2021.

Het Groenbeleidsplan 2015-2024 vormt samen met de visie uit het Groenblauwe netwerk het kompas voor het beheer, onderhoud en de investeringen in het groen en blauw binnen de gemeente Papendrecht. In 2017 is het Groenbeheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk naar 2026) vastgesteld. Dit beheerplan volgt uit de kaders vanuit het Uitvoeringsplan IBOR en het Groenbeleidsplan.

In 2017 is de bomenverordening vastgesteld door de gemeenteraad en de vernieuwde Groene Kaart en het Handboek Groen door het college. De Bomenverordening vormt het kader voor de bescherming van gemeentelijke en particuliere bomen.

Binnen Papendrecht wordt gekeken naar het onderling verbinden en verder ontwikkelen van de bestaande groenstructuren tot een samenhangend netwerk voor groen, recreatie en flora & fauna. Deze doorontwikkeling zet zich in 2021 door in combinatie met de reconstructie N3 (versterken biodiversiteit langs de N3) en het doorontwikkelen van de parkzone ten zuiden van de A15.

Het collegeactieprogramma stelt tot doel:

- diverser en aantrekkelijker groen
- meer groen
- ecologischer groen.

Aan deze doelstellingen wordt binnen de vervangingsprojecten en vanuit het natuurvriendelijk beheer invulling aan gegeven.

Openbare verlichting

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021.
- Vervangingsplan Openbare Verlichting 2018-2028.
- Gemeentelijke begroting 2021.

De openbare verlichting vervult een belangrijke functie op het gebied van sociale veiligheid, verkeersveiligheid, leefbaarheid en bereikbaarheid. Bij nieuwbouw en projectmatige vervanging wordt LED- verlichting aangebracht. Dit vanwege het lage energieverbruik door lage vermogens van de lichtbronnen. De Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR 13201) is hierin het richtsnoer.

Openbare verlichting is een onderdeel van het Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (incl. doorkijk t/m 2026). In het beheerplan is gelijktijdig de technische notitie openbare verlichting opgesteld. Deze notitie geeft meer inzicht in op de verlichtingstechniek en LED (en daarmee energiebesparing), en past binnen de kaders van het Uitvoeringsplan IBOR. Daarnaast geeft deze notitie het inzicht en richting voor de openbare verlichting in Papendrecht.

In het kader van de BBV wordt vervanging van armaturen en lichtmasten met een investeringskrediet bekostigd. Het meerjarige vervangingsplan openbare verlichting geeft aan op welke locaties in de komende jaren vervangingen noodzakelijk zijn aan de openbare verlichting. De meerjarenplanning voorziet in de komende jaren een toename van de vervanging van de armaturen binnen de gemeente.

Samenwerking bij openbare verlichting

De gemeente Papendrecht heeft samen met vijf andere gemeenten in de Alblasserwaard en Vijfheerenlanden een Gemeenschappelijke Regeling (met een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur ingericht voor het dagelijks beheer, databeheer en directievoering / toezicht op het onderhoudsbestek voor de openbare verlichting. Door één gezamenlijke aannemer worden de werkzaamheden vanuit een onderhoudsbestek aan de openbare verlichting uitgevoerd. Het groot onderhoud, vervanging en beheer binnen de gemeente wordt door Papendrecht aangestuurd en begeleid.

Civiele constructies

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020, incl. doorkijk naar 2025.
- Civiel Technisch Beheerplan 2017-2021 (met doorloop naar 2026).
- Gemeentelijke begroting 2021.

Civiele kunstwerken, zoals bruggen, vis- en loopsteigers, tunnels, viaducten, geluidsschermen en damwanden, zijn belangrijke elementen binnen de openbare ruimte. Het zijn onvermijdelijke verbindingen in de hoofd- en verkeersstructuren in de wijken, verbindingen in grote waterstructuren,

afschermende constructies en recreatieve elementen in de wijken. Naast functionaliteit is constructieve veiligheid een belangrijk aspect bij het beheer en onderhoud van de civiele kunstwerken.

Met de veroudering van het areaal van de civiele kunstwerken ontstaat in de komende periode extra aandacht voor de constructieve veiligheid bij de civiel kunstwerken (met name verkeersbruggen).

In 2021 wordt grootschalig onderhoud aan de geluidsschermen langs de A15 uitgevoerd. Dit vanwege houtrot aan de houten onderdelen van het geluidsscherm. Voor de vervanging van deze constructies zijn werkzaamheden in deze begroting een investeringskrediet opgenomen. Eveneens vindt vervanging van de damwand en voetbrug bij Van der Palmstraat-Vondelpark plaats vanuit het investeringskrediet civiel kunstwerken.

Speelplaatsen

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020.
- Gemeentelijke begroting 2021.

Papendrecht telt een groot aantal speelplekken. In de komende jaren zijn meer dan in het verleden speeltoestellen aan vervanging toe. We zien een groeiende vraag naar andere speelmogelijkheden. Het gaat steeds minder om de toestellen zelf, maar veel meer om de speelaanleidingen in de buitenruimte. In verkeersveilige buurten en met meer mogelijkheden voor 'Natuurlijk Spelen'. Samen met inwoners zoeken we naar nieuwe creatieve mogelijkheden en blijven we zorgen voor een goed bespeelbare leefomgeving.

De veiligheid van de openbare speelvoorzieningen is geborgd. Onveilige speelelementen worden hersteld, vervangen of verwijderd. Als herstel niet meer mogelijk is, wordt een speeltoestel of weggehaald of vervangen. Daarbij volgen we de eisen in het Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen en de Europese normen 1176 en 1177. Bij vernieuwing van speelplaatsen maken we gebruik van onderhoudsvriendelijke en duurzame materialen.

Sportvelden

Beleidskader

- Meerjarenplan Sportvelden 2019-2038
- Gemeentelijke begroting 2021

In 2019 is de meerjarenplan Sportvelden 2019-2038 door het college vastgesteld. Op basis van deze meerjarenplanning vindt de renovatie aan de verschillende sportvelden binnen Papendrecht plaats. Met de verenigingen vindt afstemming plaats over de vervanging van de sportvelden, waarbij de nieuwe constructie zo goed mogelijk wordt afgestemd op het gewenste gebruik. Het meerjarenplan is hierin het vertrekpunt.

Baggeren

Beleidskader

- Uitvoeringsplan Integraal Beheer Openbare Ruimte 2015-2020.
- Beheer- en Onderhoudsplan vijvers en watergangen 2020-2026.
- Stedelijk Waterplan 2007-2016 (met doorloop naar 2024).
- Gemeentelijke begroting 2021

Door bladval en aangroei van baggerslib, groeien de watergangen langzaam dicht. Door te baggeren worden de watergangen op diepte gehouden, en zorgt het voor de regulering van het regen- en grondwater. Het beheer- en onderhoudsplan vijvers en watergangen 2020-2026 (baggeren) geeft inzicht in de waterbodems en de beschoeiingen en de aanpak voor de toekomst. Het beheer en onderhoudsplan vijvers & watergangen is in 2020 geactualiseerd.

Parkeergarages

Beleidskader

- Voorzieningen Parkeergarages
- Notitie Parkeerbeleid
- Nota Hoofddlijnen Parkeerbeleid Centrum
- Parkeergarages De Meent en De Overtoom –Technisch beheerplan 2018-2023
- Gemeentelijke begroting 2021.

In het Centrumgebied van Papendrecht vindt een regulering van het parkeren plaats om de leefbaarheid in het Centrum te ondersteunen. Papendrecht exploiteert voor het kort parkeren twee parkeergarages (De Meent en Overtoom). In de nota 'Hoofddlijnen Parkeerbeleid Centrum' is het gemeentelijke beleid beschreven. Voor de parkeergarages zijn de tarieven en de kaders voor beheer en exploitatie vastgelegd. De notitie Parkeerbeleid is in 2016 opgesteld en is een aanvulling op dit beleid, waarmee beoogd wordt het gebruik van de parkeergarage voor het parkeren te bevorderen.

In 2018 zijn de technische beheerplannen van de parkeergarages De Meent en De Overtoom door het college vastgesteld. Hiermee wordt een integraal beeld gegeven van het beheer de komende planperiode 2018-2023.

Vastgoed

In de gemeente Papendrecht zijn circa 30 panden beschikbaar voor maatschappelijke doeleinden en sportactiviteiten. Ook worden vijf woningen, die in eigendom van onze gemeente zijn, verhuurd. Per pand wordt uitvoering gegeven aan het opgestelde beleid maatschappelijke accommodaties, waarbij één van de uitgangspunten is om kostendekkend te verhuren. Periodiek vindt analyse plaats op de exploitatiebegroting van het betreffende pand.

Regionale samenwerking

Voor de samenwerking geldt dat we in Papendrecht lokaal doen wat lokaal kan. In deze complexe samenleving kunnen we echter niet alles alleen. Daarom wordt samengewerkt in de Drechtsteden en in de regio Alblasserwaard/Vijfheerenlanden waar dat meerwaarde geeft.

In de regio Drechtsteden vindt vanuit Papendrecht samenwerking en kennisuitwisseling plaats. Voor de openbare ruimte gaat het hierbij op zowel uitvoeringniveau (o.a. samenwerking met uitvoeringbestekken) tot op beheersmatig niveau, zoals de energie transitie en de implementatie van een gezamenlijk beheersysteem. Voor de klimaatadaptatie wordt samengewerkt als onderdeel van de regionale groeiagenda. Op operationeel/ inhoudelijk niveau wordt efficiënt samengewerkt op inhoud door gezamenlijk uitvoeringsbestekken voor te bereiden, aan te besteden en uit te laten voeren. Voorbeelden hiervan zijn het bestek beschoeiingen, leveren bomen en beplanting, en samenwerking met betrekking tot de flora & fauna.

Ook in de regio Alblasserwaard/ Vijfheerenlanden wordt intensief samengewerkt. Zowel op het gebied van riolering en zuivering (GAAV) als op het gebied van openbare verlichting (BOVL). In regionaal verband wordt samengewerkt in A5H verband en tevens in Drechtsteden verband met partners als provincie, waterschap, omgevingsdienst, veiligheidsregio, GGD en andere partners.

Voor de regionale klimaatadaptatie wordt samengewerkt in de RAS A5H. Vanuit de klimaatstresstest en klimaatatlas gaat het gesprek gevoerd worden met lokale partners om vervolgens regionale thema's te benoemen. Met de klimaatstresstest wordt inzichtelijk gemaakt waar de knelpunten zijn als gevolg van klimaatverandering. Papendrecht is in de regio een zelfstandig poldergebied en wordt als zodanig als een individueel gemeentelijk oppervlak beschouwd met een specifiek Papendrechtse klimaatstresstest.

Optimalisatie in het proces van installatieverantwoordelijkheid wordt binnen de Drechtsteden onderzocht, waarbij de inzet is de effectiviteit bij het onderhoud aan elektrotechnische installaties te verbeteren en hoe de procesverantwoordelijkheid belegd kan worden. Voor het onderdeel openbare verlichting vindt samenwerking plaats binnen de gemeenschappelijke regeling van Bureau OVL.

Financiering van werken

De BBV schrijft voor dat vervangingswerken met maatschappelijk nut geactiveerd moeten worden. Dit betekent dat de volgende werken in de openbare ruimte met investeringskredieten gefinancierd worden:

- Riolering

- Asfaltwegen
- Geluidsschermen
- Civiele kunstwerken
- Openbare verlichting
- Speelplaatsen
- Sportvelden

Voor groot onderhoud waarbij sprake is van in standhouden van kapitaalgoederen zonder verlening van levensduur, schrijft de BBV voor dat een voorziening gevormd kan worden om de kosten te egaliseren over de looptijd van een onderhoudscyclus. Groot onderhoudswerkzaamheden waar een voorziening voor gevormd is zijn:

- Waterbuspontons, met een onderhoudscyclus van 5 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 35.000.
- Baggeren havens, met een onderhoudscyclus van 16 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 62.500.
- Baggeren vijvers en watergangen, met een onderhoudscyclus van 12 jaar en een jaarlijkse dotatie van € 178.000.
- Parkeergarages, met een onderhoudscyclus variërend van 1 tot 60 jaar (conform MJOP) en een jaarlijkse dotatie van € 29.000.

Geplande werkzaamheden jaarschijven 2021 t/m 2025

Met de hieronder genoemde activiteiten en bedragen voor de jaren 2021-2025 wordt bij de reconstructies rekening gehouden met de meerjarenplanning vanuit het Gemeentelijke Rioleringsplan. Omdat de ontwikkeling van Kraaihoek in de komende jaren een bepalende factor is in deze meerjarenplanning, waarbij het uitvoeringsjaar in samenwerking met Woonkacht 10 plaatsvindt, ontstaan mogelijke bijstellingen in de financiën van de projecten in de onderstaande jaarschijven plaats.

Geplande werkzaamheden in 2021

Riolering	Geraamde uitgaven	
Integrale vervanging riolering:		
Oudaenstraat (rest)	€	620.000
Eksterstraat (rest)	€	155.000
Da Costastraat	€	1.330.000
Boomgaardstraat (voorbereiding)	€	175.000
Beukmolen	€	70.000
Grondmolen	€	100.000
Relining riolering	€	50.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde uitgaven	
Vervanging asfaltconstructie:		
Pieter Zeemanlaan	€	75.000
Fietspad N3 (aansluitend op werkzaamheden N3)	€	40.000
Wieklaan, voetpad Molenveld	€	10.000
Vijzellaan (combi met riolering, meerwerk)	€	210.000
Kerkbuurt	€	60.000
Fietspad Kattenstaart	€	35.000
Westeind (voorbereiding)	€	50.000
TOTAAL	€	480.000

Civiele kunstwerken	Geraamde uitgaven
Vervanging van civiel technische objecten:	
Vondelpark-van der Palmstraat (incl. damwand)	€ 127.000
TOTAAL	€ 127.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde uitgaven
Planmatige vervanging o.a. op de: Oosteind, Kerkbuurt, Oostkil, Hoefbladlaan	€ 90.000
TOTAAL	€ 90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde uitgaven
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 11	€ 120.000
TOTAAL	€ 120.000

Geluidsscherm	Geraamde uitgaven
Vervanging houtwerk geluidsscherm	€ 125.000
TOTAAL	€ 125.000

Speelplaatsen	Geraamde uitgaven
Projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€ 50.000
TOTAAL	€ 50.000

Sportvelden	Geraamde uitgaven
Renovatie wettraveld en twee kunststofgras korfbalvelden Sportpark Oostpolder	€ 660.000
Krediet sportvelden	€ 535.000
TOTAAL	€ 1.195.000

Geplande werkzaamheden in 2022

Riolering	Geraamde uitgaven	
Integrale vervanging riolering:		
Boomgaardstraat	€	650.000
Grondmolen	€	975.000
Da Costastraat (rest)	€	200.000
Beukmolen	€	600.000
Van der Palmstraat	€	25.000
Trasmolen	€	50.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde uitgaven	
Vervanging asfaltconstructie:		
Westeind	€	450.000
TOTAAL	€	450.000

Civiele kunstwerken	Geraamde uitgaven	
Vervanging van civiel technische objecten:		
Duikerbrug Veerweg-Wieklaan	€	250.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	35.000
TOTAAL	€	285.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde uitgaven	
Planmatige vervanging o.a. op de Parkweg, Watermolen, Margriethof, Boeieraak	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde uitgaven	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 1	€	120.000
TOTAAL	€	120.000

Speelplaatsen	Geraamde lasten	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	55.000
TOTAAL	€	55.000

Sportvelden	Geraamde uitgaven	
Renovatie natuurgrasveld Sportpark Slobbengors en bij de Lage Waard	€	75.000
TOTAAL	€	75.000

Geplande werkzaamheden in 2023

Riolering	Geraamde uitgaven	
Boomgaardstraat	€	475.000
Grondmolen	€	950.000
Trasmolen	€	330.000
Van der Palmstraat	€	50.000
Beukmolen	€	695.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde uitgaven	
Westeind (2e fase)	€	286.000
Oosteind	€	190.000
TOTAAL	€	476.000

Civiele kunstwerken	Geraamde uitgaven	
Kademuur Julianastraat	€	120.000
Gedeeltelijke vervanging VRI kruising BK weg/Platanenlaan	€	200.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde uitgaven	
Planmatige vervanging o.a. op de Bosweg, De Biezen, Steilsteven, Westkil	€	90.000
TOTAAL	€	90.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde uitgaven	
- Opstellen baggerplan 2025 - 2036	€	15.000
- baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 5	€	160.000
TOTAAL	€	175.000

Speelplaatsen	Geraamde uitgaven	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	50.000
TOTAAL	€	50.000

Sportvelden	Geraamde uitgaven	
Natuurgrasveld Sportpark Slobbengors	€	38.000
TOTAAL		

Geplande werkzaamheden in 2024

Riolering	Geraamde uitgaven	
Integrale vervanging riolering:		
Grondmolen	€	770.000
Van der Palmstraat	€	715.000
Kraaihoek 1e fase	€	465.000
Relinen riolering	€	100.000
Trasmolen	€	380.000
Elzenzoom (fase 1)	€	70.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde uitgaven	
Vervanging asfaltconstructie:		
Noordhoek	€	295.000
Oosteind (22 fase)	€	410.000
Wieklaan	€	29.000
TOTAAL	€	734.000

Civiele kunstwerken	Geraamde uitgaven	
Vervanging van civiel technische objecten:		
Grondmolen 101-Watermolen	€	36.000
Grondmolen 35-51	€	38.000
Grondmolen 66-68	€	38.000
J.H.A. Schaperstraat-P.J. Oudstraat	€	70.000
Zernikelaan-fietspad N3	€	42.000
Noordhoekse Wiel ten zw van volkstuinten	€	48.000
Noordhoekse Wiel ten noorden van griende	€	33.000
Gedeelte vervanging op basis van inspectie	€	65.000
TOTAAL	€	370.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde uitgaven	
Planmatige vervanging in o.a. Dijkstraat, Frans Halsstraat, Keizerskroon	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde uitgaven	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 10 (noord-oost)	€	75.000
TOTAAL	€	75.000

Speelplaatsen	Geraamde uitgaven	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000 *
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde uitgaven	
Renovatie 2 hybridenvelden Slobbengors	€	637.500
TOTAAL	€	637.500

Vervanging damwand Kooijhaven	Geraamde uitgaven	
Vervanging damwand Kooijhaven	€	2.500.000
TOTAAL	€	2.500.000

*opgenomen in kadernota 2021

Geplande werkzaamheden in 2025

Riolering	Geraamde uitgaven	
Integrale vervanging riolering:		
Kraaihoek 1e fase	€	825.000
Van der Palmstraat	€	725.000
Kraaihoek 2e fase	€	55.000
Relinen riolering	€	95.000
Hoofdstraat	€	50.000
Elzenzoom (fase 1)	€	750.000
TOTAAL	€	2.500.000

Asfaltwegen	Geraamde uitgaven	
Vervanging asfaltconstructie:		
Bosch	€	290.000
Noordkil (tussen rotondes)	€	91.000
Tiendweg-oost	€	95.000
TOTAAL	€	476.000

Civiele kunstwerken	Geraamde uitgaven	
Vervanging van civiel technische objecten:		
B.K.weg-Zonnedaauw	€	48.000
Standerdmolen-Wieklaan	€	52.000
Spinbolmolen-Achterdijk	€	25.000
Gedeeltelijke vervanging o.b.v. inspectie	€	50.000
TOTAAL	€	175.000

Openbare verlichting - vervangingsplan armaturen	Geraamde uitgaven	
Planmatige vervanging o.a. G. van Prinstererstr, Onderslag, Veerweg	€	155.000
TOTAAL	€	155.000

Baggeren vijvers en watergangen	Geraamde uitgaven	
baggeren vijvers en watergangen delen van wijk 4 (west)	€	115.000
TOTAAL	€	115.000

Speelplaatsen	Geraamde uitgaven	
projectmatige vervanging speelvoorzieningen	€	60.000 *
TOTAAL	€	60.000

Sportvelden	Geraamde uitgaven	
Renovatie hybrideveld Drechtstreek	€	362.000
TOTAAL	€	362.000

* opgenomen in kadernota 2021

3. Financiering

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Algemeen

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of uitgezet (vnl. Schatkist). Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Papendrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

Binnen de financiële functie van de gemeente is het van belang om onderscheid te maken tussen de treasury- en de controlfunctie.

Treasury zorgt voor de beschikbaarheid van geldmiddelen; de controlfunctie is belast met het toezicht en de bewaking van de aanwending ervan. Vanuit deze rollen is de focus bij treasury gericht op feitelijke in- en uitgaande kasstromen, terwijl de controlfunctie veelal redeneert in termen van baten en lasten. In deze paragraaf staan voornamelijk de feitelijke kas- en financieringsstromen centraal.

Rente ontwikkelingen

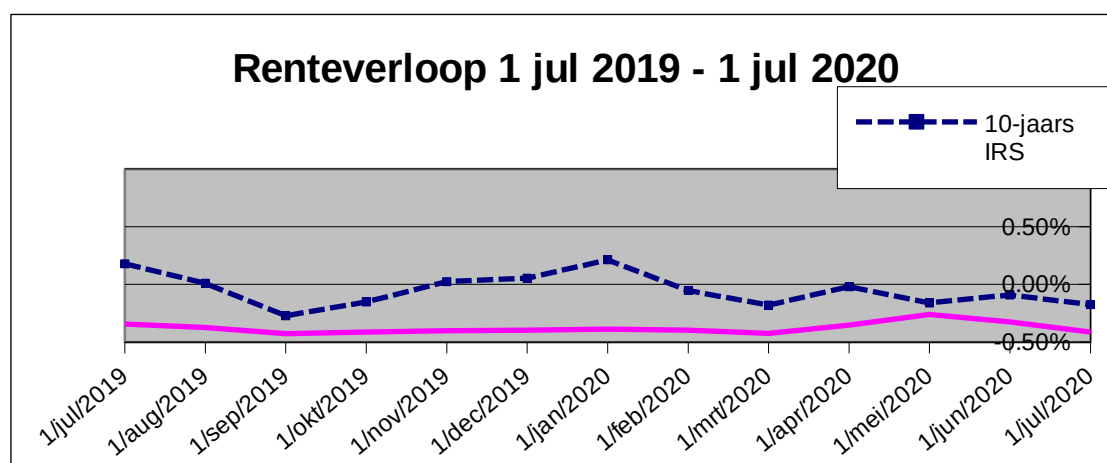
De rente op de geld- en kapitaalmarkten heeft nog steeds een laag niveau. In mei 2020 heeft de Europese Centrale Bank (ECB) besloten het opkoopprogramma van obligaties verder uit te breiden om de economie van de eurozone extra steun te bieden. Dit betekent vooralsnog een voortzetting van de lage (negatieve) rentetarieven.

De tarieven op de geldmarkt (kortlopende leningen), blijven naar verwachting negatief.

De kapitaalmarktrente beweegt zich wel wat meer, maar blijft laag. De rente voor 10-jarige staatsleningen bedraagt medio juli -0,15%. Banken berekenen bij het verstrekken van langjarige financiering liquiditeitsopslagen bovenop de IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag medio juli 2020 circa 0,30% (30 basispunten).

Vanuit Treasury SCD vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en waar nodig in samenspraak met de gemeente gehandeld. Door de onvoorziene economische omstandigheden wordt door de grootbanken vanaf het voorjaar 2020 geen rentevisie voor een jaar verstrekt.

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

Financieringspositie

Interne rente

De BBV-notitie rente verplicht in de financieringsparagraaf inzicht te geven in de rentelasten, de aan taakvelden, grondexploitaties toe te rekenen rente en het renteresultaat. In onderstaande tabel is dit samengevat. Uit deze berekening komt een omslagrente van afgerond 1%.

Renteschema

		2021
a1.	De externe rentelasten over de lange financiering	€ 1.164
a2.	De externe rentelasten over de korte financiering	€ -
b.	De externe rentebaten	-/- € 613
	Saldo rentelasten en rentebaten	€ 551
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € -196
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € -267
c3.	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (=projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/+ € 611
		€ 148
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente	€ 699
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -
d2.	Rente over voorzieningen	€ -
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 699
e.	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.080
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury	-/- € -381
	Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente	€ 699
	De aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	€ 1.080
	Verschil (absoluut)	€ -381
	Verschil (procentueel)	-54,5%
(bedragen x € 1.000)		

Renterisico's

Renterisico's kunnen vanuit Wet fido-optiek worden gezien op de korte en op de langere termijn.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren. Deze norm bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal. Voor 2021 kan de kasgeldlimiet als volgt worden bepaald:

Berekening kasgeldlimiet 2021							
Begrotingstotaal	€	92.000					
Relevant percentage		8,5%					
Kasgeldlimiet	€	7.820					
			1e kwartaal	2e kwartaal	3e kwartaal	4e kwartaal	
Gemiddeld netto vlottende schuld (+) of gemiddeld netto vlottend overschot (-)	€	8.000	€	4.000	€	4.000	€ 8.000
Kasgeldlimiet	€	7.820	€	7.820	€	7.820	€ 7.820
Overschrijding kasgeldlimiet	€	180	-	-	-	-	€ 180
Ruimte onder kasgeldlimiet	-		€	3.820	€	3.820	-

(bedragen x € 1.000)

De gemeente Papendrecht verwacht in 2021 binnen de kasgeldlimiet te opereren.

Wij gebruiken veelal 1-maands kasgeldleningen als onderliggende financiering. Rekening houdend met de op te nemen lange-termijn financiering verwachten wij in 2021 binnen de normen van de kasgeldlimiet (max. drie kwartalen overschrijding) te kunnen blijven. Oogmerk van het door het SCD uit te voeren gemeentelijke saldobehoor is om de limietruimte optimaal te benutten.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rente typische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in de navolgende tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar. Uit deze tabel blijkt dat de renterisiconorm van de gemeente Papendrecht voor 2021 circa € 18,4 miljoen bedraagt, zijnde 20% van het begrotingstotaal.

Renterisiconorm							
Renterisico's	2021		2022		2023		2024
Renteherzieningen	€	-	€	-	€	-	-
Aflossingen	€	5.300	€	4.209	€	4.190	€ 3.857
Renterisico	€	5.300	€	4.209	€	4.190	€ 3.857
Berekening renterisiconorm							
Begrotingstotaal	€	92.000	€	92.000	€	92.000	€ 92.000
Percentage cf. regeling		20%		20%		20%	20%
Renterisiconorm	€	18.400	€	18.400	€	18.400	€ 18.400
Toetsing renterisico aan norm:							
Renterisico	€	5.300					
Renterisiconorm	€	18.400					
Ruimte onder de norm	€	13.100-					

(bedragen x € 1.000)

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Papendrecht binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstekte geldleningen en beleggingen) of uit verstekte garanties.

Verstekte geldleningen

De gemeente heeft per 1 januari 2021 voor een totaalbedrag van circa € 18,9 miljoen aan leningen verstrekt. Dit kan als volgt worden gespecificeerd naar risicocategorie:

Categorie	Verwachte stand per			% verdeling ultimo 2021
	1-1-2021	31-12-2021		
Gemeenten / Provincies	€ -	€ -		0,0%
Overheidsbanken	€ -	€ -		0,0%
Woningcorporaties met garantie WSW				0,0%
Semi-overheidsinstellingen	€ 378	€ 378		2,0%
Financiële instellingen (A en hoger)	€ -	€ -		0,0%
Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ 18.983	€ 18.095		98,0%
Niet-toegestane instellingen volgens Treasurystatuut	€ -	€ -		0,0%
Totaal	€ 19.361	€ 18.473		100,0%

(bedragen x € 1.000)

De per jaar ultimo vermelde bedragen betreffen:

- Semi-overheidsinstellingen: Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn)
- Overige toegestane instellingen volgens Treasurystatuut:
 - o Rivas (€ 8,3 miljoen)
 - o Fabriek Slobbengors CV (€ 1,4 miljoen)
 - o Hoofdkantoor Slobbengors CV (€ 8,2 miljoen)
 - o Kinderboerderij (€ 45.000)
 - o Intens BV (€ 128.000)
 - o Voetbalvereniging Papendrecht (€ 4.600).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per			% verdeling per eind 2021
		1-1-2021	31-12-2021		
Directe borgstellingen (m.b.t. lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/ hoger	€ 9.795	€ 9.740		12,2%
Achtervangpositie in waarborgfondsen (bijv. WSW)	Laag	€ 71.954	€ 70.377		87,8%
Totaal		€ 81.749	€ 80.117		100,0%

(bedragen x € 1.000)

Schatkistbankieren

Bij het gemeentelijk saldobehoor dienen de voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling dienen gemeenten tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën te stallen. Het drempelbedrag voor de gemeente Papendrecht voor 2021 kan als volgt worden berekend:

Berekening drempelbedrag SKB 2021		
Begrotingstotaal	€	92.000
Relevant percentage		0,75%
Drempelbedrag (afgerond)	€	690

(bedragen x € 1.000)

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.

Ondanks een oproep van de VNG-IPO-UVW tot vereenvoudiging van het verplichte schatkistbankieren, houdt het kabinet nog steeds vast aan het verplichte schatkistbankieren voor decentrale overheden. Wellicht dat in de nabije toekomst een verhoging dan wel andere berekening van het drempelbedrag mogelijk wordt, maar dit is ten tijde van het opstellen van deze paragraaf nog niet bekend.

Informatievoorziening

Enkele keren per jaar vindt een overleg plaats met het Servicecentrum Drechtsteden over de voortgang en uitvoering van de treasuryzaken. Indien daartoe vanuit de gemeente of vanuit het SCD behoefte dan wel noodzaak wordt gevoeld, vindt daarnaast ook contact op incidentele basis plaats. Voor zover relevant zullen door het SCD-rapportages worden opgeleverd voor in- of extern gebruik.

4. Lokale heffingen

Lokale heffingen kunnen we onderscheiden in gebonden en ongebonden heffingen. Gebonden wil zeggen dat de besteding gerelateerd is aan een direct aanwijsbare tegenprestatie van de gemeente. Dit zijn retributies (bijvoorbeeld leges, marktgeld) of bestemmingsheffingen (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing, rioolheffing). Deze heffingen worden verantwoord op de desbetreffende gemeentelijke programma's en worden niet tot de algemene dekkingsmiddelen gerekend. Ongebonden lokale heffingen zijn zogenaamde zuivere belastingen. De opbrengsten hieruit kunnen door de gemeenteraad vrijelijk binnen het werkterrein van de gemeente worden ingezet. Het gaat hierbij om de onroerendezaakbelastingen (OZB), hondenbelasting en precariobelasting. Deze heffingen zijn niet verbonden aan een inhoudelijk programma en behoren tot de algemene dekkingsmiddelen.

Deze paragraaf heeft betrekking op beide heffingen. In het vervolg gaan wij achtereenvolgens in op:

Ontwikkelingen en rijksbeleid

a. Herziening gemeentelijk belastinggebied

Al enige tijd wordt in deze paragraaf lokale heffingen in zowel de begroting als jaarrekening aandacht besteed aan de herziening c.q. verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Staatssecretaris van Financiën Vijlbrief heeft op 18 mei jl. het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' aan de Tweede Kamer aangeboden. In het bijbehorende synthesesrapport zit een voorbeeldpakket met meerdere varianten over een verruiming van het gemeentelijk belastinggebied.

Het pakket 'Bouwstenen voor een beter belastingstelsel' bestaat uit 10 rapporten met 169 voorstellen over de volle breedte van het Nederlands belastingstelsel. De uitgewerkte beleidsopties bestaan elk uit verschillende ambtelijke bouwstenen. Voor wat betreft gemeentelijke belastingen is het bouwsteenrapport 'Herziening gemeentelijk belastinggebied' een belangrijke bijdrage. Zowel de beleidsopties als de meeste bouwstenen kunnen op verschillende manieren worden gecombineerd. Ze kunnen ook los van elkaar worden toegepast.

Op gemeentelijke belastinggebied gaat het samengevat om:

- Verruimen van het gemeentelijk belastinggebied door een belastingschuif van Rijk naar gemeenten (indicatieve omvang: € 4 tot 6 miljard). Daarbij neemt het gemeentefonds met hetzelfde bedrag af en worden inwoners gecompenseerd door lagere inkomstenbelasting. Invullen van deze belastingschuif kan via herinvoering van de OZB-gebruikers woningen en/of ingezetenenheffing.
- Verbreden van de belastinggrondslag door het afschaffen van één of meer waarderingsuitzonderingen voor de WOZ / OZB.
- Moderniseren van de belastingmix door de toeristenbelasting anders vorm te geven en de hondenbelasting af te schaffen.

Dit biedt ruimte voor verschillende politieke keuzes. Dit is aan het volgende kabinet.

b. Vervangen macronorm OZB door benchmark lokale lasten

Tot en met 2019 gold de zogenoemde 'macronorm'. Dit was een afspraak tussen de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid over de maximale stijging van de landelijke opbrengst onroerendezaakbelastingen (OZB).

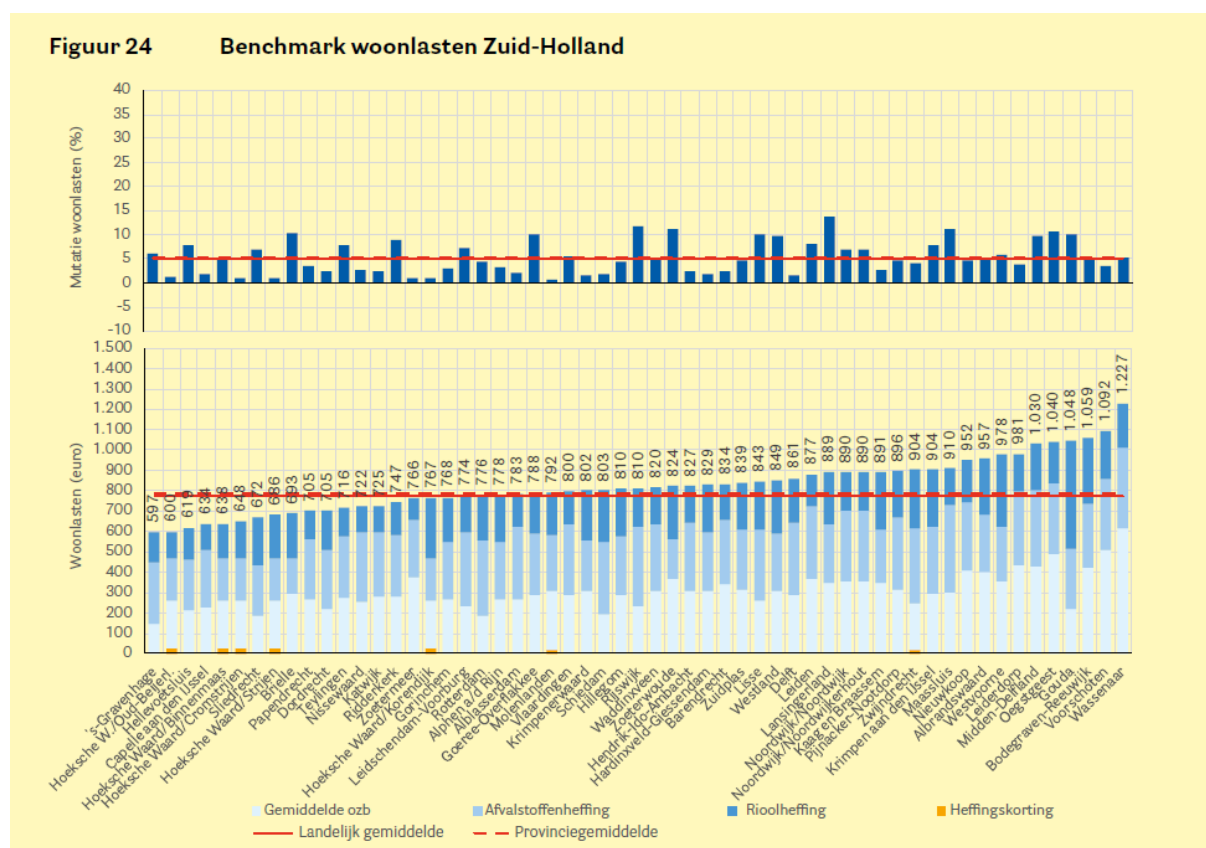
Deze macronorm bepaalde de maximale jaarlijkse stijging van de ozb-opbrengsten van alle gemeenten samen en stamde uit 2007.

In 2014 is uit onderzoek gebleken dat de macronorm geen effectief instrument is, omdat de norm niet heeft bijgedragen aan de gematigde lastenontwikkeling, daar de besluitvorming over tarieven in gemeenten in de eerste plaats gaat om lokale afwegingen.

Sinds die tijd is de vergelijking van de lokale lasten, OZB, afvalstoffen- en rioolheffing, tussen gemeenten volgens het Rijk beter mogelijk geworden. Onder meer door de jaarlijkse Atlas van de

In de begroting 2020 is aangekondigd dat deze macronorm zal worden vervangen door een jaarlijkse benchmark, waarin naast de ozb ook de riool- en afvalstoffenheffing worden vergeleken.

In deze benchmark voor 2020, opgenomen in de Coelo atlas 2020 vanaf pagina 135, wordt een vergelijking van de gemeentelijke woonlasten en de gemeentelijke tariefontwikkeling per provincie gegeven, net als de landelijke en provinciale gemiddelden. Middels de (grafische) vergelijking voor Zuid-Holland op pagina 139 worden de onderlinge verschillen tussen gemeenten inzichtelijk gemaakt. Het overzicht vergelijkt binnen de provincie het cumulatief bedrag van de drie heffingen per gemeente voor 2020 en de tariefswijzigingen per gemeente ten opzichte van 2019.

Verder kan de hoogte van de ozb, afvalstoffenheffing en rioolheffing worden vergeleken. Enkele gemeenten hanteren een korting op de totale aanslag (heffingskorting). De hoogte van de heffingskorting wordt weergegeven met een oranje balkje. Het bedrag van de heffingskorting is

verrekend met de gemiddeld betaalde ozb, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing in de gemeente door het gekorte bedrag te delen door drie en dit in mindering te brengen op de drie betaalde bedragen.

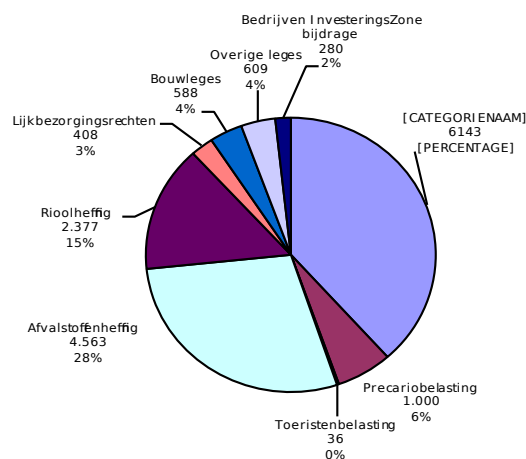
Naast deze benchmark vindt u onder 'Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)' nog vergelijking met andere gemeenten aan.

Overzicht gemeentelijke belastingopbrengsten (x € 1.000)

Onderstaande tabel geeft een overzicht, ingedeeld naar algemene dekkingsmiddelen en gebonden heffingen, met de geraamde opbrengst voor 2021 en 2020, evenals de verantwoorde opbrengsten over 2019. Wij merken op dat de verschillen tussen 2021 ten opzichte van 2020 geen indicatie geven van de stijging of daling van de tarieven, maar van de totale opbrengst. Factoren zoals ontwikkelingen in de WOZ-waarde en areaaluitbreiding spelen hierbij een belangrijke rol.

Heffingssoort	Rekening 2019	Begroting na wijz. 2020	Begroting 2021	Mutatie 2021 t.o.v. 2020
Algemene dekkingsmiddelen (ongebonden heffingen)				
Onroerende-zaakbelastingen	5.838	5.968	6.143	175
Precariobelasting	1.017	1.000	1.000	0
Toeristenbelasting	41	36	36	0
Subtotaal	6.896	7.004	7.179	175
Gebonden heffingen				
Afvalstoffenheffing	3.904	4.255	4.563	308
Rioolheffing	2.069	2.125	2.377	252
Lijkbezorgingsrechten	362	408	408	0
Bouwleges	667	743	588	-155
Overige leges	617	455	609	154
Bedrijven InvesteringsZone bijdrage	289	350	280	-70
Subtotaal	7.908	8.336	8.825	489
TOTAAL	14.804	15.340	16.004	664

Procentueel aandeel per heffingssoort op totale opbrengst 2021

Heffingen woonlasten (lokale lastendruk)

Tot de lokale woonlasten worden gerekend de OZB, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen bepalen het leeuwendeel van de gemeentelijke opbrengsten en bepalen daarmee ook grotendeels de lokale lastendruk.

In onderstaande tabel wordt de ontwikkeling van gemiddelde WOZ-waarde (= de basis voor het berekenen van de OZB-aanslag) en de woonlasten voor meerpersoonshuishoudens in euro's weergegeven over de laatste vier jaren. Hier zijn voor de afvalstoffen- en de rioolheffing de voor dat jaar geldende tarieven opgenomen. De gemiddelde woonlast OZB is berekend door de gemiddelde

WOZ-waarde te vermenigvuldigen met het geldende tariefpercentage. In de kolom 2021 zijn de gevolgen van de belastingvoorstellen verwerkt.

	2017	2018	2019	2020	2021
Gemiddelde WOZ-waarde	194.000	204.000	217.000	237.000	256.000
OZB-eigenaar	253,17	257,24	260,61	267,34	272,52
Afvalstoffenheffing	247,00	249,00	282,00	296,00	327,00
Rioolheffing eigenaar	134,00	136,00	138,00	141,00	158,00
Ontwikkeling lastendruk	634	642	681	704	758
% stijging tov vorig jaar		1,3%	6,0%	3,5%	7,6%

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de gemiddelde woonlasten in 2021 met 7,6% zullen stijgen ten opzichte van het jaar ervoor.

Hieronder treft u per heffing een toelichting aan.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

De onroerendezaakbelastingen (OZB) genereren veruit het grootste deel van de gemeentelijke belastingopbrengst. De OZB bestaat uit drie verschillende belastingen: een eigenarenbelasting voor woningen en niet-woningen en een gebruikersbelasting voor niet-woningen. De opbrengst vloeit naar de algemene middelen van de gemeente. De raad bepaalt met het vaststellen van de begroting de totale opbrengst van deze heffing.

Tot en met 2019 gold als enige restrictie voor de opbrengst OZB de macronorm. Zoals onder Ontwikkelingen en rijksbeleid is opgenomen, is deze vervangen door de benchmark lokale lasten.

De heffingsgrondslag voor de OZB is de totale WOZ-waarde van de onroerende zaken, oftewel de WOZ-capaciteit. Deze wordt vastgesteld volgens de regels van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ). Voor 2021 gelden de WOZ-waarden met als waardepeildatum 1 januari 2020. Door de geraamde opbrengst te delen door de WOZ-capaciteit ontstaat het tarief en daarmee het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen.

De OZB wordt berekend naar een percentage van de WOZ-waarde van de onroerende zaak.

De WOZ-waardeontwikkeling van peildatum 1 januari 2019 naar 1 januari 2020 is voor woningen berekend op 8% en voor niet-woningen op 1%. Rekening houdend met de gewenste (meer)opbrengst en de waardeontwikkeling leidt dit voor 2021 tot de volgende tarieven. Om de ontwikkeling van de tarieven te laten zien zijn ook de tarieven over eerdere jaren opgenomen.

	2017	2018	2019	2020	2021
Eigenaar woning	0,1305	0,1261	0,1201	0,1128	0,1065
Eigenaar niet-woning	0,2112	0,2167	0,2167	0,2418	0,2327
Gebruiker niet-woning	0,1744	0,1790	0,1777	0,1878	0,1816

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing wordt geheven ter dekking van de kosten voor het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	afvalstoffenheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 3.765.250		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€ 218.000		
Netto kosten taakveld		€ 3.547.250	
Overige toe te rekenen kosten:	€ 200.750		
Overhead incl. (omslag)rente	€ 182.625		
BTW +	€ 635.985		
Totale overige kosten		€ 1.019.360	
Totale kosten (a)		€ 4.566.610	100%
Opbrengst heffingen (b)	€ 4.563.319		
Dekking (b/a*100)			100%

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

	2017	2018	2019	2020	2021
Tarief	247,00	249,00	282,00	296,00	327,00
Stijging		0,8%	13,3%	5,0%	10,5%

Rioolheffing

Met ingang van 2010 is het rioolrecht ex artikel 229 van de Gemeentewet vervangen door de rioolheffing ex artikel 228a van diezelfde wet. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet verankering en bekostiging van gemeentelijke watertaken. Hiermee hebben gemeenten de mogelijkheid gekregen om naast de kosten van zorgplicht voor het afvalwater ook de kosten van de zorg voor het hemel- en grondwater te verhalen via de rioolheffing. Wettelijk uitgangspunt is dat de opbrengst niet hoger mag zijn dan de kosten terzake. Welke kosten via de rioolheffing worden verhaald dient met het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) te zijn vastgesteld.

In Papendrecht gebeurt dit kostendekkend. Dit blijkt uit onderstaande berekening.

Berekening kostendekkendheid 2021	rioolheffing		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 1.756.683		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€ 401.557		
Netto kosten taakveld		€ 1.355.126	
Overige toe te rekenen kosten:	€ 293.250		
Overhead incl. (omslag)rente	€ 253.763		
BTW +	€ 475.020		
Totale overige kosten		€ 1.022.033	
Totale kosten (a)		€ 2.377.159	100%
Opbrengst heffingen (b)	€ 2.377.159		
Dekking (b/a*100)			100%

De tarieven hebben zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld (x € 1):

	2017	2018	2019	2020	2021
Rioolheffing eigendom	134,00	136,00	138,00	141,00	158,00
Stijging		1,5%	1,5%	2,2%	12,1%

Papendrecht heft van eigenaren van panden een vast bedrag per jaar. Hierbij is de situatie per 1 januari bepalend.

Vergelijking andere gemeenten

Om inzicht te krijgen in het algemene verloop van de hoogte van de woonlasten (OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing) is het goed een vergelijking met andere gemeenten te maken. Ook het landelijk gemiddelde is hierin opgenomen.

Vergelijking van woonlasten kan worden gemaakt met de Drechtstedengemeenten. Deze is gebaseerd op de actuele gegevens van de Digitale Atlas van de lokale lasten 2020 op www.coelo.nl en geeft de woonlasten van een meerpersoonshuishouden weer. De woonlasten in 2020 in Alblasterdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht laten zich samenvatten in onderstaand schema (x € 1).

Gemeente	Gemiddelde WOZ-waarde	tarief OZB	OZB eigenaar	ioolheffin.fvalstoffe eig/gebr	Totaal heffing	Rangnr. meerp.huish.
Sliedrecht	216.000	0,0879	190	236	246	672 31
Papendrecht	237.000	0,1128	268	141	296	705 58
Dordrecht	206.000	0,1089	225	194	286	705 59
Alblasterdam	235.000	0,1134	266	159	358	783 169
Hendrik-Ido-Ambacht	278.000	0,1108	308	184	335	827 241
Hardinxveld-G'dam	255.000	0,1199	306	231	292	829 246
Zwijndrecht*	216.000	0,1127	244	302	380	904 323
Landelijk gemiddelde	286.000	0,1102	294	199	283	776

De indicatie in de laatste kolom betekent hoe lager het rangnummer hoe lager de woonlasten.

* Voor Zwijndrecht is het totaalbedrag verlaagd met € 22 wegens een tegemoetkoming in de woonlasten.

Overige lokale heffingen

Precariobelasting

Precariobelasting wordt geheven over voorwerpen op, onder of boven voor de openbare dienst bestemde gemeentegrond. Het is een zuivere belasting waarvan de opbrengst naar de algemene middelen van de gemeente gaat.

De opbrengst is sterk afhankelijk van wisselende activiteiten in de openbare ruimte, zoals het hebben van terrassen, reclameborden, uitstallingen, bouwmaterialen, kabels en leidingen, etc.

De tarieven worden verhoogd met 1,7% zoals vastgesteld in de Kaderbrief 2021-2024.

1 juli 2017 is wetgeving in werking is getreden die bepaald dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen over netwerken van nutsbedrijven.

Er is wel een overgangsregeling. Gemeenten die op 10 februari 2016 een tarief hadden voor nutsnetwerken kunnen tot en met 2021 precariobelasting hiervan blijven heffen. Hierbij geldt wel dat die gemeenten over de resterende jaren maximaal het tarief in rekening kunnen brengen dat gold op 10 februari 2016.

BIZ (Bedrijven InvesteringsZones)

Zowel ondernemers als gemeenten hebben belang bij investeringen in de bedrijfsomgeving. Voor het bedrijfsleven is de kwaliteit en veiligheid van de bedrijfsomgeving een belangrijke factor voor de aantrekkelijkheid van een onderneming voor klanten. Voor de lokale overheid is een veilige en leefbare openbare ruimte van belang om bedrijven (werkgelegenheid) en bezoekers aan te trekken.

Een leefbare bedrijfsomgeving heeft invloed op de leefbaarheid van het omliggende gebied; burgers willen een veilige en leefbare omgeving om in te werken, te wonen en te winkelen. Het collectieve belang van de ondernemers valt op deze punten samen met het algemene belang van een kwalitatief hoogwaardige bedrijfsomgeving. Gezamenlijke investeringen liggen voor de hand omdat dit synergievoordelen oplevert en het effect van de investeringen groter wordt.

Gemeenten hebben met de Wet op de bedrijveninvesteringszones (Wet BIZ) de bevoegdheid om een gebied aan te wijzen (de bedrijveninvesteringszone (BIZ)) waarbinnen een bestemmingsbelasting (de BIZ-bijdrage) mag worden geheven ter financiering van door een meerderheid van de bijdrageplichtigen gewenste extra voorzieningen. De voorzieningen dienen zowel het gezamenlijk belang van de ondernemers als het algemeen belang. De BIZ kan echter niet worden ingezet voor de financiering van concrete verantwoordelijkheden die de wetgeving exclusief aan de gemeente opdraagt. De BIZ is alleen bedoeld om een hogere kwaliteit aan voorzieningen tot stand te brengen die de gemeente op grond van een optimale verdeling van de beschikbare middelen zelf niet kan en hoeft te realiseren.

Papendrecht kent sinds 2018 deze heffing voor Centrum Papendrecht. Het doel van deze BIZ is om de concurrentiekracht van het winkelgebied te vergroten.

Deze bijdrage wordt geheven van eigenaren en gebruikers van onroerende zaken in het centrum, zijnde de niet-woningen. Gebruikers van de panden betalen een vast bedrag, eigenaren betalen een percentage van de WOZ-waarde.

Kostendekkendheid

Omgevingsvergunning

Berekening kostendekkendheid 2021	Omgevingsvergunning		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 525.831		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€ -		
Netto kosten taakveld		€ 525.831	
Overige toe te rekenen kosten:	€ -		
Overhead incl. (omslag)rente	€ 668.976		
BTW +			
Totale overige kosten		€ 668.976	
Totale kosten (a)		€ 1.194.807	100%
Opbrengst heffingen (b)	€ 743.000		
Dekking (b/a*100)			62%

Lijkbezorgingsrechten

Berekening kostendekkendheid 2021	lijkbezorgingsrechten		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 268.316		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€ -		
Netto kosten taakveld		€ 268.316	
Overige toe te rekenen kosten:	€ -		
Overhead incl. (omslag)rente	€ 201.237		
BTW +			
Totale overige kosten		€ 201.237	
Totale kosten (a)		€ 469.553	100%
Opbrengst heffingen (b)	€ 408.000		
Dekking (b/a*100)			87%

Overige leges

Berekening kostendekkendheid 2021	overige leges		%
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	€ 528.109		
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen -/-	€ -		
Netto kosten taakveld		€ 528.109	
Overige toe te rekenen kosten:	€ -		
Overhead incl. (omslag)rente	€ 565.731		
BTW +			
Totale overige kosten		€ 565.731	
Totale kosten (a)		€ 1.093.840	100%
Opbrengst heffingen (b)	€ 609.000		
Dekking (b/a*100)			56%

Kwijtschelding

Als een belastingplichtige als gevolg van financiële omstandigheden niet in staat is een belastingaanslag geheel of gedeeltelijk te betalen, kan gehele of gedeeltelijke kwijtschelding worden verleend. De regels voor het toekennen worden bepaald door de rijksoverheid. Deze regels komen erop neer dat kwijtschelding mag worden verleend aan belastingplichtigen die een inkomen hebben dat niet hoger ligt dan 90% van de bijstandsnorm. Gemeenten mogen hier in die zin van afwijken, dat deze inkomensgrens wordt verruimd naar 100% van de bijstandsnorm. Onze gemeente hanteert de zogeheten 100%-norm, wat betekent dat inwoners met een inkomen op bijstandsniveau in beginsel voor kwijtschelding in aanmerking komen. Er vindt ook een vermogenstoets plaats. Een groot deel van de kwijtscheldingen wordt geautomatiseerd getoetst. Het doel hiervan is om zo de administratieve lasten voor de burger te verminderen.

Gemeenten mogen zelf bepalen voor welke belastingen kwijtschelding wordt verleend. Naar verwachting wordt in 2021 voor de volgende bedragen kwijtschelding verleend:

x € 1.000	Werkelijk 2019	Begroting 2020	Begroting 2021
Afvalstoffenheffing	195	170	190

5. Grondbeleid

Algemeen

Het grondbeleid van de gemeente Papendrecht is ondersteunend aan het ruimtelijk beleid zoals dat onder andere in de Structuurvisie, Dijkvisie, Visie op het Groen- Blauwe Netwerk en diverse andere regionale en lokale sectorale visies wordt benoemd. Papendrecht kent sinds de actualisatie van haar beleid een actief situationeel grondbeleid om de doelstellingen uit deze visies te realiseren. In de praktijk is sturing via grond in Papendrecht beperkt. Vrijwel de gehele gemeente is volgebouwd en er is nog slechts één, relatief kleine, uitleglocatie in ontwikkeling. De gemeente heeft, in vergelijking met andere gemeenten, relatief weinig grond in eigendom en er wordt nauwelijks actief aangekocht. Een randvoorwaarde bij het grondbeleid is namelijk, dat er geen onaanvaardbaar maatschappelijk en/of economisch risico gelopen wordt. In praktijk wordt hierdoor met verwerving terughoudend omgegaan.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen in Papendrecht zijn sinds een aantal jaar omgeslagen van (grote) uitleggebieden naar om herontwikkeling binnen bestaand stedelijk gebied. Dat betekent automatisch dat er veel meer spelers zijn met een grotere diversiteit aan belangen. Ontwikkelingen zijn daardoor complexer, duren langer, vragen meer (ambtelijke) inzet en de uitkomsten kennen een hogere mate van onzekerheid.

De woningmarkt kenmerkt zich momenteel als een sterke vraagmarkt, waarbij inmiddels als gevolg van de coronacrisis een aanzienlijk risico bestaat op (abrupte) terugval. Dit neemt niet weg dat de belangstelling bij ontwikkelaars, beleggers en aannemers om in Papendrecht te bouwen vooralsnog onverminderd groot is. Er zijn echter nauwelijks locaties beschikbaar waar dit op relatief korte termijn en gemakkelijk kan.

De beperkte hoeveelheid grond in eigendom maakt dat de financiële risico's in omvang beperkt zijn. Deze financiële risico's in grondexploitaties zijn bij de twee lopende complexen Centrum en het Land van Matena aanwezig.

Werkwijze

De afgelopen jaren zijn de taken bij het voeren van de grondexploitatie over meerdere personen verdeeld. De uitvoering en control zijn van elkaar gescheiden. Voor alle projecten worden aparte dossiers opgesteld, waarin alle relevante financiële gegevens, taxaties, ramingen en onderliggende contracten verzameld zijn. Deze werkwijze zal in 2021 voortgezet worden.

Afronding projecten

In 2020 is de situatie dat aan 3 grondexploitatieprojecten gewerkt wordt; Land van Matena, Sportcentrum en het Centrum. De laatstgenoemde is in de eindfase en kan volgens de laatste inzichten in 2022 afgerond en afgesloten worden. Het Sportcentrum is mid 2020 afgerond en zal eind dit jaar worden afgesloten.

Omdat het complex Land van Matena winstgevend is zal vanaf 2022 het grondbedrijf waarschijnlijk vennootschapsbelasting plichtig zijn. Het gevolg hiervan is dat minder nettowinst uit het complex opgehaald kan worden.

Het meerjarenperspectief geeft aan dat na 2023 vooralsnog geen grondexploitatie complexen in uitvoering zijn.

Meerjarenperspectief Grondexploitaties

De exploitatieberekeningen worden jaarlijks bij de jaarstukken herzien. Enerzijds wordt daarbij teruggeblikt op de daadwerkelijke inkomsten en uitgaven ten opzichte van de ramingen, anderzijds wordt vooruitgekeken. Door middel van (her)taxaties worden de ingeschatte opbrengsten opnieuw gewaardeerd en de ramingen voor de nog uit te voeren werkzaamheden worden geactualiseerd. Zo nodig worden de fasering en de looptijd van het project aangepast en de parameters voor rente en inflatie opnieuw beoordeeld. Voor de berekening van de financieringslasten wordt uitgegaan van een rentepercentage van 1,3% bij zowel een positieve boekwaarde (inkomsten groter dan de uitgaven) en een negatieve boekwaarde (uitgaven groter dan inkomsten). De geraamde kosten voor latere jaren zijn gecorrigeerd met 3% kostenstijging in 2021 en 2% voor de jaren daarna.

Niet in exploitatie genomen gronden

Strategische grondaankopen zijn opgenomen bij de materiële vaste activa

In exploitatie genomen gronden

Voor complexen waar een tekort wordt verwacht, wordt een voorziening gevormd. In onderstaande tabel is een prognose van het totaal in exploitatie genomen gronden opgenomen. Het totaal verwachte resultaat bedraagt, conform verwachting, € 24.1 miljoen negatief. Tegenover dit geprognosticeerde negatieve resultaat staan voorzieningen om dit negatieve resultaat op te vangen.

Verloop van het totaal van in exploitatie genomen gronden zoals opgenomen in het MPG 19

Omschrijving	Boekwaarde 1-1-2020 (1)	Totaal verwachte uitgaven (2)	Totaal verwachte inkomsten (3)	Verwacht resultaat (1+2+3)	Toelichting
in exploitatie genomen gronden	34.888.857	8.420.926	19.184.133	24.125.651	Nadelig

Winstneming

Winsten op grondexploitaties worden tussentijds genomen of bij afsluiting van een complex. Dit is, afhankelijk van de grootte van het complex, per deelgebied of voor het hele complex. Bij winstneming wordt het behaalde resultaat verrekend met de risicoreserve grondexploitaties. Winstneming geschiedt volgens de voorschriften van het BBV volgens de poc (naar rato van realisatie) methode.

Risicoreserve grondexploitatie

De Risicoreserve grondexploitaties vormt het weerstandsvermogen voor grondexploitaties en is bedoeld om financiële risico's op te kunnen vangen en tekorten op lopende grondexploitaties af te dekken. Komt de risicoreserve boven of onder het gewenste niveau, dan zal dit in lijn met het gemeentelijk beleid worden geëgaliseerd.

Risicobepaling grondexploitaties

In lijn met de nota grondbeleid worden risico's in de grondexploitatie per complex geïnventariseerd. Van deze risico's wordt een inschatting gemaakt hoe groot de kans is dat een bepaald risico zich voordoet. Uitgangspunt bij het bijstellen van exploitatieberekening is, dat risico's waarvan de kans dat het zich voordoet groter dan of gelijk is aan 50% volledig worden verwerkt in de exploitatieopzet van betreffend complex. Risico's worden situationeel beoordeeld, en afhankelijk van het ingeschatte risico, voorzien van een wegingsfactor. Voor deze wegingsfactor wordt 10%, 20%, 30% en 40% gehanteerd. Het totaal gewogen risico (risicobedrag x kans) is berekend op € 2,0 miljoen.

Meerjarenbegroting 2019 – 2023

Budgetten van de grondexploitatie zijn onderdeel van de gemeentebegroting. In onderstaande tabel uit het MPG 19 is een specificatie opgenomen per kostensoort van de verwacht uitgaven en inkomsten.

Actualisatie van de begrotingscijfers vindt steeds plaats bij herziening van het MPG als onderdeel van het jaarrekening proces.

Kostensoort	exploitatie- opzet 1-1-2020	boekwaarde 31-12-2019	begroot 2020	begroot 2021	begroot 2022	begroot 2023
Rentekosten	15.924.220	14.873.147	453.555	360.880	274.576	-37.938
Plankosten en VTU	13.583.197	13.238.801	196.380	89.960	46.256	11.800
Verwervingen	28.591.085	28.591.085	-	-	-	-
Sloop	1.003.476	1.003.476	-	-	-	-
Milieukosten	2.329.442	2.237.134	92.308	-	-	-
Bouw- en woonrijpmaken	30.790.394	24.270.452	2.443.020	1.587.143	1.872.287	617.491
Tijdelijk beheer	442.240	312.240	35.000	35.000	35.000	25.000
Overige	74.909	74.909	-	-	-	-
Winstneming	3.213.762	3.213.762	-	-	-	-
kostenstijging	283.208	-	41.194	68.910	119.272	53.832
Totaal uitgaven	96.235.932	87.815.006	3.261.457	2.141.893	2.347.391	670.185
Woningbouw	38.414.667	20.463.459	10.205.678	7.745.530	-	-
Bedrijventerrein	1.828.876	1.401.119	427.757	-	-	-
Kantoren	1.964.690	1.964.690	-	-	-	-
Winkels en horeca	4.785.578	3.855.578	-	930.000	-	-
Voorzieningen	9.458.959	9.686.637	-227.678	-	-	-
Bijdragen	14.866.737	14.866.737	-	-	-	-
Rente en exploitatiebaten	687.928	687.928	-	-	-	-
Opbrengstenstijging	102.845	-	-2.266	105.111	-	-
Totaal inkomsten	72.110.282	52.926.149	10.403.492	8.780.641	-	-
Totaal Saldo	24.125.650	34.888.857	-7.142.035	-6.638.747	2.347.391	670.185

6. Verbonden partijen

Inleiding

De uitvoering van een aantal gemeentelijke taken is overgedragen aan verbonden partijen. De gemeente ervaart een duidelijke meerwaarde van samenwerking met deze partijen. Met behoud van eigen karakter en identiteit zal continuering van regionale samenwerking plaatsvinden. Hoewel de gemeente de taken niet meer zelf uitvoert, blijft zij hiervoor wel verantwoordelijk.

Uitgangspunt is dat verbonden partijen een bijdrage leveren aan het gemeentelijk beleid. Waar verbonden partijen betrokken zijn bij de uitvoering van de speerpunten uit het collegeakkoord wordt hier extra op toegezien. Uiteraard wordt hierbij wel gekeken naar de mate van invloed. Waar de gemeente relatief weinig invloed heeft wordt minder gestuurd. Hierdoor kan de (ambtelijke) capaciteit gericht worden ingezet op verbonden partijen waar invloed groter is. De gewenste sturing per verbonden partij is geïnventariseerd en in deze paragraaf opgenomen.

Verbonden partijen zijn rechtspersonen waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft. Het financiële belang bestaat uit de middelen die aan de verbonden partij beschikbaar zijn gesteld en die niet verhaalbaar zijn bij een faillissement van de verbonden partij, dan wel uit een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Het bestuurlijk belang verwijst naar hetzij de zeggenschap uit hoofde van vertegenwoordiging in bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Hieronder wordt een opsomming gegeven van dergelijke samenwerkingsverbanden:

Gemeenschappelijke regelingen

1. GR Drechtsteden
2. GR Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
3. GR Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid
4. GR Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid
5. GR Sociale werkvoorziening Drechtwerk
6. GR Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede
7. GR Gevudo

Vennootschappen en Coöperaties

8. Stedin groep NV
9. Bank Nederlandse Gemeenten NV
10. Oasen NV
11. Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV
13. Recreatie en Cultuur holding BV

Deze paragraaf geeft inzicht in de betrokkenheid van de gemeente Papendrecht bij door verbonden partijen uit te voeren taken en processen. Vanwege de vaak aanmerkelijke bestuurlijke en financiële belangen blijft inzicht in en effectieve sturing op deze verbonden partijen gewenst. Voor de beleidsmatige ontwikkelingen wordt verwezen naar de betreffende programma's.

Met de verkoop van aandelen Eneco (raadsvergadering januari 2020) is deze NV voor de gemeente geen verbonden partij meer. Verder is de risicoprofiel en sturing op de verbonden partijen Stedin en Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede op maatwerk gezet. Verdere toelichting wordt gegeven bij de betreffende verbonden partij.

De gevolgen van de coronacrisis zijn voor de verbonden partijen nog onzeker en hiermee zijn de financiële consequenties nog niet in te schatten.

Risicoprofiel

Per verbonden partij wordt volgens de stoplichtenmethode in beeld gebracht welke risico's de gemeente loopt in haar financiële, informatieverstrekende en bestuurlijke relatie met de verbonden partij. Ook algemene omstandigheden, bijvoorbeeld 'jonge' regeling, worden meegewogen. De wijze van risicobepaling is gebaseerd op basis van de Nota Verbonden Partijen 2017. Indien het bestuurlijk en/of financieel risico beperkt is, is het stoplicht groen. Kunnen enkele opmerkingen gemaakt worden,

kleurt het stoplicht oranje. Mocht de relatie met de verbonden partij risicovol zijn dan is het stoplicht rood. De risico's van de verbonden partijen zijn (nader) toegelicht in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing.

In onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de bijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen. De tabel geeft ook inzicht in de overige verbonden partijen en het in het boekjaar ontvangen dividend.

Overzicht verbonden partijen (bedragen * €1.000)	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Rekening 2019	Begroting 2020 ¹⁾	Begroting 2021	Risicoprofiel en sturing
Gemeenschappelijke regelingen						
1. Drechtsteden	0,2,3,6,7,8	DB/AB	24.090	27.867	25.768	Actief
2. Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid	4,6,7	AB	9.104	9.339	8.921	Actief
3. Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	7	AB	559	550	566	Passief
4. Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid	1	AB	1.800	1.961	2.142	Actief
5. Sociale werkvoorziening Drechterwerk	6	AB	314	386	358	Actief
6. Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede	2	AB	53	54	62	Maatwerk
7. Gevudo - garantstellingsprovisie HVC (baat)	0	AB	-87	-76	-87	Passief
Totaal			35.833	40.081	37.730	
	Relatie met programma	Vertegen- woordiging	Geïnvesteed vermogen	Dividend 2020 ²⁾	Dividend 2021 ³⁾	Kleur Stoplicht
Vennootschappen en Coöperaties						
8. Stedin	0	AVA	983	353	75	Maatwerk
9. Bank Nederlandse Gemeenten	0	AVA	15	8	8	Passief
10. Oasen	0	AVA	13	0	0	Passief
11. ROM-D Holding	0,3,8	AVA	150	0	0	Passief
ROM-D CV Kil III	0,3,8	AVA	194	0	0	Passief
12. Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer	0,3	AVA	18	0	0	Passief
13. Recreatie en Cultuur holding	5	AVA	450	0	0	Maatwerk
Totaal			1.823	361	83	

1) Gewijzigde begroting 2020

2) Uitkeringsjaar 2020

3) Uitkeringsjaar 2021

Gezien de diversiteit van de verschillende onderdelen binnen de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) wordt in onderstaande tabel een nadere detaillering van de bijdrage per dienst weergegeven.

1.	Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
Vestigingsplaats	Dordrecht/Sliedrecht
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Onderdelen	• Bureau Drechtsteden, Griffie, Servicecentrum Drechtsteden(SCD)/ Ingenieursbureau Drechtsteden (IBD), Sociale Dienst Drechtsteden (SDD): Dordrecht; • Gemeentebelastingen Drechtsteden (GBD)/Onderzoekcentrum Drechtsteden: Sliedrecht
Doel	1. Drechtsteden heeft tot doel, binnen de kaders als genoemd in en voortvloeiend uit deze regeling, draagvlak te creëren voor een evenwichtige ontwikkeling van het gebied. 2. Ter verwezenlijking van de in het vorige lid genoemde doelstelling behartigt Drechtsteden, met inachtneming van de autonomie van de deelnemende gemeenten, de gemeenschappelijke regionale belangen op de volgende terreinen: a. Economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme) b. Fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen, publieke infrastructuur, beheer basisregistraties en verkeersveiligheid) c. Sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur) d. Bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid e. Staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering f. Sociaal-geografisch onderzoek g. De uitvoering van de belastingheffing en -invordering. 3. Naast de in het tweede lid genoemde belangen heeft Drechtsteden als doelstelling zorg te dragen voor: a. de efficiënte en effectieve heffing en invordering van belastingen, voor de heffing en invordering waarvan de gemeenteraden van de gemeenten belastingverordeningen en kwijtscheldingsregels hebben vastgesteld, elk voor zover het hun gebied betreft b. de uitvoering van de WOZ waaronder tevens wordt begrepen de administratie van vastgoedgegevens en het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en derden, elk voor zover het hun gebied betreft
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van regionale belangen op het terrein van: economie en bereikbaarheid (economie, grondzaken, bereikbaarheid, recreatie en toerisme), fysiek (volkshuisvesting, wonen, ruimtelijke ontwikkeling en ruimtelijk beheer, milieu, water, groen en publieke infrastructuur), sociaal (sociale zekerheid en -ontwikkeling, sociale werkvoorziening, kennisinfrastructuur, sport en cultuur), bestuurlijke ontwikkeling en grotestedenbeleid, staf- en ondersteunende diensten en de bedrijfsvoering, sociaal-geografisch onderzoek, uitvoering van de belastingheffing en -invordering.
Financieel belang	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van het onderdeel en de activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.

1. Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden																						
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging door wethouder P.L. Paans in het Drechtstedenbestuur. Daarnaast heeft elke fractie van de gemeenteraad een lid aangewezen, die namens de gemeente Papendrecht zitting heeft in de Drechtraad.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 830.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.148.000</td><td>€ 676.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 44.878.000</td><td>€ 60.746.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>€ 0 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 0</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 53.000.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>	Jaarresultaat 2019	€ 830.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 1.148.000	€ 676.000	Vreemd vermogen	€ 44.878.000	€ 60.746.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 53.000.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 830.000																					
	31-12-2019	31-12-2018																				
Eigen vermogen	€ 1.148.000	€ 676.000																				
Vreemd vermogen	€ 44.878.000	€ 60.746.000																				
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 0	ultimo 2021																				
Vreemd vermogen	€ 53.000.000	ultimo 2021																				
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 2. Verkeer, vervoer en waterstaat 3. Economie 6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing																					
Achtergrondinformatie	Om inzicht te krijgen in de financiële consequenties voor de gemeenten van de ontwikkelingen in het sociaal domein wordt een nieuw financieel kader ontwikkeld, dat in de tweede helft van 2020 aan de gemeenten en Drechtraad wordt aangeboden. Conform de voorstellen van Deetman ligt de uitvoering van de groeiagenda bij gemeenten; met ingang van 2020 wordt de uitvoeringsorganisatie vanuit de gemeente Dordrecht gestuurd. De kostenbegroting van de sociale dienst is gebaseerd op een aantal onzekere aannames over de groei van de vraag naar voorzieningen. Het gaat om opneemenderegelingen waarvan de ontwikkeling zich niet precies laat voorspellen. De Drechtraad (juli 2020) heeft met de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen in financiële zin € 2,0 miljoen ingevuld van de voor het sociaal domein geldende taakstelling van € 2,9 miljoen. Voor verdere maatregelen is op dit moment geen breed draagvlak. Het restant van de taakstelling blijft wel staan. Voor de resterende € 0,9 miljoen is de inspanningsverplichting dat naar mogelijkheden wordt gezocht in het verder vormgeven van het lokaal maatwerk.																					
Kleur stoplicht	Rood																					
Sturingsarrangement	Actief																					
Website	www.drechtsteden.nl (Vergaderstukken van de Drechtraad zijn op de site raadpleegbaar).																					

2.	Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																						
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																						
Onderdelen	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Zuid-Holland Zuid (GGD), Bureau Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten (BLVS), Serviceorganisatie Jeugd (SOJ), Regionale Ambulancevoorziening.																						
Doel	Het samenwerkingsverband heeft tot taak, vanuit het beginsel van verlengd lokaal bestuur, en met inachtneming van hetgeen in deze regeling is bepaald, een bijdrage te leveren aan het behartigen van gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten, teneinde een evenwichtige en voorspoedige ontwikkeling in het gebied te bevorderen. De behartiging van belangen geschiedt door het bepalen van de hoofdlijnen van gewenste ontwikkelingen door middel van sturing, ordening, integratie en in voorkomende gevallen uitvoering ter zake van de taakvelden publieke gezondheid, onderwijs en jeugd.																						
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van volksgezondheid, jeugdgezondheidszorg, jeugdhulp, veilig thuis, onderwijs en welzijn.																						
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																						
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																						
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																						
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 1.495.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.772.000</td><td>€ 4.169.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 36.492.000</td><td>€ 58.402.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>-/- € 708.000 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.705.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 31.190.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>		Jaarresultaat 2019	€ 1.495.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 4.772.000	€ 4.169.000	Vreemd vermogen	€ 36.492.000	€ 58.402.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 708.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 1.705.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 31.190.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 1.495.000																						
	31-12-2019	31-12-2018																					
Eigen vermogen	€ 4.772.000	€ 4.169.000																					
Vreemd vermogen	€ 36.492.000	€ 58.402.000																					
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 708.000 voor bestemming																					
Eigen vermogen	€ 1.705.000	ultimo 2021																					
Vreemd vermogen	€ 31.190.000	ultimo 2021																					
Relatie met programma	4. Onderwijs 6. Sociaal Domein 7. Volksgezondheid en milieu																						
Achtergrondinformatie	De kostenontwikkeling van jeugdhulp blijft de begroting van gemeenten, net als voorgaande jaren, ernstig onder druk houden. In het regionale beleid zijn maatregelen opgenomen die moeten leiden tot het terugdringen van de jeugdhulp uitgaven in onze regio. De maatregelen zijn gebaseerd op zgn. de Omdenknotitie Jeugdhulp. Omdat de financiële ambities vooralsnog niet worden gerealiseerd, is vanuit Papendrecht het klemmende beroep gedaan richting het bestuur van deze gemeenschappelijke regeling om zich samen met deskundigen te buigen over het vraagstuk van reëel begroten en het realiseren van kostenbeheersing.																						
Kleur stoplicht	Rood																						

	2. Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd Zuid-Holland Zuid
Sturingsarrangement	Actief
Website	www.dienstgezondheidjeugd.nl

3.	Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid																							
Vestigingsplaats	Dordrecht																							
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																							
Doel	De regeling wordt getroffen ter ondersteuning van de deelnemers bij de uitvoering van hun taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede de taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.																							
Openbaar belang	Veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en leefbaarheid.																							
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																							
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur door wethouder A.M.J.M. Janssen vertegenwoordigd.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht en provincie Zuid-Holland.																							
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 252.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 3.485.000</td><td>€ 1.735.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 2.154.000</td><td>€ 6.693.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>-/- € 341.000 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.896.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 7.690.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 252.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 3.485.000	€ 1.735.000	Vreemd vermogen	€ 2.154.000	€ 6.693.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 341.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 1.896.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 7.690.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 252.000																							
	31-12-2019	31-12-2018																						
Eigen vermogen	€ 3.485.000	€ 1.735.000																						
Vreemd vermogen	€ 2.154.000	€ 6.693.000																						
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 341.000 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 1.896.000	ultimo 2021																						
Vreemd vermogen	€ 7.690.000	ultimo 2021																						
Relatie met programma	7. Volksgezondheid en milieu																							
Achtergrondinformatie	Vanuit opdrachtgeverschap vindt actieve sturing plaats op het uitvoeringsprogramma van de Omgevingsdienst, waarin de lokale prioriteiten en aandachtspunten van handhaving worden opgenomen. Met de uittreding van de gemeenten Leerdam en Zederik heeft de GR vanuit de frictie een financiële opgave.																							
Kleur stoplicht	Groen																							
Sturingsarrangement	Passief																							
Website	www.ozhz.nl																							

4.	Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid																							
Vestigingsplaats	Dordrecht																							
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																							
Onderdelen	• Regionale Brandweer Zuid-Holland Zuid: Dordrecht. • Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen (GHOR).																							
Doel	Het openbaar lichaam heeft tot doel de brandweezorg, de rampenbestrijding, de crisisbeheersing en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen met behoud van lokale verankering bestuurlijk en operationeel op regionaal niveau te integreren, teneinde een doelmatige en slagvaardige hulpverlening te verzekeren, mede op basis van een gecoördineerde voorbereiding.																							
Openbaar belang	Het in algemene zin behartigen van belangen op het terrein van: regionale brandweer, geneeskundige hulpverlening, openbare orde en veiligheid.																							
Financieel belang gemeente	De gemeente betaalt jaarlijks afhankelijk van onderdeel en activiteit een bijdrage. Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.																							
Bestuurlijk belang	Het Algemeen Bestuur bestaat uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Burgemeester A.J. Moerkerke vertegenwoordigt de gemeente in het algemeen bestuur.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Hoeksche Waard, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, en Zwijndrecht.																							
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 3.811.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.272.000</td><td>€ 8.363.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 59.786.000</td><td>€ 60.630.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>-/- € 681.000 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 3.341.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 74.868.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 3.811.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 8.272.000	€ 8.363.000	Vreemd vermogen	€ 59.786.000	€ 60.630.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 681.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 3.341.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 74.868.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 3.811.000																							
	31-12-2019	31-12-2018																						
Eigen vermogen	€ 8.272.000	€ 8.363.000																						
Vreemd vermogen	€ 59.786.000	€ 60.630.000																						
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	-/- € 681.000 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 3.341.000	ultimo 2021																						
Vreemd vermogen	€ 74.868.000	ultimo 2021																						
Relatie met programma	1. Veiligheid																							
Achtergrondinformatie	Per 1-1-2019 is de gemeente Vijfheerenlanden gevormd en onderdeel van de provincie Utrecht geworden. Als gevolg van het wegvallen van deze gemeente heeft de Veiligheidsregio een frictieopgave.																							
Kleur stoplicht	Oranje																							
Sturingsarrangement	Actief																							
Website	www.vrzhz.nl (Vergaderstukken van het algemeen bestuur zijn op de site raadpleegbaar).																							

5. Gemeenschappelijke Regeling Drechtwerk																						
Vestigingsplaats	Dordrecht																					
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																					
Doel	Het openbaar lichaam behartigt de belangen van de gemeenten op het terrein van de sociale werkvoorziening en geeft in opdracht van de gemeenten uitvoering aan de in de wet en in deze regeling genoemde taken.																					
Openbaar belang	Mogelijk maken dat mensen met een arbeidshandicap kunnen werken naar vermogen.																					
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De algemene bijdrage per gemeente wordt bepaald op basis van het aantal geplaatste werknemers, afkomstig uit de betreffende gemeente, op 1 januari van het boekjaar.																					
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder P.L. Paans.																					
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht.																					
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 893.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.041.000</td><td>€ 1.140.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 27.912.000</td><td>€ 30.064.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>€ 0 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 103.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 27.230.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>	Jaarresultaat 2019	€ 893.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 1.041.000	€ 1.140.000	Vreemd vermogen	€ 27.912.000	€ 30.064.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 103.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 27.230.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 893.000																					
	31-12-2019	31-12-2018																				
Eigen vermogen	€ 1.041.000	€ 1.140.000																				
Vreemd vermogen	€ 27.912.000	€ 30.064.000																				
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																				
Eigen vermogen	€ 103.000	ultimo 2021																				
Vreemd vermogen	€ 27.230.000	ultimo 2021																				
Relatie met programma	6. Sociaal Domein																					
Achtergrondinformatie	Ten opzichte van eerdere meerjarenramingen zijn de resultaten positiever. Uit de begroting 2021 blijkt evenwel dat de tekorten van Drechtwerk na een tijdelijke daling de komende jaren zullen toenemen. Medio 2019 heeft het Algemeen Bestuur besloten dat Drechtwerk en de SDD intensiever gaan samenwerken, maar dat er voorlopig sprake zal zijn van twee afzonderlijke organisaties. Verdere uitwerking hiervan vindt nog plaats.																					
Kleur stoplicht	Rood																					
Sturingsarrangement	Actief																					
Website	www.drechtwerk.nl																					

6.	Gemeenschappelijke Regeling Bureau Openbare Verlichting Lek-Merwede																							
Vestigingsplaats	Hardinxveld-Giessendam																							
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																							
Doel	Doel is het behartigen van de gemeenschappelijke en afzonderlijke belangen van de gemeenten op het gebied van het in stand houden van de openbare verlichting van de gemeenten.																							
Openbaar belang	Het in stand houden van de openbare verlichting.																							
Financieel belang	Voor de bijdrage in de gemeenschappelijke regeling wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen. De gemeentelijke bijdrage bestaat uit een bedrag dat wordt berekend op basis van het aantal lichtobjecten, dat zich op het grondgebied van de gemeente bevindt.																							
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het algemeen bestuur door wethouder C. de Ruijter.																							
Deelnemende partijen	Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Vijfheerenlanden.																							
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 12.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 141.000</td><td>€ 150.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 171.000</td><td>€ 195.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>€ 12.000 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 130.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 167.000</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 12.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 141.000	€ 150.000	Vreemd vermogen	€ 171.000	€ 195.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 12.000 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 130.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 167.000	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 12.000																							
	31-12-2019	31-12-2018																						
Eigen vermogen	€ 141.000	€ 150.000																						
Vreemd vermogen	€ 171.000	€ 195.000																						
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 12.000 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 130.000	ultimo 2021																						
Vreemd vermogen	€ 167.000	ultimo 2021																						
Relatie met programma	2. Verkeer, vervoer en waterstaat																							
Achtergrondinformatie	Per 1 mei 2020 heeft uittreding plaatsgevonden van de gemeente Krimpenerwaard. Door uittreding van deze gemeente dient een afweging te worden gemaakt over de vaste personele bezetting. Als de basis op weer op orde is wordt de beschikbare capaciteit steeds meer projectmatig ingezet, waarbij de kosten kunnen worden doorberekend aan de opdrachtgever. De ontwikkelingen zullen vanuit de gemeente gevolgd worden.																							
Kleur stoplicht	Oranje																							
Sturingsarrangement	Maatwerk																							
Website	www.bureau-ovl.nl																							

7.	Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerking Dordrecht en omstreken (Gevudo)																							
Vestigingsplaats	Dordrecht																							
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling																							
Doel	Gevudo bezit 529 aandelen van de N.V. Huisvuilcentrale Noord-Holland te Alkmaar (HVC) en behartigt en coördineert de belangen van de deelnemende gemeenten richting HVC.																							
Openbaar belang	Afvalinzameling, - verwerking en straatreiniging.																							
Financieel belang	Gevudo is aandeelhouder in de HVC met 529 aandelen op een totaal van 2.914 (18,15%). Gevudo heeft met ingang van 2015 haar gemeenschappelijke regeling aangepast, zij is nu een 'houdstermaatschappij': zij voert geen operationele taken meer uit.																							
Bestuurlijk belang	Gemeente wordt in het algemeen bestuur vertegenwoordigd door wethouder A.M.J.M. Janssen.																							
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Molenlanden, Papendrecht, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en Zwijndrecht.																							
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 0</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 30.000</td><td>€ 30.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 536.000</td><td>€ 536.000</td></tr><tr><td>Begrotingsresultaat 2021</td><td>€ 0 na bestemming</td><td>€ 0 voor bestemming</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 30.000</td><td>ultimo 2021</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 0</td><td>ultimo 2021</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 0			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000	Vreemd vermogen	€ 536.000	€ 536.000	Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming	Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2021	Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2021
Jaarresultaat 2019	€ 0																							
	31-12-2019	31-12-2018																						
Eigen vermogen	€ 30.000	€ 30.000																						
Vreemd vermogen	€ 536.000	€ 536.000																						
Begrotingsresultaat 2021	€ 0 na bestemming	€ 0 voor bestemming																						
Eigen vermogen	€ 30.000	ultimo 2021																						
Vreemd vermogen	€ 0	ultimo 2021																						
Relatie met programma	0. Bestuur en Ondersteuning 7. Volksgezondheid en Milieu																							
Achtergrondinformatie	-																							
Kleur stoplicht	Groen																							
Sturingsarrangement	Passief																							
Website	N.v.t.																							

8.	Stedin Groep														
Vestigingsplaats	Rotterdam														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doel	Stedin Groep zorgt voor een energienet in met name de Randstad aan particuliere en zakelijke klanten.														
Openbaar belang	Energievoorziening														
Financieel belang	De gemeente is voor 0,68% aandeelhouder. Voor het dividend wordt verwezen naar het overzicht in de inleiding: Bijdragen gemeenschappelijke regelingen.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.														
Deelnemende partijen	https://www.stedingroep.nl/aandeelhouders														
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 325.000.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 2.949.000.000</td><td>€ 2.699.000.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.340.000.000</td><td>€ 4.292.000.000</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 325.000.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 2.949.000.000	€ 2.699.000.000	Vreemd vermogen	€ 4.340.000.000	€ 4.292.000.000
Jaarresultaat 2019	€ 325.000.000														
	31-12-2019	31-12-2018													
Eigen vermogen	€ 2.949.000.000	€ 2.699.000.000													
Vreemd vermogen	€ 4.340.000.000	€ 4.292.000.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	Stedin staat voor grote investeringen in de verbetering van het netwerk. Dit zal resulteren in lagere toekomstige winstuitkeringen. Stedin verwacht de komende jaren tussen de 750 miljoen en 1 miljard euro aan extra eigen vermogen nodig te hebben om die investeringen te kunnen doen. Voor een belangrijk deel hiervan doet Stedin een beroep op haar aandeelhouders. De ontwikkelingen zullen vanuit de gemeente gevolgd worden.														
Kleur stoplicht	Oranje														
Sturingsarrangement	Maatwerk														
Website	https://www.stedin.net/														

9. Bank Nederlandse Gemeenten NV													
Vestigingsplaats	Den Haag												
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap												
Doelstelling	Kredietverlening aan de publieke sector												
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.												
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 6.318 aandelen. Het totaal aantal geplaatste aandelen bedraagt 55.690.720 aandelen.												
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AVA) vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans.												
Deelnemende partijen	De BNG bank is een structuurvennootschap. Aandeelhouders van de bank zijn uitsluitend overheden. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een hoogheemraadschap.												
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 163.000.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.887.000.000</td><td>€ 4.991.000.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 144.802.000.000</td><td>€ 132.518.000.000</td></tr></table>	Jaarresultaat 2019	€ 163.000.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 4.991.000.000	Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 132.518.000.000
Jaarresultaat 2019	€ 163.000.000												
	31-12-2019	31-12-2018											
Eigen vermogen	€ 4.887.000.000	€ 4.991.000.000											
Vreemd vermogen	€ 144.802.000.000	€ 132.518.000.000											
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning												
Achtergrondinformatie	-												
Kleur stoplicht	Groen												
Sturingsarrangement	Passief												
Website	www.bng.nl												

10.	Oasen NV														
Vestigingsplaats	Gouda														
Rechtsvorm	Naamloze Vennootschap														
Doel	Leveren van helder en betrouwbaar drinkwater														
Openbaar belang	Drinkwatervoorziening														
Financieel belang	De gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 29 van de 748 aandelen (3,9%). De aandelen hebben een nominale waarde van € 455 per aandeel. Er zijn 748 aandelen geplaatst bij de gemeenten in het verzorgingsgebied van Oasen NV. Dit komt ongeveer neer op ongeveer 1 aandeel per 1.000 inwoners. De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) bestaat uit vertegenwoordigers van aandeelhoudende gemeenten.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door wethouder A.M.J.M. Janssen.														
Deelnemende partijen	https://www.oasen.nl/over-oasen/bedrijfsstructuur/aandeelhouders														
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 3.693.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 112.187.000</td><td>€ 108.494.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 168.537.000</td><td>€ 160.973.000</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 3.693.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 112.187.000	€ 108.494.000	Vreemd vermogen	€ 168.537.000	€ 160.973.000
Jaarresultaat 2019	€ 3.693.000														
	31-12-2019	31-12-2018													
Eigen vermogen	€ 112.187.000	€ 108.494.000													
Vreemd vermogen	€ 168.537.000	€ 160.973.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Sturingsarrangement	Passief														
Website	www.oasen.nl														

11.	Regionale Ontwikkelmaatschappij Drechtsteden																								
Vestigingsplaats	Dordrecht																								
Rechtsvorm	Binnen de ROM-D groep participeert gemeente Papendrecht direct in de: - naamloze vennootschap ROM-D holding (ROM-D Holding NV); - commanditaire vennootschap ROM-D Dordtse Kil III (ROM-D Dordtse Kill III CV).																								
Doel	Versterken en uitbouwen regionale economie.																								
Openbaar belang	Versterken en uitbouwen van de regionale economie door: uitgifte van kavels, ontwikkeling van bedrijventerreinen, revitalisering van bestaande bedrijventerreinen en promotie van de regio Drechtsteden, als vestigingslocatie voor bedrijven.																								
Financieel belang	De gemeente Papendrecht heeft een kapitaalinbreng in - ROM-D Holding van € 150.000. - ROM-D Dordtse Kil III € 194.000. Het financiële risico omvat de kapitaalinbreng van in totaal: € 344.000. Deze inbreng bestaat uit aandelen in ROM-D Holding, respectievelijk deelname in het commanditair kapitaal van ROM-D Dordtse Kil III. De gemeente heeft binnen de ROM-D Holding N.V. een aandeel van 3% en in de ROM-D Kil III een aandeel van 2%.																								
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) door wethouder P.L. Paans vertegenwoordigd.																								
Deelnemende partijen	Alblasserdam, Dordrecht, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht, Zwijndrecht, de Provincie Zuid-Holland en Rotterdam.																								
Kerncijfers	ROM-D NV <table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>-/- € 8.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 4.118.000</td><td>€ 4.126.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 2.162.000</td><td>€ 2.150.000</td></tr></table> ROM-D CV <table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 1.056.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 9.457.000</td><td>€ 10.389.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 8.987.000</td><td>€ 9.013.000</td></tr></table>	Jaarresultaat 2019	-/- € 8.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 4.118.000	€ 4.126.000	Vreemd vermogen	€ 2.162.000	€ 2.150.000	Jaarresultaat 2019	€ 1.056.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 9.457.000	€ 10.389.000	Vreemd vermogen	€ 8.987.000	€ 9.013.000
Jaarresultaat 2019	-/- € 8.000																								
	31-12-2019	31-12-2018																							
Eigen vermogen	€ 4.118.000	€ 4.126.000																							
Vreemd vermogen	€ 2.162.000	€ 2.150.000																							
Jaarresultaat 2019	€ 1.056.000																								
	31-12-2019	31-12-2018																							
Eigen vermogen	€ 9.457.000	€ 10.389.000																							
Vreemd vermogen	€ 8.987.000	€ 9.013.000																							
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie 8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing																								
Achtergrondinformatie	Het voornemen om in 2020 met de gemeente Rotterdam overleg te voeren over haar uittreding.																								
Kleur stoplicht	Groen																								
Sturingsarrangement	Passief																								
Website	www.rom-d.nl																								

12.	Gemeente Papendrecht Slobbengors Beheer BV														
Vestigingsplaats	Papendrecht														
Rechtsvorm	Besloten vennootschap														
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die participeert als beherend vennootschap in een commanditaire vennootschap ter exploitatie van een fabriek en een kantoor gelegen op het terrein Slobbengors.														
Openbaar belang	Borging werkgelegenheid.														
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalinbreng van in totaal € 18.000.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder P.L. Paans.														
Deelnemende partijen	Papendrecht														
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2018</td><td>-/- € 4.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2018</td><td>31-12-2017</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 8.000</td><td>€ 12.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 13.000</td><td>€ 12.000</td></tr></table>			Jaarresultaat 2018	-/- € 4.000			31-12-2018	31-12-2017	Eigen vermogen	€ 8.000	€ 12.000	Vreemd vermogen	€ 13.000	€ 12.000
Jaarresultaat 2018	-/- € 4.000														
	31-12-2018	31-12-2017													
Eigen vermogen	€ 8.000	€ 12.000													
Vreemd vermogen	€ 13.000	€ 12.000													
Relatie met programma	0. Bestuur en ondersteuning 3. Economie														
Achtergrondinformatie	-														
Kleur stoplicht	Groen														
Sturingsarrangement	Passief														
Website	-														

13.	Recreatie en Cultuur holding BV														
Vestigingsplaats	Papendrecht														
Rechtsvorm	Besloten vennootschap														
Doel	Deelnemen in een besloten vennootschap die de exploitatie van Theater De Willem en de binnensportaccommodaties verzorgt.														
Openbaar belang	Borging voorzieningen op het gebied van sport en cultuur.														
Financieel belang	Gemeente Papendrecht is aandeelhouder van 100% van de aandelen. Het financiële risico omvat de kapitaalinbreng van in totaal € 450.000.														
Bestuurlijk belang	De gemeente wordt vertegenwoordigd door wethouder C. de Ruijter.														
Deelnemende partijen	Papendrecht														
Kerncijfers	<table><tr><td>Jaarresultaat 2019</td><td>€ 22.000</td><td></td></tr><tr><td></td><td>31-12-2019</td><td>31-12-2018</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 472.000</td><td>€ 585.000</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 1.146.000</td><td>€ 1.076.000</td></tr></table>			Jaarresultaat 2019	€ 22.000			31-12-2019	31-12-2018	Eigen vermogen	€ 472.000	€ 585.000	Vreemd vermogen	€ 1.146.000	€ 1.076.000
Jaarresultaat 2019	€ 22.000														
	31-12-2019	31-12-2018													
Eigen vermogen	€ 472.000	€ 585.000													
Vreemd vermogen	€ 1.146.000	€ 1.076.000													
Relatie met programma	5. Sport, Cultuur en recreatie														
Achtergrondinformatie	De holding exploiteert het theater en binnensportaccommodaties van Papendrecht. Met ingang van 2019 zijn op basis van de Wet Omzetbelasting diensten vrijgesteld die nauw samenhangen met de beoefening van sport of met lichamelijke opvoeding en die door instellingen worden verricht voor personen die aan sport of lichamelijke opvoeding doen. Medio 2020 heeft de belastingdienst ingestemd met het ingebrachte standpunt van het sportbedrijf, dat zij een winst beogende instelling is waardoor de genoemde vrijstelling buiten toepassing blijft.														
Kleur stoplicht	Oranje														
Sturingsarrangement	Maatwerk														
Website	www.sportpapendrecht.nl www.theaterdewillem.nl														

7. Bedrijfsvoering

Ontwikkeling organisatie en ontwikkeling HRM

In 2021 zal vooral voortgeborduurd worden op een professionele ondersteuning aan teamleiders gericht op de verdere uitvoering van het organisatieontwikkelingsproces. In het leiderschapstraject dat in 2020 start en een doorloop kent in 2021, gaat het met name om versterking van leiderschapskwaliteiten. Daarnaast vindt (collectief en op individueel niveau) praktische ondersteuning plaats door de P-adviseurs gericht op een juiste toepassing van het HRM-instrumentarium.

In 2021 zal gewerkt gaan worden met een nieuw HRM-systeem. Dit systeem zal naast de uitvoering van de personeels- en salarisadministratie, ook als managementinformatiebron dienen en biedt ondersteuning bij ziekteverzuim en werving en selectie.

Tijdens de coronacrisis is ervaring opgedaan met andere manieren van werken. Gekeken gaat worden of vanuit die ervaring bedrijfsvoeringsprocessen efficiënter ingericht kunnen worden. De mogelijkheden van thuiswerken kunnen verruimd en beter ondersteund worden, zeker waar er een werkgeversbelang aanwezig is of een algemeen belang wordt gediend.

Door de coronacrisis is het opleidingsplan 2020 maar beperkt uitgevoerd. Gekeken wordt welke consequenties dit heeft voor de organisatie en welke alternatieve ontwikkelings- en opleidingsmogelijkheden er zijn naast de meer traditionele opleidingsvormen.

Personeel

Medewerkers moeten steeds meer de samenwerking zoeken met de samenleving, maatschappelijke organisaties en het bedrijfsleven. Daarnaast verlangen inwoners ook kwaliteit van beleid en dienstverlening. Dit alles vraagt van medewerkers een andere inzetbaarheid, andere competenties en een andere manier van werken.

Als werkgever willen we een spiegel zijn van wat van een participatiemaatschappij wordt verwacht. Dit betekent dat ook in het HRM-beleid flexibiliteit, verantwoordelijkheid, ruimte maar ook respect en integer handelen belangrijke waarden zijn. Dit moet blijvend leiden tot zelfstandige, goed gekwalificeerde en tevreden medewerkers die flexibel en duurzaam inzetbaar zijn.

Het (regionale) contract met de huidige arbodienst, ARBO-unie Nederland, kent een verlengingsmoment op 1 april. Einddatum van het vierjarige contract is 1 april 2022. Naast een besluit over verlenging van het contract vraagt dit ook een start van een nieuw aanbestedingstraject met een marktverkenning. Momenten die benut kunnen worden voor verbeteringen in de dienstverlening.

Cao en wetgeving

De huidige cao kent een looptijd tot eind 2020. De voorbereidingen op een nieuwe cao zijn inmiddels gestart. In de nieuwe cao worden afspraken vastgelegd over een vitaliteitsbeleid en een harmonisatie van verlof.

De organisatie kan niet zonder inhuur van specifieke deskundigheid en extra capaciteit om alle taken op het gewenste moment uit te voeren. Om toekomstbestendig te zijn maar ook vanuit een goede uitvoering van de nieuwe wetgeving is wel een passend evenwicht van de capaciteitsinzet van eigen medewerkers en externe inhuur van belang.

Ondersteuning vindt plaats via een brokerdienstverlening op basis van een raamovereenkomst, die ook waarborgen biedt voor het voldoen aan wettelijke verplichtingen ten aanzien van externe inhuur. De laatste jaren is er veel nieuwe wetgeving vastgesteld om flexibele arbeid goed te regelen (fiscaal, arbeidsrechtelijk, aanbestedingsregels). Het huidige contract eindigt op 1 januari 2021. Het aanbestedingstraject moet leiden tot een nieuw contract dat naast de garantie op het tijdig kunnen aanleveren van goede kandidaten, voorziet op een juiste uitvoering van die wetgeving en ruimte biedt om tijdig te kunnen inspelen op ontwikkelingen in deze dynamische markt.

Regionale aanpak: Goed werkgeverschap

Vanuit 'Goed werkgeverschap' is regionaal een aantal thema's benoemd, die ook in 2021 verder uitgewerkt gaan worden:

- Duurzame inzetbaarheid (nader uitgewerkt)
- Talentmanagement en Branding
- Belonen en waarderen en functiegebouw
- Mobiliteit/Faciliteren uitwisseling personeel
- Terugdringen ziekteverzuim

Duurzame inzetbaarheid

Regionaal maar ook vanuit de nieuwe cao blijft duurzame inzetbaarheid een speerpunt. Omdat de uitvoering vooral een lokale aangelegenheid is, wordt dit nader toegelicht.

Belangrijk onderdeel van lokale uitvoering is dat goed inzicht is in de (toekomstige) behoefte aan capaciteit en kwaliteit afgezet tegen talenten van medewerkers. Met de teamleiders zal via strategische personeelsplanning dat inzicht geconcretiseerd worden. Beoogd wordt dat medewerkers voldoende in staat zijn hun werkzaamheden af te stemmen en aan te passen op de ontwikkelingen binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast en in lijn daarmee zal er ruimte moeten zijn voor het tegemoetkomen aan wensen op het gebied van (loopbaan)ontwikkeling en moet er sprake zijn van een goede balans tussen werk, privé en zorg. Het is aan de medewerker zelf om de regie te nemen met een faciliterende rol voor de werkgever. Het vitaliteitsbeleid dat onderdeel uit gaat maken van de nieuwe cao 2021 speelt daarbij een grote rol.

Juridische kwaliteitszorg

De Wet digitale overheid wordt naar verwachting medio 2020 gepubliceerd in het Staatsblad, en zal aansluitend gefaseerd in werking treden. Deze wet richt zich op het verbeteren van de digitale overheid door standaarden voor elektronisch verkeer verplicht te stellen. Ook biedt deze wet regels aan over informatieveiligheid en over de toegang van burgers en bedrijven tot online dienstverlening bij de (semi)overheid.

De Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wet MEBV) treedt op 1-1-2021 in werking, op grond waarvan de inwoners alle formele verzoeken aan de overheid digitaal kunnen indienen. De Wet elektronische publicaties (Wet EP) treedt ook op 1-1-2021 in werking en bevat een uitbreiding van de verplicht digitaal bekend te maken besluitvorming. Dit houdt in dat in aanvulling op de huidige situatie, beleidsregels volledig digitaal gepubliceerd moeten worden.

Verder blijft de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) (waaronder de informatieveiligheid) onverminderd grote aandacht vragen. Nadruk ligt in 2021 op voorlichting, ondersteuning en advisering van teamleiders bij uitvoering van risicoanalyses (BRA en eventueel DPIA), maatregelen en verwerkersovereenkomsten.

De toekomst van de regionale samenwerking in de Drechtsteden vraagt qua regelgeving ook de nodige aandacht van het taakveld.

De accounthoudersrol van diverse disciplines richting het SCD, waaronder het Juridisch kenniscentrum, wordt structureel ingericht met als doel betere kennisdeling en daardoor verbeterde dienstverlening.

Mandaatbesluit

In wettelijke regelingen zijn bevoegdheden toegekend aan de raad, het college en de burgemeester. In het mandaatregister zijn de gemandateerde bevoegdheden aan bepaalde functionarissen toegekend. In 2021 staat herziening van het mandaatbesluit op de planning. Het uitgangspunt van het Algemeen Mandaatbesluit is dat bevoegdheden op een verantwoorde manier laag in de organisatie worden belegd. Dit komt een efficiënte bedrijfsvoering ten goede en motiveert betrokkenen verantwoordelijkheid te nemen.

Maatregelen

1a.	Uitvoeren van de wet MEBV en de wet EP, waarbij het taakveld voorlichters/ adviseursrol heeft	
1b.	Voorlichten en adviseren proceseigenaren met betrekking tot verantwoordelijkheid uitvoering risicoanalyses (BRA's en DPIA's) en sluiten verwerkersovereenkomsten	
1c.	Actualiseren Mandaatbesluit	
1d.	Adviseren inzake gemeenschappelijke regelingen	

Bezwaarschriften, klachten en Wob/Woo

De afgelopen jaren is de inzet van mediationvaardigheden bij afhandeling van bezwaarschriften en klachten gemeengoed geworden. Toch blijft altijd een deel over dat op formele wijze wordt afgedaan, dat zien we vooral bij het toenemende aantal burenkwesties. Het aantal verzoeken op grond van Wet openbaarheid van bestuur is de afgelopen periode sterk verminderd. De verwachting is dat in 2021 de Wet open overheid (Woo) van kracht wordt, die de Wet openbaarheid van bestuur vervangt (Wob). Deze nieuwe wet heeft tot doel om overheden transparanter te maken. De wet stelt regels op over toegankelijkheid en moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar, uitwisselbaar, eenvoudig te ontsluiten en goed te archiveren is. De kern van de wet is dat overheidsorganisaties verplicht zijn om meer categorieën documenten actief openbaar te maken. Daarbij gaat het in ieder geval om informatie over het beleid, inclusief de voorbereiding, uitvoering, naleving, handhaving en evaluatie. De implementatie van deze wet zal de nodige tijd vergen.

Verder wordt gewerkt aan de voorbereiding van het oprichten van een regionale commissie bezwaarschriften. Papendrecht krijgt jaarlijks een gering aantal bezwaarschriften binnen. Een regionale commissie kan leiden tot meer uniformiteit in de advisering. Ook kan vaker vergaderd worden waardoor de commissieleden meer kennis en ervaring opdoen. Wordt de commissie minder kwetsbaar door meer leden en worden de behandeltermijnen korter (vaker en efficiënter vergaderingen ingepland). Hierbij leidt een volle agenda tot minder kosten voor de deelnemende gemeenten, omdat de leden per sessie een vergoeding krijgen en niet per zaak.

Maatregelen

2a.	Implementatie Woo (regionaal?)	
2b.	Regelgeving opstellen met betrekking tot regionale commissie bezwaarschriften en oprichting begeleiden.	

Integriteit

De gemeente is wettelijk verplicht tot het voeren van een integriteitbeleid. Reeds in 2015 is een totaalpakket aan regionale integriteitregelingen vastgesteld. Hiermee is een basis gelegd voor het voeren van een gemeenschappelijk integriteitbeleid binnen de organisaties in het netwerk op grond van gedeelde normen en waarden. Gemeente Papendrecht voert integriteitbeleid met aandacht voor zowel de ambtelijke organisatie als politieke organen. Voor 2021 staat het onderhouden van het moreel beraad op de agenda, daarmee wordt meer bewustwording gecreëerd van mogelijke dilemma's en wordt moresprudentie gemaakt: het duiden van grijs naar zwart of wit: 'zo doen we dat hier'. In verband met de organisatieontwikkeling en een groot aantal nieuwe teamleiders staat voor 2021 een integriteitprogramma (met onder meer de training morele oordeelsvorming en een risicoanalyse kwetsbare posities) op het programma.

Maatregelen

3a.	Geven van Training Morele Oordeelsvorming aan teamleiders en nieuwe medewerkers	
3b.	Risicoanalyse organisatie teamleiders	
3c.	Moreel beraad medewerkers agenderen	

Vertrouwenspersoon

De gemeente Papendrecht heeft twee (gecertificeerde)vertrouwenspersonen ongewenste omgangsvormen en integriteit. In navolging van het regionale integriteitbeleid wordt hier ook ingezet op regionale samenwerking. De vertrouwenspersonen hebben zitting in een intervisiegroep in de regio en kunnen elkaar in bijzondere gevallen ook vervangen. Medewerkers die grensoverschrijdend gedrag ervaren, kunnen deze vertrouwenspersonen op vertrouwelijke basis benaderen voor een luisterend oor, advies en bijstand. De vertrouwenspersoon is er in de eerste plaats voor opvang en begeleiding van medewerkers die ongewenst gedrag (hebben) ervaren. Daarnaast zijn zij binnen de organisatie

ook van betekenis voor de voorlichting over grensoverschrijdend gedrag en voor gevraagd en ongevraagd advies aan het management over het stellen en handhaven van gedragsnormen. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht en een intern verschoningsrecht. Hij is alleen verantwoording schuldig aan het hoogste gezag van de organisatie en legt geen inhoudelijke verantwoording af aangaande individuele gevallen.

Informatiemanagement en ICT

Informatieveiligheid

Informatiebeveiliging omvat niet alleen techniek, maar ook mens en organisatie. Het gaat om de beschikbaarheid, integriteit en betrouwbaarheid van gegevens of dit nu digitaal of analoog is. Het gaat om de waarde van kennis.

Het belang van (cyber)secure gedrag is actueler dan ooit. Door COVID-19 is een groot deel van Nederland van de ene op de andere dag anders gaan werken, veel vanuit huis, waar ook anderen verblijven. Cybercriminelen laten zich niet weerhouden en zitten niet stil.

Bij samenwerken met derden (in participatietrajecten), het mandateren of delegeren van taken is bewustzijn hoe om te gaan met de informatiestromen en eigendom van gegevens noodzakelijk.

Als gemeente zijn we verantwoordelijk voor een betrouwbare, integere en veilige informatievoorziening. Zorgvuldig omgaan met de gegevens van inwoners en organisaties is ook in wetgeving vastgelegd. Het is van belang dat in de organisatie een open en veilige cultuur aanwezig is zodat een ieder risico's proactief kan melden bij de juiste personen en adequaat kan worden gereageerd op dreigende risico's.

Vanaf 1 januari 2020 is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) van kracht. De BIO is een gezamenlijk normenkader voor informatiebeveiliging binnen de gehele overheid, gebaseerd op de internationaal erkende en actuele ISO-normatiek.

Het in 2020 aangenomen regionaal strategisch informatiebeveiligingsbeleid wordt geëvalueerd en verder aangevuld met tactisch en operationeel beleid. De nadruk wordt gelegd op de volgende 10 onderdelen:

1. Risicomanagement
2. Kennis & Bewustzijn
3. Compliance management
4. Klantbeleving
5. Innovatiemanagement
6. Leveranciers en contractmanagement
7. Informatiemanagement
8. Incidenten / Crisis management
9. Advisering
10. Security Governance

Informatiebeveiliging is niet een eenmalig iets maar een proces waarbij steeds de Plan-Do-Check-Act cyclus wordt doorlopen. Voor het verantwoordingsjaar 2021 wordt gebruik gemaakt van een nieuwe landelijke tooling voor ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). De huidige landelijke tooling kent te weinig flexibiliteit voor de inrichting van de interne verantwoording en het risicomanagement.

De zelfevaluatie 2021 dient voor 31 december 2021 te zijn afgerond. De verticale en horizontale verantwoording 2020 zullen conform de planning respectievelijk voor 1 mei 2021 en voor 15 juli 2021 worden aangeboden.

Maatregelen

1a.	Verantwoording informatiebeveiliging 2020	
1b.	Risicoanalyses maken van de (nieuwe) processen en systemen	
1c.	Implementeren en evalueren van de verplichte BIO-normen	
1d.	Bewustzijn creëren	
1e.	Risk appetite vastleggen	

ICT

De gemeente Papendrecht streeft voor 2021 naar de uitvoering van een sterke positionering van het strategisch informatiebeleid. Rode draad hierbij vormt de langetermijnvisie (4 jaarschijven) die tot uitdrukking komt in de update van het vigerende informatiebeleidsplan in 2020. Dit informatiebeleidsplan bevat tevens een tijdspad voor de informatievoorzieningsthema's die komende jaren belangrijk worden gevonden. Voor de prioritering wordt hierbij zo veel mogelijk de aansluiting gezocht met de zes benoemde pijlers uit het coalitie actieprogramma, wetgeving en de wensen en eisen die door de portefeuillehouder ICT, management en teamleiders worden geuit.

De aansluiting van het informatievoorzieningsjaarplan van Papendrecht met de regio wordt bewerkstelligd door het samenvoegen van alle jaarplannen tot een regionaal jaarplan.

Op het gebied van de geo-informatievoorziening staat het jaar 2021 enerzijds in het teken van wettelijke verplichtingen voor de geo-basisregistraties, anderzijds in het verder benutten van de Geo-informatie. De geo-informatievoorziening wordt hierbij ingezet om analyses te kunnen uitvoeren, dashboards te publiceren en de eerste toepassingen in 3D. Daarnaast wordt in 2021 een voorstel met de geo-visie voor de komende jaren uitgewerkt.

Het jaar 2021 staat daarnaast in het teken van de voorbereidingen op de uitgestelde Omgevingswet die per 1 januari 2022 in gaat. Om volledig klaar te zijn voor deze wet wordt het jaar 2021 benut om ervaring op te kunnen doen met de nieuwe wetgeving. Dit doen we met ondersteuning van nieuwe software en door deze aan te sluiten op het Digitale Stelsel Omgevingswet.

Voor de uitrol van meer digitale producten en diensten zijn we afhankelijk van de ontwikkelwerkzaamheden van de leverancier Centric. Wij streven ernaar om de diensten die digitaal beschikbaar worden gemaakt ook zo snel mogelijk voor Papendrecht in te zetten.

De uitbraak van het coronavirus heeft het nieuwe werken in een stroomversnelling gebracht. In 2021 zal het hybride werken in het tijdperk ná Corona verder worden geconcretiseerd en gefaciliteerd.

Ook de inspanningen om bewustzijn rond het thema informatieveiligheid onder de aandacht te brengen zullen worden gecontinueerd. Hierbij wordt gestreefd naar een kanteling van bewustzijn naar daadwerkelijk bewust handelen van medewerkers. Informatieveiligheid moet worden geborgd in de processen, ook in de samenwerking met onze partners.

De afgelopen jaren heeft de gemeente stappen gezet in het intensiveren van de samenwerking en kennisuitwisseling tussen ICT, informatiemanagement, informatieveiligheid, geo en ruimtelijke ontwikkeling. Deze samenwerking en kennisuitwisseling zullen in 2021 structureel worden voortgezet om informatievoorzieningsthema's vroegtijdig te signaleren en op te kunnen pakken.

Inkoop- en aanbestedingsbeleid

Inkoop en aanbesteding zijn onderwerpen die in Papendrecht bestuurlijke aandacht krijgen. De kern daarbij is dat lokale ondernemers een eerlijke kans moeten krijgen om opdrachten te verwerven. In het coalitieakkoord is daar het volgende over opgenomen:

"Ook onderzoeken we hoe we lokale ondernemers bij inkoop en aanbestedingen voorrang kunnen geven. Dat geldt zeker voor die ondernemers die maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaam investeren."

Eerder dit jaar is een nieuw inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld door de gemeente Papendrecht. De daarin opgenomen inkoopdoelen zijn voor alle Drechtstedengemeenten gelijk. Uiteraard is daarbij aandacht besteed aan de rol van lokale ondernemers bij inkoop en aanbesteding. Lokale ondernemers kunnen worden gezien als behorend tot de Drechtsteden en tot Papendrecht. Elke gemeente bepaalt zelf het ambitieniveau per doel en hoe ze dat wil bereiken. Papendrecht heeft voor de volgende vijf inkoopdoelen een ambitieniveau bepaald:

1. Versterken lokale economie
2. Bevorderen sociaal klimaat
3. Bijdragen aan duurzaamheidsambities
4. Verbeteren bereikbaarheid en verminderen overlast
5. Zekerstellen continuïteit van bedrijfsvoering

Genoemde percentages worden afgeleid van het NBI (Netto Beïnvloedbaar Inkoopvolume).

1. Versterken lokale economie

Gekozen wordt om voor het inkoopdoel versterken lokale economie het ambitieniveau te bepalen op 10 -15%. De ambitie is om de lokale economie nog verder te versterken door aanbestedingen lokaal te gunnen. Tegelijk wordt erkend dat er al veel gebeurt en dat het percentage onder invloed van de aard van opdrachten elk jaar kan wisselen.

Voor de gemeente is een 0-meting uitgevoerd in 2019. De gemeente heeft 52% uitgegeven binnen de grenzen van de 7 Drechtsteden, waarvan 5% binnen Papendrecht. Vooral voor het Midden en kleinbedrijf (MKB) zijn lokale opdrachten gewenst. Voor het komende jaar wordt ingezet op bewustwording in de interne organisatie dat het juist bij kleine opdrachten goed is om te kijken wat er lokaal uitgevoerd kan worden. De doelstelling is ambitieus, maar geheel passend bij de geest en de letter van het coalitieakkoord.

2. Bevorderen sociaal klimaat

Voor 2021 wordt geprobeerd minimaal uit te komen op de streefwaarden van 2020

3. Bijdragen aan duurzaamheidsambities

Gekozen wordt om voor het inkoopdoel bijdragen aan duurzaamheidsambities het ambitieniveau te bepalen op 15-25%. De organisatie wil in 2030 CO2-neutraal zijn. De monitoring op het gebied van inkoop moet echter nog verder worden ontwikkeld. Daarnaast is de markt nog niet altijd klaar om haar diensten of producten geheel duurzaam aan te leveren.

Het percentage was over 2019 15%. We zetten uiteraard in op het verder verduurzamen van de inkoop. Wel blijkt de markt nog niet altijd klaar om in de verduurzamingsslag mee te kunnen. Daarom komt er de komende tijd vooral aandacht hoe je toch zo duurzaam mogelijk kunt inkopen. Er komt een specifieke handreiking duurzaam inkopen voor de organisatie. De duurzaamheidsdoelstelling is passend bij de ambitie in het coalitieakkoord.

4. Verbeteren bereikbaarheid en verminderen overlast

Voor 2021 wordt geprobeerd minimaal uit te komen op de streefwaarden van 2020

5. Zekerstellen continuïteit van bedrijfsvoering

Voor 2021 wordt geprobeerd minimaal uit te komen op de streefwaarden van 2020

FINANCIËLE BEGROTING 2021

Inhoud

FINANCIËLE BEGROTING 2021	124
Inleiding op de financiële begroting.....	126
Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting.....	127
Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves	130
Specificatie Overhead.....	132
Opgenomen stelposten met toelichting.....	132
Stand en verloop van de reserves.....	134
Financiële positie.....	135
Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves.....	138
Structureel begrotingsresultaat.....	138
Stand en verloop van de voorzieningen.....	139
Leningenportefeuille.....	139
Investeringsprogramma 2021-2024.....	140
Geprognosticeerde balans.....	142
EMU-saldo.....	143
Indicatoren en streefwaarden.....	144
Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld.....	148
Bijlage gepresenteerde ombuigingsmaatregelen Kaderbrief 2021-2025.....	152

Inleiding op de financiële begroting

De Programmabegroting 2021-2024 is opgesteld conform het nieuwe Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Om in 2021 weer in aanmerking te komen voor Provinciaal repressief toezicht (toezicht achteraf) gelden de volgende criteria:

- De begroting, inclusief nieuw beleid, dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. Hieraan wordt voldaan als ieder jaar de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de ramingen realistisch zijn. Indien het begrotingsjaar 2021 niet structureel en reëel in evenwicht is, dient aannemelijk te zijn dat dit evenwicht in de begroting in de eerstvolgende jaren (uiterlijk in 2024) tot stand zal worden gebracht.
- De vastgestelde jaarrekening en de begroting tijdig, respectievelijk vóór 15 juli en 15 november, ingediend te zijn bij de provincie Zuid-Holland.

Algemeen

In de begroting 2021 zijn de uitgangspunten van de kaderbrief 2021 verwerkt. Dit is inclusief de voorgenomen ombuigingsvoorstellen, loon – en prijsstijgingen en actualisatie van de verbonden partijen. Bij de berekening van de uitkering vanuit het gemeentefonds is uitgegaan van de stand van de meicirculaire 2020. Voor loon- en prijsstijgingen is gerekend met een inflatiepercentage van 1,7 en is de laatste cao in de cijfers verwerkt.

Begrotingsresultaat

Voor 2021 wordt een positief resultaat verwacht van € 579.000 wat omslaat in tekorten in de jaren 2022-2024, oplopend van € 1.709.000 in 2022 tot € 4.532.000 in 2024. Deze saldi zijn inclusief de bij de Kaderbrief voorgestelde ombuigingen.

Omschrijving	2021	2022	2023	2024
Stand primaire begroting 2020	-690.000	-3.070.000	-3.675.000	-3.850.000
<u>Financiële ontwikkelingen</u>				
Kaderbrief 2021-2025	-1.220.000	-1.150.000	-2.180.000	-3.005.000
Overige ontwikkelingen	429.000	392.000	431.000	64.000
Ombuigingen 2021-2024	2.060.000	2.119.000	2.290.000	2.259.000
Saldo begroting	579.000	-1.709.000	-3.134.000	-4.532.000
Incidentele baten	1.766.000	1.577.000	535.000	427.000
Incidentele lasten	1.896.000	1.317.000	255.000	205.000
Structureel begrotingsresultaat	709.000	-1.969.000	-3.414.000	-4.754.000

Het structureel begrotingsresultaat is het resultaat dat door de Provincie wordt gehanteerd voor bepaling van het toezichtregime 2021.

Naar een sluitende meerjarenbegroting 2022 - 2024

Het begrotingsjaar 2021 is sluitend. Ombuigen van het meerjarig tekort vraagt moeilijke keuzes. Deze bezuinigingsopgave kan de gemeente niet met alleen aanpassing van lokaal beleid opvangen. Samen met andere gemeenten en verbonden partijen, moeten keuzes worden gemaakt.

U bent meerdere keren geïnformeerd over het bestuurlijk proces ombuigingen. Zowel tijdens de behandeling van de Kaderbrief 2021 als in raadsinformatiebrieven is daar aandacht aan besteed. Het is goed om de aanleiding en achtergrond van die ombuigingsmogelijkheden te delen. Het college heeft de afgelopen maanden, zowel ingegeven door de ombuigingen als de coronamaatregelen, een koers uitgezet voor de richting van Papendrecht voor de komende jaren. Deze koers, waarin een aantal bouwstenen voor de toekomst van Papendrecht is verwoord, is met u gedeeld. In oktober 2020 doet het college een voorstel voor de uit te werken ombuigingsmogelijkheden. De uiteindelijke resultaten zullen hun beslag moeten krijgen in de Kaderbrief 2022.

Belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de lopende begroting

In onderstaand overzicht zijn de wijzigingen na de Kaderbrief opgenomen.

	2021	2022	2023	2024
Saldo meerjarenbegroting 2020	-690.000	-3.070.000	-3.675.000	-3.850.000
Bijstelling Kaderbrief 2021	-1.220.000	-1.150.000	-2.180.000	-3.005.000
Stand na Kaderbrief	-1.910.000	-4.220.000	-5.855.000	-6.855.000
Mutaties na kaderbrief				
Verbonden partijen	-131.000	-99.000	-86.000	-81.000
Voorziening wethouderspensioenen	112.000	112.000	112.000	112.000
Aanpassing budgetten	47.000	-45.000	-85.000	-45.000
Mutaties reserves	3.000	27.000	-41.000	-98.000
Onderhoud wegen	-	-	200.000	-
Kapitaallasten	46.000	178.000	90.000	-33.000
Resultaat urentoerekening	234.000	191.000	133.000	235.000
Overige aanpassingen	118.000	28.000	108.000	-26.000
Totaal wijzigingen na Kaderbrief	429.000	392.000	431.000	64.000
Stand resultaat na wijzigingen	-1.481.000	-3.828.000	-5.424.000	-6.791.000
Ombuigingen	2.060.000	2.119.000	2.290.000	2.259.000
Stand resultaat na ombuigingen	579.000	-1.709.000	-3.134.000	-4.532.000

Toelichting

Algemeen

Van de begroting 2020 zijn de jaarschijven 2021-2023 overgebracht naar begrotingsjaar 2021 en aangevuld met de cijfers uit de Kaderbrief 2021. Ook is een jaarschijf 2024 toegevoegd.

Bij de Kaderbrief zijn nieuwe ontwikkelingen in beeld gebracht, aangevuld met de financiële gevolgen van actualisaties als bijstelling van het investeringsprogramma (kapitaallasten), urentoerekening (naar taakvelden, kredieten en Grondexploitatie), onderhoudsbudgetten, bijdragen verbonden partijen en het opnemen van stelposten voor loon-en prijsstijgingen.

Na de Kaderbrief hebben zich nog mutaties voorgedaan. De financiële consequenties hiervan zijn opgenomen in de begrotingscijfers (zie mutaties na Kaderbrief).

In de Kaderbrief 2021 zijn de volgende posten opgenomen.

Financiële ontwikkeling	2021	2022	2023	2024
Ondermijning	-60.000	-	-	-
Grid-accounts raadsleden	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000
Concept begroting 2021 VR ZHZ	-10.000	-25.000	-35.000	-35.000
Concept begroting 2021 GRD (excl. SDD)	-140.000	-200.000	-290.000	-300.000
Degeneratiekosten openbare ruimte	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Transformatie uitvoeringsagenda Jeugdhulp	-170.000	-100.000	-50.000	-
Inzet reserve rijksstromen taakmutaties	170.000	100.000	50.000	-
Transformatie Beschermd wonen (o.a. GGZ)	-110.000	-5.000	-5.000	-5.000
Voordeel Beschermd wonen	110.000	P.M.	P.M.	P.M.
Lokaal minimeleidend	-	-15.000	-15.000	-15.000
Concept begroting 2021 DG&J	-30.000	-40.000	-50.000	-60.000
Concept begroting 2021 Soj	220.000	-130.000	-150.000	-120.000
Stelpost 'Uitkomst onderzoek jeugdzorg'	-	550.000	550.000	550.000
Concept begroting 2021 SDD	-130.000	-480.000	-820.000	-1.230.000
Correctie nog in te vullen taakstelling SDD	-75.000	-75.000	-75.000	-75.000
Concept begroting 2021 Drechtwerk	60.000	60.000	40.000	-10.000
Kosten- en volumeontwikkeling sociaal domein	-780.000	-1.070.000	-1.100.000	-1.190.000
Huisvesting Primair onderwijs	-	P.M.	P.M.	P.M.
Huisvesting Voortgezet onderwijs	-	-	-	-
Kostenontwikkeling leerlingenvervoer	-20.000	-20.000	-20.000	-20.000
Inzet stelpost inflatie ter dekking leerlingenvervoer	20.000	20.000	20.000	20.000
Verhuiskosten definitieve locatie bibliotheek	-45.000	-	-	-
Belastingen gemeentelijk vastgoed	-50.000	-50.000	-50.000	-50.000
Concept begroting 2021 ODZHZ	-	-	-	-
Nieuwe taken wetgeving BGT	-35.000	-35.000	-35.000	-35.000
Rente grondexploitatie MPG 2020	-90.000	215.000	-20.000	-
Winstwaarschuwing Stedin	-175.000	-175.000	P.M.	P.M.
Inflatiecorrectie OZB	10.000	20.000	30.000	130.000
Hogere opbrengst toeristenbelasting	-	-	-	-
Verzekeringspremies	-100.000	-100.000	-100.000	-100.000
Stelpost prijsontwikkeling	-	-	-	-
Stelpost loonontwikkeling	-70.000	-70.000	-90.000	-60.000
Meicirculaire Gemeentefonds	340.000	600.000	170.000	-250.000
Herverdeeleffect gemeentefonds	-	P.M.	P.M.	P.M.
Kapitaallasten investeringsprogramma	-	-65.000	-75.000	-90.000
Totaal	-1.220.000	-1.150.000	-2.180.000	-3.005.000

Voor de toelichting op bovenstaande posten wordt verwezen naar de opgenomen teksten in de Kaderbrief 2021.

Toelichting mutaties na Kaderbrief

Verbonden partijen

Gekozen is de bijdragen zoveel mogelijk aan te laten sluiten met de laatst vastgestelde rapportages van de verbonden partijen. Hierin zijn opgenomen een hogere bijdrage in de apparaatskosten van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD), een extra geraamde bijdrage aan de Serviceorganisatie jeugd (2021), lagere lasten voor Drechtwerk en een teruggave Beschermd wonen (2021).

Voorziening pensioenen wethouders

Jaarlijks wordt een bedrag gestort in de voorziening pensioenen wethouders. Deze voorziening wordt op basis van de actuariële berekening van Stichting Derdengelden Visma jaarlijks op het juiste niveau gebracht. Deze storting (of vrijval) is niet te ramen en afhankelijk van de hanteerde rekenrente en/of mutaties als gevolg van overdrachten, overlijden e.d. Jaarlijks wordt de correcte storting achteraf vastgesteld. Er is nu gekozen om de storting te baseren op de afdracht van voorgaande jaren.

Aanpassing budgetten

Bij de controle op juistheid en volledigheid van de budgetten is van een aantal budgetten gebleken dat deze niet of niet juist in de administratie waren opgenomen. Deze zijn hersteld en betreffen o.a. vrijval van budget VO en een niet geraamde post voor kosten voor (extra) Waterschap verkiezingen in 2023 en correcties op opbrengsten deelnemingen, die dubbel bleken opgenomen.

Reserves stedelijke vernieuwing en omgevingsvergunningen

De reserve stedelijke vernieuwing wordt afgebouwd en is gerelateerd aan kosten in de exploitatie voor subsidie beeldbepalende panden. Door lagere onttrekkingen de afgelopen jaren lopen onttrekkingen langer door.

Voor omgevingsvergunningen is een egalisatiereserve ingesteld om jaarlijkse, grote fluctuaties in opbrengsten op te vangen en werd de opbrengst "gefixeerd" op een jaarlijks gelijk bedrag. Nu de omgevingswet in 2022 in werking treedt, is de verwachting dat de legesopbrengsten af zullen nemen. Naar aanleiding hiervan wordt voorgesteld ook de aanvullende bijdrage uit de reserve langzaam af te bouwen.

Onderhoud wegen

In de exploitatie was voor 2023 rekening gehouden met een (extra) onderhoudspost voor de Veerdam voor aanpassing van het wegdek na het vervangen van de (kastanje)bomen. Dit wordt nu echter voorzien voor 2025, waardoor dit bedrag wordt doorgeschoven en vrijvalt in 2023.

Kapitaallasten

Kapitaallasten bestaan uit rente en afschrijvingen van de activa. Door mutaties hierin als gevolg van nieuwe investeringen (Kaderbrief) en fasering in uitvoering fluctueren deze lasten.

Resultaat urenrekening

(Directe) Loonkosten worden zo veel als mogelijk toegerekend aan taakvelden. Ook is het toegestaan uren toe te rekenen aan kredieten (investeringen, projecten) en grondexploitaties. Eén en ander conform de voorschriften in de notitie Overhead van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Loonkosten die niet kunnen of mogen worden toegerekend vallen onder taakveld Overhead. Voor de komende jaren kunnen meer uren toegerekend worden, wat een positief effect heeft op de exploitatie.

Ombuigingen

De bij de Kaderbrief 2021 voorgestelde ombuigingen zijn in afwachting van definitieve besluitvorming integraal verwerkt in de cijfers. Het overzicht is per maatregel als bijlage opgenomen.

Meerjarig overzicht van baten en lasten per programma en mutaties van reserves

Het Rijk heeft voor de verdeling van het gemeentefonds en het volgen van deze verdeling standaard informatie van gemeenten nodig. Hiervoor zijn o.a. de programma's ingedeeld in taakvelden.

Bedragen x €1.000	Realisatie 2019			Begroting 2020			Begroting 2021		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma									
Bestuur en ondersteuning	5.075	1.174	-3.901	2.899	314	-2.585	3.386	344	-3.042
Veiligheid	2.446	214	-2.232	2.777	164	-2.613	2.596	134	-2.462
Verkeer, vervoer en waterstaat	4.768	747	-4.021	4.931	736	-4.195	5.589	728	-4.861
Economie	2.211	2.272	61	2.867	2.574	-293	1.511	1.335	-176
Onderwijs	2.341	264	-2.077	2.727	600	-2.127	2.919	691	-2.228
Sport, cultuur en recreatie	7.819	1.038	-6.781	7.583	932	-6.651	7.650	966	-6.684
Sociaal domein	31.493	8.884	-22.609	32.141	8.661	-23.480	33.210	8.548	-24.662
Volksgezondheid en milieu	7.563	7.215	-348	8.487	7.889	-598	8.334	8.277	-57
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	10.599	10.460	-139	20.034	18.708	-1.326	14.343	13.019	-1.324
Subtotaal Programma's	74.315	32.268	-42.047	84.446	40.578	-43.868	79.538	34.042	-45.496
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	285	6.869	6.584	215	7.012	6.797	248	7.184	6.936
Algemene uitkeringen	-	45.492	45.492	-	46.988	46.988	-	48.810	48.810
Overige baten en lasten	23	1	-22	95	18	-77	1.441	278	-1.163
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	308	52.362	52.054	310	54.018	53.708	1.689	56.272	54.583
Treasury	-528	1.087	1.615	-640	994	1.634	-1.180	251	1.431
Overhead	10.455	422	-10.033	11.984	405	-11.579	11.326	387	-10.939
Vennootschapsbelasting (Vpb)	1	-	-1	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	-	-	-	100	-	-100	100	-	-100
Totaal baten en lasten exclusief mutatie reserves	84.551	86.139	1.588	96.200	95.995	-205	91.473	90.952	-521
Toevoeging of onttrekking reserves									
Bestuur en ondersteuning	1.835	1.477	-358	-	1.027	1.027	-	783	783
Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie	45	128	83	-	128	128	-	128	128
Sociaal domein	-	109	109	-	112	112	-	201	201
Volksgezondheid en milieu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	125	162	37	195	25	-170	40	27	-13
Subtotaal mutaties reserves	2.005	1.876	-129	195	1.292	1.097	40	1.139	1.099
Totale baten en lasten	86.556	88.015	1.459	96.395	97.287	892	91.513	92.091	578
Resultaat		Overschot	1.459		Overschot	892		Overschot	578

Bedragen x €1.000									
Programma	Begroting 2022			Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Bestuur en ondersteuning	3.467	349	-3.118	3.421	319	-3.102	3.392	319	-3.073
Veiligheid	2.614	-	-2.614	2.741	-	-2.741	2.734	-	-2.734
Verkeer, vervoer en waterstaat	5.787	727	-5.060	5.930	727	-5.203	6.069	727	-5.342
Economie	1.506	1.321	-185	1.501	1.302	-199	1.496	1.283	-213
Onderwijs	2.876	756	-2.120	2.166	56	-2.110	2.179	56	-2.123
Sport, cultuur en recreatie	7.733	984	-6.749	7.696	984	-6.712	7.706	984	-6.722
Sociaal domein	33.104	8.438	-24.666	33.371	8.438	-24.933	33.638	8.438	-25.200
Volksgezondheid en milieu	8.434	8.362	-72	8.551	8.445	-106	8.646	8.486	-160
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	5.137	3.446	-1.691	4.172	2.458	-1.714	3.483	1.769	-1.714
Subtotaal Programma's	70.658	24.383	-46.275	69.549	22.729	-46.820	69.343	22.062	-47.281
Algemene dekkingsmiddelen									
Lokale heffingen	248	6.199	5.951	248	6.214	5.966	248	6.304	6.056
Algemene uitkeringen	-	49.608	49.608	-	50.431	50.431	-	51.199	51.199
Overige baten en lasten	2.778	668	-2.110	3.950	768	-3.182	5.476	868	-4.608
Subtotaal Algemene dekkingsmiddelen	3.026	56.475	53.449	4.198	57.413	53.215	5.724	58.371	52.647
Treasury	-1.206	251	1.457	-1.071	426	1.497	-1.102	426	1.528
Overhead	11.491	307	-11.184	11.835	307	-11.528	12.128	307	-11.821
Vennootschapsbelasting (Vpb)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onvoorzien	100	-	-100	100	-	-100	100	-	-100
Totaal baten en lasten exclusief mutatie reserves	84.069	81.416	-2.653	84.611	80.875	-3.736	86.193	81.166	-5.027
Toevoeging of onttrekking reserves									
Bestuur en ondersteuning	-	452	452	-	167	167	-	167	167
Veiligheid	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkeer, vervoer en waterstaat	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Economie	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Onderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie	-	128	128	-	128	128	-	128	128
Sociaal domein	-	100	100	-	50	50	-	-	-
Volksgezondheid en milieu	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-	265	265	-	257	257	-	200	200
Subtotaal mutaties reserves	-	945	945	-	602	602	-	495	495
Totale baten en lasten	84.069	82.361	-1.708	84.611	81.477	-3.134	86.193	81.661	-4.532
Resultaat		Tekort	1.708		Tekort	3.134		Tekort	4.532

Specificatie Overhead

Begroting 2021		
Omschrijving		(x € 1.000)
Personeel	€	6.156
Informatievoorziening	€	206
Organisatie	€	103
Financiën	€	597
Automatisering	€	2.187
Communicatie	€	304
Huisvesting	€	931
Overigen	€	455
Totaal	€	10.939

Hierboven staat een specificatie van het taakveld overhead. Dit zijn alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van het primaire proces.

Opgenomen stelposten met toelichting

Specificatie stelposten (x € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Nieuw beleid college	250	275	300	325
Volumeontwikkeling sociaal domein	1.159	895	1.225	1.615
Indexatie verbonden partijen en subsidiebundel	0	868	1.724	2.603
Indexatie algemeen	194	292	393	525
Onvoorzien	100	100	100	100
CAO en ABP	361	657	946	1.196
Beschermde wonen	-260	0	0	0
Ombuiging indexatie om het jaar	-200	-240	-480	-480
Restant taakstelling GRD	-75	-75	-75	-75
Totaal lasten	1.529	2.772	4.133	5.809

Nieuw beleid college

We kiezen vanaf 2021 voor een jaarlijks oplopende post nieuw beleid, zodat nieuw beleid met een structureel karakter financieel geborgd is.

Volumeontwikkeling sociaal domein

In de begroting zijn stelposten volumeontwikkeling SDD en SOJ opgenomen gebaseerd op de begroting 2021 van de GRD.

De provincie heeft aangegeven, dat vanaf 2022 een stelpost voor hogere rijksbijdrage geraamd mag worden in afwachting op de "Uitkomst onderzoek jeugdzorg". Deze raming kan gebaseerd worden op het aandeel in de extra middelen jeugdzorg. Het aandeel van Papendrecht is € 550.000.

Indexatie verbonden partijen en subsidiebundel

Deze stelpost betreft de indexatie verbonden partijen en subsidiebundel.

Onvoorzien

Jaarlijks wordt € 100.000 geraamd voor de post Onvoorzien.

Cao en ABP

Dit betreft structurele effecten van de nieuwe cao en de verwachte hogere ABP-premie.

Beschermd wonen

Op basis van de Meicirculaire 2020 kan voor 2021 een hogere baat van € 260.000 worden ingeboekt voor Beschermd wonen.

Ombuiging indexatie om het jaar

Stelposten inflatie niet verhogen in de 2021, 2023 en 2025.

Restant taakstelling GRD

In de Drechttraad van juli 2020 heeft besluitvorming plaatsgevonden over invulling van de taakstelling van € 1,983 miljoen. Voor het restant in de Drechtstedelijke taakstelling van € 0,9 miljoen is een inspanningsverplichting dat naar mogelijkheden wordt gezocht in het verder vormgeven van het lokaal maatwerk. Voor het Papendrechts aandeel in de taakstelling is een stelpost van € 75.000 opgenomen.

Stand en verloop van de reserves

De gemeente kent een algemene reserve en bestemmingsreserves. De algemene reserve dient als dekkingsbron in het geval zicht bepaalde risico's voordoen. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden.

In onderstaand overzicht is het verloop van de diverse gemeentelijke reserves opgenomen.

Stand en verloop reserves 2021-2024							
Bedragen * € 1.000	Saldo ultimo 2020	vermeer- dering 2021	Vermin- dering 2021	Saldo ultimo 2021	Saldo ultimo 2022	Saldo ultimo 2023	Saldo ultimo 2024
A. Algemene reserve							
Algemene reserve	52.996	-	541	52.455	52.180	52.075	51.970
Risicoreserve grondexploitatie	2.000	-	-	2.000	2.000	2.000	2.000
Totaal algemene reserves	54.996	-	541	54.455	54.180	54.075	53.970
B. Bestemmingsreserves							
Reserve stedelijke vernieuwing	62	-	27	35	8	-	-
Reserve bedrijfsvoering	285	-	27	258	231	204	177
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning	1.454	40	-	1.494	1.256	1.006	806
Egalisatiereserve rijksstromen taakmutaties	786	-	201	585	485	435	435
Bestemmingsreserve duurzame inzetbaarheid	750	-	215	535	385	350	315
Bestemmingsreserve kapitaallasten	2.737	-	128	2.610	2.482	2.355	2.227
Totaal bestemmingsreserves	6.075	40	598	5.517	4.847	4.350	3.960
TOTAAL RESERVES	61.071	40	1.139	59.972	59.027	58.425	57.930

Bedrag * € 1.000

Algemene reserve

De algemene reserves is een vrije reserves die noodzakelijk zijn om te kunnen beschikken over een financiële buffer.

Overige bestemmingsreserves

Bestemmingsreserves zijn door de raad voor een bepaald doel geormerkte gelden.

Financiële positie

Incidentele baten en lasten en structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

Incidentele baten (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Onttrekkingen uit reserves				
Algemene reserve	541	275	105	105
Reserve stedelijke vernieuwing	27	27	8	-
Reserve bedrijfsvoering	27	27	27	27
Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning	-	238	250	200
Egalisatiereserve rijksstromen taakmutaties	201	100	50	-
Bestemmingsreserve duurzame inzetbaarheid	215	150	35	35
Taakvelden				
Veiligheid	60	-	-	-
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	635	700	-	-
Wonen en bouwen	60	60	60	60
Totaal incidentele baten	1.766	1.577	535	427
Incidentele lasten (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Toevoegingen aan reserves				
Egalisatiereserve omgevingsvergunning	40	-	-	-
Taakvelden				
Overhead	178	48	-	-
Bestuur	-	25	-	-
Openbare orde en veiligheid	42	-	-	-
Onderwijsbeleid en leerlingzaken	799	784	100	100
Media	45	-	-	-
Geëscaleerde zorg 18+	100	-	-	-
Samenkracht en burgerparticipatie	300	185	50	-
Inkomensregelingen	31	-	-	-
Wonen en bouwen	310	275	105	105
Milieubeheer	51	-	-	-
Totaal incidentele lasten	1.896	1.317	255	205
Saldo incidentele baten en lasten	-130	260	280	222

BATEN

Algemene reserve

Implementatie omgevingswet

Voor de uitvoering van het implementatietraject van de omgevingswet zijn budgetten beschikbaar gesteld. De budgetten worden gedekt door onttrekkingen uit de algemene reserve.

Visie VO-scholen

Voor het verder uitwerken van de visie VO-scholen wordt een bedrag aan de algemene reserve onttrokken.

Inzet klimaatgelden

Ter dekking van kosten in het kader van de energietransitie wordt in 2021 een bedrag van de klimaatgelden onttrokken.

Reserve stedelijke vernieuwing,Beeldbepalende panden

Het budget voor de regeling beeldbepalende panden wordt gedekt door een onttrekking uit de reserve. Volgens huidig inzicht loopt de reserve in 2023 af.

Reserve bedrijfsvoering

Bij de ombuigingen zijn voorstellen gedaan ter versoering van personele regelingen. Om deze enigszins voor het personeel te "dempsen", wordt jaarlijks een bedrag aan de reserve onttrokken.

Egalisatiereserve leges omgevingsvergunning

Om te komen tot het niveau van de leges omgevingsvergunningen na implementatie van de nieuwe Omgevingswet vindt geleidelijke afbouw van de inkomsten plaats ten laste van deze reserve.

Egalisatiereserve Rijksstromen taakmutaties

Vanuit de zogenaamde decentralisatiegelden zijn van het Rijk gelden ontvangen die gestort zijn in deze egalisatiereserve. In de jaren 2021 tot en met 2023 worden betreffende gelden ingezet voor dekking van exploitatiebudgetten transformatie uitvoeringsagenda Jeugdhulp en Klijnsmagelden.

Bestemmingsreserve Duurzame inzetbaarheid

Deze bestemmingsreserve is gevormd om in de toekomst de kosten van maatwerk en flexibele oplossingen te kunnen dekken om medewerkers goed en duurzaam inzetbaar te houden in diverse levensfasen. Dit gebeurt onder meer door inzet van trainees.

Veiligheid

Betreft het laatste jaar huur Poldermolen 8 van de Veiligheidsregio. Dit als gevolg van verhuizing van de brandweer naar een nieuw te bouwen kazerne.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Vanaf 2019 verdeelt de Rijksoverheid het budget Onderwijsachterstandenbeleid anders over de gemeente. De huidige periode loopt tot en met 2022 en is neutraal in de begroting opgenomen.

Wonen en Bouwen

De inkomsten betreffen (geraamde) opbrengsten van jaarlijkse, losse grondverkoop.

LASTENOmgevingsvergunning

Om het beeld van de leges omgevingsvergunning bouwen gelijkmatig in de meerjarenbegroting te krijgen wordt gebruik gemaakt van een egalisatiereserve. Het betreft voor 2021 een geraamde hogere storting als gevolg van meer ontvangen leges.

OverheadTrainees

Dit betreft loonkosten voor trainees, extra bijdragen regio i.v.m. werkplekken trainees (SCD) en kosten voor extra inzet op activiteiten duurzame inzetbaarheid. Kosten worden onttrokken uit de reserve Duurzame inzetbaarheid (zie baten).

Ondermijning

In januari 2020 heeft de raad het Plan van aanpak Ondermijning 2020 -2021 vastgesteld. In de begroting was geen rekening gehouden met het bijbehorende jaarlijks budget.

Bestuur

In het verkiezingsjaar 2022 is een introductiebudget voor nieuwe raadsleden opgenomen.

Openbare orde en veiligheid

Zie tekst ondermijning onder taakveld Overhead.

Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Toekomstvisie opstellen VO-scholen.

Voor het opstellen en verdere uitwerking van de toekomstvisie VO zijn budgetten beschikbaar gesteld. Voor 2021 vindt een onttrekking plaats uit de algemene reserve.

Onderwijsachterstandenbeleid

Vanaf 2019 verdeelt de Rijksoverheid het geld anders over de gemeente. De huidige periode loopt tot en met 2022 en is neutraal in de begroting opgenomen. In de lasten is over de jaren 2021 en 2022 de ombuiging toerekening loonkosten naar onderwijsachterstandenbeleid verwerkt.

Media

Onderdeel van herhuisvestingsafspraken met de Bibliotheek AanZet is dat de kosten van de tweede verhuizing worden vergoed. De verwachting is dat de bibliotheek op termijn zal verhuizen.

Geëscaleerde zorg 18+

Ten behoeve van de transformatie Beschermd wonen en opvang (o.a. GGZ) is een incidenteel budget geraamd van € 100.000 als inzet extra middelen beschermd wonen lokaal beleid.

Samenkracht en burgerparticipatie

Transformatie jeugdzorg.

Door inzet van budgetten transformatie uitvoeringsagenda Jeugdhulp gaat jeugdhulp meer naar de 'voorkant'. Dekking vindt plaats vanuit de egaliseringsreserve Rijksstromen taakmutaties.

Doorontwikkeling STERK Papendrecht 3-jarig traject

De doorontwikkeling van de afspraken met Sterk Papendrecht worden gecontinueerd. Het extra budget wordt afgebouwd.

Inkomensregelingen

Voor kinderen in armoede is een budget opgenomen, waarvan dekking plaatsvindt vanuit de egaliseringsreserve Rijksstromen taakmutaties (Klijnsmagelden).

Wonen en bouwen

Voor de uitvoering van het implementatietraject van de omgevingswet zijn budgetten beschikbaar gesteld. De budgetten worden gedekt door onttrekkingen uit de algemene reserve. Naar aanleiding van de invoering en implementatie van de omgevingswet zijn budgetten opgenomen. De laatste twee jaren betreffen de kosten na invoering.

Milieubeheer

Via het klimaatakkoord zijn middelen beschikbaar gesteld voor transitievisie warmte, wijkaanpak en energieloketten (energie transitie). Dekking vindt plaats uit de algemene reserve.

Structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves

Naast incidentele baten en lasten is ook inzicht gewenst in de structurele toevoegingen en onttrekkingen uit reserves. In onderstaand overzicht zijn deze gespecificeerd. Voor een toelichting wordt verwezen de toelichting bij het hiervoor opgenomen overzicht Stand en verloop van de reserves 2021 – 2024.

Structurele reserve mutaties (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Totaal structurele toevoegingen aan reserve (lasten)	0	0	0	0
Bestemmingsreserve kapitaallasten	128	128	128	128
Totaal structurele onttrekking uit reserve (baten)	128	128	128	128
Saldo structurele reserve mutaties	128	128	128	128

Structureel begrotingsresultaat

Dit is het begrotingsresultaat gecorrigeerd met incidentele baten en lasten. Een toelichting op deze posten is opgenomen onder Financiële positie.

Structureel begrotingsresultaat (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo begroting 2021	579	-1.709	-3.134	-4.532
Incidentele lasten	1.896	1.317	255	205
Incidentele baten	1.766	1.577	535	427
Structureel begrotingssaldo 2021	709	-1.969	-3.414	-4.754

Stand en verloop van de voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor toekomstige verplichtingen. Voorzieningen worden dan ook beschouwd als vreemd vermogen. Dit in tegenstelling tot reserves die als eigen vermogen worden gekwalificeerd. De voorzieningen van de gemeente zijn te verdelen in voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's, egalisatievoorzieningen en voorzieningen van derden verkregen gelden die specifiek besteed moeten worden.

Stand en verloop van de voorzieningen 2021-2024							
	Saldo per 31-dec-20	vermeer- dering 2021	Verminder- dering 2021	Saldo per 31-dec-21	Saldo per 31-dec-22	Saldo per 31-dec-23	Saldo per 31-dec-24
A. Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's							
VZ pensioenen wethouders	5.660	100	0	5.760	5.860	5.960	6.060
VZ gemeentehuis	25	25	0	50	75	100	125
VZ personele verplichtingen	131	0	0	131	131	131	131
VZ liquidatie GR Logopedische Dienst KS	120	0	0	120	120	120	120
VZ verplichting woningen Markt Woonkracht10	50	0	0	50	50	50	50
Totaal voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	5.986	125	0	6.111	6.236	6.361	6.486
B. Egalisatievoorzieningen							
VZ onderhoud parkeergarage De Meent en Overtoom	544	29	17	555	571	590	590
VZ pontons waterbus	202	35	0	237	272	307	42
VZ baggeren vijvers en watergangen	305	178	120	363	421	424	527
VZ baggeren havens	187	63	25	225	62	125	187
Totaal egalisatievoorzieningen	1.238	305	162	1.380	1.326	1.446	1.346
C. Van derden verkregen middelen met specifieke besteding							
VZ onderhoud ecozone polder Nieuwland	104	0	4	100	96	92	87
VZ calculatieverschillen afval	0	3	0	3	42	108	174
VZ calculatieverschillen riolering	5.280	0	401	4.879	4.469	4.038	3.600
VZ woningomzetting	155	0	0	155	155	155	155
Totaal van derden verkregen middelen met specifiek besteding	5.539	3	405	5.137	4.762	4.393	4.016
TOTAAL VOORZIENINGEN	12.763	433	567	12.628	12.324	12.200	11.848

Leningenportefeuille

Voor de financiering van de gemeentelijke uitgaven worden leningen afgesloten. Afhankelijk van de aard van de financiering vallen deze uiteen in kortlopende leningen (< 1 jaar) en langlopende leningen (> 1 jaar). In de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) is voorgeschreven welk gedeelte met kort geld mag, en welk gedeelte met lang geld moet worden gefinancierd. Hiervoor is de hoogte van de kasgeldlimiet bepalend. Deze limiet wordt berekend op basis van een percentage (8,5 %) van het begrotingstotaal. Gestreefd wordt naar een optimale combinatie van leningen die leidt tot de laagste rentekosten.

De totale leningenportefeuille per 1 januari 2021 bedraagt € 69,3 miljoen. In onderstaand overzicht wordt het geraamde verloop van de leningen over de jaren 2021-2024 weergegeven.

Leningenportefeuille (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Saldo begin boekjaar	69.354	64.054	59.846	55.656
Nieuw aan te trekken leningen	0	0	0	0
Aflossing	5.300	4.209	4.190	3.857
Saldo einde boekjaar	64.054	59.846	55.656	51.799

Investeringsprogramma 2021-2024

Jaarlijks wordt een overzicht gemaakt van de geplande investeringen voor de komende jaren. In verband met de heroverwegingen worden investeringen niet alleen (opnieuw) intensief bekeken op nut en noodzaak, maar ook op het tijdstip van vervanging. Het merendeel van de investeringen betreft vervangingsinvesteringen. Als vervanging kan worden uitgesteld, wordt deze doorgeschoven. Het kan natuurlijk ook voorkomen dat een actief eerder vervangen moet worden dan gepland. Bij investeringen wordt bekeken of samenwerking met anderen mogelijk is. Na beoordeling op bovenstaande zaken is in onderstaande, gecomprimeerde tabel per categorie investering weergegeven welke investeringen voor de komende jaren staan gepland.

Investeringsprogramma (* € 1.000)	2021	2022	2023	2024
Civiele kunstwerken	127	285	370	370
Asfaltwerken	480	450	476	734
Vervangen straatmeubilair	35	35	35	35
Vervangen bomen en heesters	-	-	-	215
Vervangen speeltoestellen	60	60	60	60
Vervangen speelplaatsen	50	55	50	50
Totaal maatschappelijk nut investeringen	752	885	991	1.464
Vervanging houtwerk geluidscherm	125	-	-	-
Omleggen van de weg de Overtoom	300	-	-	-
OVL vervangingsplan armaturen	90	90	90	155
Parkeergarage De Meent, vloer	-	256	-	-
Vervanging damwand Kooijhaven	-	-	-	2.500
Vervangen pompen Sportcentrum	-	-	-	70
Gymzaal Stellingmolen 182; lichtinstallatie	13	-	-	-
Kunstgrasveld 1 PKC	83	-	-	-
Kunstgrasveld 2 PKC	520	-	-	-
Sportveld (gras) Slobbengors	-	38	-	-
Sportveld (gras) Lage Waard	-	38	-	-
Sportveld (gras) Slobbengors	-	-	37	-
Sportveld (hybride 1) Slobbengors	-	-	-	319
Sportveld (hybride 2) Slobbengors	-	-	-	319
Krediet sportvelden	535	-	-	-
Trekkenwand theater	-	150	-	-
Vleugel theater	-	40	-	-
Geluidssysteem theater	-	30	-	-
Vervangen installaties theater	-	-	-	110
Vervanging AV-systeem raadzaal	-	200	-	-
Bestuurlijke devices	-	60	-	-
PROJ Reconstructies riool	2.450	2.500	2.500	2.500
Totaal economische nut investeringen	4.116	3.402	2.627	5.973
Totaal investeringen	4.868	4.287	3.618	7.437

Werkwijze grote projecten

Naar aanleiding van Rekenkameronderzoeken is afgesproken dat bij de begroting een advies wordt afgegeven aangaande "passende" betrokkenheid van de raad bij grote projecten. Mede op basis van dit advies kan de raad bepalen welke projecten zij "relevant" acht. Deze projecten zullen vervolgens pas in uitvoering worden genomen nadat de raad in staat is gesteld vooraf kaders te stellen.

Voor bepaling van grote projecten is een afwegingskader vastgesteld en worden projecten beoordeeld op financiële en maatschappelijke impact en complexiteit.

Er zijn op dit moment geen nieuwe grote projecten te melden, waarbij de raad nog niet betrokken is.

Geprognosticeerde balans

	Realisatie	Begroting				
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Activa						
(im) Materiële vaste activa	119.000	124.000	131.000	131.000	131.000	135.000
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkingen	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000
Financiële vaste activa: Leningen	20.000	18.000	18.000	17.000	16.000	15.000
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1 jaar	-	-	-	-	-	-
Totaal Vaste Activa	144.000	147.000	154.000	153.000	152.000	155.000
Voorraden: Onderhanden werk & Overige grond- en hulpstoffen	9.000	-3.000	-7.000	2.000	1.000	-
Voorraden: Gereed product en handelsgoederen & vooruitbetalingen	1.000	1.000	-	-	-	-
Uitzettingen <1 jaar	8.000	2.000	2.000	1.000	1.000	1.000
Liquide middelen	3.000	-	-	-	-	-
Overlopende activa	3.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000
Totaal Vlottende Activa	24.000	1.000	-4.000	4.000	3.000	2.000
Totaal Activa	168.000	148.000	150.000	157.000	155.000	157.000
Passiva						
Eigen vermogen	41.000	39.000	60.000	59.000	58.000	58.000
Voorzieningen	14.000	10.000	13.000	12.000	12.000	12.000
Vaste schuld	94.000	79.000	64.000	60.000	56.000	52.000
Totaal Vaste Passiva	149.000	128.000	137.000	131.000	126.000	122.000
Vlottende schuld	15.000	10.000	3.000	10.000	10.000	10.000
Overlopende passiva	4.000	10.000	10.000	16.000	19.000	25.000
Totaal Vlottende Passiva	19.000	20.000	13.000	26.000	29.000	35.000
Totaal Passiva	168.000	148.000	150.000	157.000	155.000	157.000

EMU-saldo

Op grond van de Europese begrotingsregels mag het landelijk EMU-tekort (het gezamenlijk tekort van het Rijk, lokale overheden en sociale fondsen) van de landen die participeren in de Economische Monetaire Unie niet boven de 3% uitkomen. Een goede informatievoorziening voor het Rijk is essentieel voor het monitoren en beheersen van het EMU-saldo.

In navolgend overzicht wordt deze informatie voor wat betreft Papendrecht gepresenteerd.

	T-1	T	T+1
	2020	2021	2022
Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
	Volgens realisatie tot en met sept. 2020, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2021	Volgens meerjarenraming in begroting 2021
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-205	-521	-2.653
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	5.005	6.541	781
3. Mutatie voorzieningen	-3.437	2.383	-304
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-12.951	-3.705	8.986
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vastgoeder	0	0	0
Berekend EMU-saldo	4.305	-974	-12.724

Indicatoren en streefwaarden

	Omschrijving	Eenheid	Bron	Indicator
1	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	4,99
2	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	4,67
3	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	€ 546,63
4	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	9,46%
5	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	11,96%

In de onderstaande tabellen wordt bij de doelstelling een ontwikkelrichting aangegeven. Het is een indicatie welke richting de meting op zou moeten gaan:

Het streven is om een daling te realiseren ten opzichte van de laatste meting

Het streven is de uitkomst minimaal stabiel te houden ten opzichte van de laatste meting

Het streven is om een stijging te realiseren ten opzichte van de laatste meting

Inwoners zijn tevreden over de dienstverlening

Indicator	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Doelstelling 2022
Rapportcijfer directe dienstverlening Bron: Burgerpeiling WSJG 2018			6,57		 6,74 Is landelijk gemiddelde 2018
Rapportcijfer digitale dienstverlening Bron: Burgerpeiling WSJG 2018			7,04		 7,04 is hoger dan landelijk gemiddelde van 6,84
Rapportcijfer communicatie en voorlichting Bron: Burgerpeiling WSJG 2018			6,81		 6,81 is hoger dan landelijk gemiddelde van 6,63
Percentage aanvragen of voorleggen gemakkelijk Bron: Burgerpeiling WSJG 2018			85%		 85% is hoger dan landelijk gemiddelde van 79%
Percentage			76%		

afhandelingstijd acceptabel Bron: Burgerpeiling WSJG 2018					76% is hoger dan landelijk gemiddelde van 75%
---	--	--	--	--	---

Inwoners voelen zich minder veilig

Indicator	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Doelstelling 2022
Index onveiligheidsgevoelens Bron: Veiligheidsmonitor 2019 Index: 2014 = 100				114	↓ 89 Is landelijk cijfer 2019
Index onveiligheidsperceptie Bron: Veiligheidsmonitor 2019 Index: 2014 = 100				104	↓ 86 Is landelijk cijfer 2019
Index vermijdingsgedrag Bron: Veiligheidsmonitor 2019 Index: 2014 = 100				113	↓ 95 Is landelijk cijfer 2019
Index overlast Bron: Veiligheidsmonitor 2019 Index: 2014 = 100				96	= 96 is gelijk aan landelijk gemiddelde

Onderwijsachterstand lager dan landelijk gemiddelde

Indicator	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Doelstelling 2022
% peuters met risico op onderwijs achterstand Bron: CBS 2017		13			↓ 15 Is landelijk % 2017 Streven is lager dan 13%
% basisschool leerlingen met risico op onderwijs achterstand Bron: CBS 2017		12			↓ 15 Is landelijk % 2017

					Streven is lager dan 12%
% totaal met risico op onderwijs achterstand Bron: CBS 2017		12			↓ 15 Is landelijk % 2017 Streven is lager dan 12%
Aantal jongeren van 15-27 jaar zonder werk en onderwijs per 10.000 inwoners Bron: CBS 2017	761	756			= Cijfers stevig onder landelijk gemiddelde van 959 in 2017

Inwoners Papendrecht en wonen

Indicator	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Doelstelling 2022
Passend gehuisveste huishoudens in % Bron: CBS 2018 – Lokale monitor wonen	75,6	76,8	78,1		↑ 75,4 Is landelijk % 2018 Streven is hoger %
% deel netto huur van netto inkomen (huurquote) Bron: CBS 2018 – Lokale monitor wonen	22,4	21,9	22,7		= 23,2 Is landelijk % 2018 Streven is gelijk blijvend %

Papendrecht en energie

Indicator	Meting 2016	Meting 2017	Meting 2018	Meting 2019	Doelstelling 2022
Hernieuwbare energie in % Bron: Klimaatmonitor RWS 2018	2,4	2,7	3,7		 7,6 Is landelijk % 2018 Streven is hoger %
% woningen met zonnepanelen Bron: CBS 2019 - Zonnestroom	3,8	4,5	5,9	8	 12,5 Is landelijk % 2019 Streven is hoger %
Elektraverbruik in KWH per m2 Bron: Republiq 2019				43,5	 43,5 is lager dan landelijk gemiddelde van 49,7 maar doel is een nog lager verbruik
Gasverbruik in m3 per m2 Bron: Republiq 2019				10,1	 10,1 is lager dan landelijk gemiddelde van 10,6 maar doel is een nog lager verbruik

Meerjarig overzicht baten en lasten per taakveld

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Bestuur en ondersteuning</i>						
Lasten	18.779	15.735	15.940	15.169	15.349	15.710
Bestuur	4.118	2.016	2.351	2.424	2.361	2.372
Burgerzaken	957	883	1.035	1.043	1.060	1.020
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
Overhead	10.455	11.984	11.326	11.491	11.835	12.128
Treasury	-528	-640	-1.180	-1.206	-1.071	-1.102
OZB woningen	93	52	59	59	59	59
OZB niet-woningen	187	163	189	189	189	189
Parkeerbelasting	0	0	0	0	0	0
Belastingen overig	5	0	0	0	0	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	0	0	0	0	0
Overige baten en lasten	23	195	1.541	2.878	4.050	5.576
Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	2.005	195	40	0	0	0
Resultaat van de rekening van baten en lasten	1.463	887	579	-1.709	-3.134	-4.532
Baten	56.921	57.023	58.393	58.327	59.067	59.918
Bestuur	758	0	0	0	0	0
Burgerzaken	416	314	344	349	319	319
Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
Overhead	422	405	387	307	307	307
Treasury	1.087	994	251	251	426	426
OZB woningen	3.771	3.840	3.916	3.931	3.946	4.001
OZB niet-woningen	2.068	2.129	2.228	2.228	2.228	2.263
Parkeerbelasting	46	43	40	40	40	40
Belastingen overig	984	1.000	1.000	0	0	0
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	45.492	46.988	48.810	49.608	50.431	51.199
Overige baten en lasten	1	18	278	668	768	868
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	1.876	1.292	1.139	945	602	495
Resultaat van de rekening van baten en lasten	0	0	0	0	0	0
Saldo	38.142	41.288	42.453	43.158	43.718	44.208

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Veiligheid</i>						
Lasten	2.446	2.777	2.596	2.614	2.741	2.734
Crisisbeheersing en brandweer	1.856	2.168	2.362	2.419	2.549	2.539
Openbare orde en veiligheid	590	609	234	195	192	195
Baten	214	164	134	0	0	0
Crisisbeheersing en brandweer	208	164	134	0	0	0
Openbare orde en veiligheid	6	0	0	0	0	0
Saldo	-2.232	-2.613	-2.462	-2.614	-2.741	-2.734

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Verkeer, vervoer en waterstaat</i>						
Lasten	4.768	4.931	5.589	5.787	5.930	6.069
Verkeer en vervoer	3.458	3.740	4.375	4.554	4.689	4.835
Parkeren	918	930	946	965	977	970
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen	223	114	106	106	102	102
Openbaar vervoer	169	147	162	162	162	162
Baten	747	736	728	727	727	727
Verkeer en vervoer	34	14	4	4	4	4
Parkeren	573	579	581	580	580	580
Recreatieve havens	0	0	0	0	0	0
Economische havens en waterwegen	140	143	143	143	143	143
Openbaar vervoer	0	0	0	0	0	0
Saldo	-4.021	-4.195	-4.861	-5.060	-5.203	-5.342

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Economie</i>						
Lasten	2.211	2.867	1.511	1.506	1.501	1.496
Economische ontwikkeling	1.251	1.178	1.193	1.188	1.183	1.178
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	578	1.187	26	26	26	26
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	303	361	292	292	292	292
Economische promotie	79	141	0	0	0	0
Baten	2.272	2.574	1.335	1.321	1.302	1.283
Economische ontwikkeling	1.015	989	976	962	943	924
Fysieke bedrijfsinfrastructuur	884	1.156	0	0	0	0
Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	332	393	323	323	323	323
Economische promotie	41	36	36	36	36	36
Saldo	61	-293	-176	-185	-199	-213

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Onderwijs</i>						
Lasten	2.341	2.727	2.919	2.876	2.166	2.179
Openbaar basisonderwijs	187	181	191	191	191	191
Onderwijshuisvesting	1.044	1.130	1.135	1.107	1.083	1.096
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	1.110	1.416	1.593	1.578	892	892
Baten	264	600	691	756	56	56
Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
Onderwijshuisvesting	56	8	18	18	18	18
Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	208	592	673	738	38	38
Saldo	-2.077	-2.127	-2.228	-2.120	-2.110	-2.123

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Sport, cultuur en recreatie</i>						
Lasten	7.819	7.583	7.650	7.733	7.696	7.706
Sportbeleid en activering	224	283	316	316	249	249
Sportaccommodaties	2.498	2.342	2.356	2.476	2.481	2.482
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.211	1.365	1.410	1.417	1.433	1.438
Musea	24	24	24	24	24	24
Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
Media	608	595	659	614	615	615
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	3.254	2.974	2.885	2.886	2.894	2.898
Baten	1.038	932	966	984	984	984
Sportbeleid en activering	2	0	0	0	0	0
Sportaccommodaties	804	718	747	765	765	765
Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	108	90	95	95	95	95
Musea	0	0	0	0	0	0
Cultureel erfgoed	0	0	0	0	0	0
Media	0	0	0	0	0	0
Openbaar groen en (openlucht) recreatie	124	124	124	124	124	124
Saldo	-6.781	-6.651	-6.684	-6.749	-6.712	-6.722

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Sociaal domein</i>						
Lasten	31.493	32.141	33.210	33.104	33.371	33.638
Samenkracht en burgerparticipatie	2.417	2.561	2.747	2.655	2.660	2.589
Wijkteams	1.809	1.717	1.841	1.796	1.709	1.709
Inkomensregelingen	9.622	9.817	10.073	10.149	10.219	10.327
Begeleide participatie	2.344	2.205	2.117	2.159	2.189	2.229
Arbeidsparticipatie	1.411	1.711	1.707	1.765	1.775	1.775
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	523	553	527	527	527	527
Maatwerkdienstverlening 18+	6.215	6.538	7.176	7.361	7.548	7.738
Maatwerkdienstverlening 18-	5.757	5.687	5.483	5.253	5.310	5.310
Geëscaleerde zorg 18+	254	237	398	298	298	298
Geëscaleerde zorg 18-	1.141	1.115	1.141	1.141	1.136	1.136
Baten	8.884	8.661	8.548	8.438	8.438	8.438
Samenkracht en burgerparticipatie	770	443	380	380	380	380
Wijkteams	0	0	0	0	0	0
Inkomensregelingen	7.104	7.378	7.628	7.628	7.628	7.628
Begeleide participatie	42	40	40	40	40	40
Arbeidsparticipatie	2	0	0	0	0	0
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18+	0	0	0	0	0	0
Maatwerkdienstverlening 18-	0	0	0	0	0	0
Geëscaleerde zorg 18+	966	800	500	390	390	390
Geëscaleerde zorg 18-	0	0	0	0	0	0
Saldo	-22.609	-23.480	-24.662	-24.666	-24.933	-25.200

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
<i>Volksgezondheid en milieu</i>						
Lasten	7.563	8.487	8.334	8.434	8.551	8.646
Volksgezondheid	1.378	1.493	1.507	1.502	1.493	1.490
Riolering	1.462	1.864	1.893	2.017	2.131	2.232
Afval	3.580	3.707	3.592	3.628	3.655	3.655
Milieubeheer	896	1.079	1.074	1.023	1.023	1.023
Begraafplaatsen en crematoria	247	344	268	264	249	246
Baten	7.215	7.889	8.277	8.362	8.445	8.486
Volksgezondheid	326	319	308	297	286	274
Riolering	2.236	2.599	2.780	2.834	2.900	2.953
Afval	4.264	4.563	4.781	4.823	4.851	4.851
Milieubeheer	27	0	0	0	0	0
Begraafplaatsen en crematoria	362	408	408	408	408	408
Saldo	-348	-598	151	-72	-106	-160

Programmabegroting 2021

Omschrijving (-/- =nadelig)	Realisatie					
	2019	2020	2021	2022	2023	2024

Bijlage gepresenteerde ombuigingsmaatregelen Kaderbrief 2021-2025

Bij de Kaderbrief 2021-2025 zijn de volgende ombuigingsmaatregelen gepresenteerd en verwerkt in de financiële administratie.

Maatregel Kaderbrief	Ombuiging	2021	2022	2023	2024
Basis (A)	Nieuwe clustering en weging budgetten economie	10.000	10.000	10.000	10.000
Basis (B)	Efficiencymaatregelen onderhoud wegen	40.000	40.000	40.000	40.000
Basis (C)	Efficiencymaatregelen onderhoud verkeerregelinstanties	5.000	5.000	5.000	5.000
Basis (D)	Efficiencymaatregelen onderhoud baggeren en beschoeling	40.000	40.000	40.000	40.000
Basis+ (AK)	Hondenpoep niet meer verwijderen	-	-	-	-
Basis (E)	Om het jaar uitvoeren onderwijs- en jeugdagenda	15.000	15.000	15.000	15.000
Basis (F) en Basis++ (AO)	BTW meer doorbelasten naar riolering	100.000	100.000	100.000	100.000
Basis (G) en Basis++ (AP)	BTW meer doorbelasten naar afval	300.000	300.000	300.000	300.000
Basis (H)	Voordeel afsluiten nieuw koffiecontract	10.000	10.000	10.000	10.000
Basis (I)	Printgebruik ontmoedigen/digitaal werken	1.000	1.000	1.000	1.000
Basis (J)	Verkleinen management a.g.v. organisatieontwikkeling	200.000	200.000	200.000	200.000
Basis (K)	Versoberen regelingen WKR	35.000	35.000	35.000	35.000
Basis (L)	Stoppen met digitale P&C producten in begrotingsapp Pepperflow	5.000	5.000	5.000	5.000
Basis+ (AL)	Opleidingsbudget verlagen versoberen	22.000	22.000	22.000	22.000
Basis (M)	Veiligheidsmonitor afschaffen	3.000	-	3.000	-
Basis++ (AQ)	Leges baseren op maximale rijkstarieven	10.000	10.000	10.000	10.000
Basis (N)	Verkoop niet-beeldbepalend groen	10.000	10.000	10.000	10.000
Basis (O)	Andere bekostiging devices.	-	40.000	20.000	-
Basis (P)	Herfinanciering leningen	720.000	720.000	720.000	720.000
Basis (Q)	Vrijval huur school Knotwilg	44.000	44.000	44.000	44.000
Basis (R)	Verhuur lokalen Anne Frank School aan Wasko	11.000	11.000	11.000	11.000
Basis (S)	Loonkosten toerekenbaar naar onderwijsachterstandenbeleid	16.000	16.000	-	-
Basis (T)	Afbouw toegerekende uren aanpassen aan fasering grondexploitatie in 2021 en 2022	54.000	54.000	-	-
Basis (U)	Budget bestuurlijke integriteit niet structureel maar periodiek opvoeren	8.000	-	8.000	-
Basis (V)	Versoberen zakelijke en niet-zakelijke maaltijden college of budget bijstellen	4.000	4.000	4.000	4.000
Basis+ (AM)	Verlagen budget cursussen en opleidingen college	10.000	-	10.000	10.000
Basis (W)	Verlagen budget kabinetszaken	7.000	7.000	7.000	7.000
Basis (X)	Verlagen budget onderzoek art 213a GW	9.000	9.000	9.000	9.000
Basis+ (AN)	Pagina gemeentenieuws stoppen met of inkrimpen, terug naar wettelijke verplichting	6.000	6.000	6.000	6.000
Basis (Y)	Versoberen van het communicatiebudget	5.000	5.000	5.000	5.000
Basis (Z)	Verlagen lokale ict budget	25.000	25.000	25.000	25.000
Basis (AA)	Stoppen budget beheer deelnemingen	6.000	6.000	6.000	6.000
Basis (AB)	Stelposten inflatie niet verhogen in 2021/2023/2025	200.000	240.000	480.000	480.000
Basis (AC)	Verlagen budget rampenbestrijding	3.000	3.000	3.000	3.000
Basis (AD)	Tijdelijke huisvesting Lage Waard en deels inzetten als onderzoeksbudget VO scholen	33.000	33.000	33.000	33.000
Basis (AE)	Herstel vernielingen, minder vergoeding en minder onderzoekskosten	12.000	12.000	12.000	12.000
Basis (AF)	Versoberen onderhoud buitenkunstwerken	3.000	3.000	3.000	3.000
Basis (AG)	Verlagen budget visievorming binnenstedelijke vernieuwing	13.000	13.000	13.000	13.000
Basis (AH)	Aanpassen budget Wabo en algemeen bouwbeleid	15.000	15.000	15.000	15.000
Basis (AI)	Onderuitputting technische automatisering	30.000	30.000	30.000	30.000
Basis (AJ)	Verlagen budgetten basisregistratie, burgerlijke stand, documenten publiekszaken, publieksservice	20.000	20.000	20.000	20.000
Totaal ombuigingen Kaderbrief		2.060.000	2.119.000	2.290.000	2.259.000